

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ИВАНОВО 2022 – 2028 ГОДИНА

**Приета с Решение № 575 по Протокол № 50/26.01.2023 г.
на Общински съвет Иваново**

Съдържание:

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
I. ВЪВЕДЕНИЕ	6
РАЗДЕЛ II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА.....	11
2. 1. Кратък природо-географски анализ.....	11
2.1.1. <i>Териториален обхват и местоположение</i>	<i>11</i>
2.1.2 <i>Релеф</i>	<i>13</i>
2.1.3 <i>Климатични фактори</i>	<i>14</i>
2.1.4 <i>Хидрографска мрежа.....</i>	<i>17</i>
2.1.5 <i>Почви и полезни изкопаеми:</i>	<i>18</i>
2.1.6 <i>Флора и фауна</i>	<i>19</i>
2.1.7 <i>Защитени територии, Защитени зони и вековни дървета:</i>	<i>19</i>
2. 2. Кратък социално-икономически анализ в контекста на въпросите по опазване на околната среда.....	21
2.2.1 <i>Население</i>	<i>21</i>
2.2.2 <i>Културно-историческо наследство на Община Иваново.....</i>	<i>21</i>
2.2.3 <i>Състояние на местната икономика.....</i>	<i>23</i>
2.2.4 <i>Характеристика на инфраструктурата и опазването на околната среда </i>	<i>26</i>
2.2.5 <i>инфраструктура за предпазване от природни бедствия</i>	<i>28</i>
III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКАТА НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	30
3.1. Въздух	30
3.2 Води.....	37
3.2.1 <i>Повърхностни водни тела</i>	<i>40</i>
3.2.2 <i>Подземни водни тела</i>	<i>2</i>
3.2.3 <i>Водовземни съоръжения от подземни води. Санитарно-охранителни зони </i>	<i>9</i>
3.2.4 <i>Канализация.....</i>	<i>11</i>
3.3 Почви	12
3.4 Биоразнообразие, защитени територии и зони	16
3.4.1 <i>Гори и земи от горския фонд.....</i>	<i>16</i>
3.4.2 <i>Флора.....</i>	<i>17</i>
3.4.3 <i>Фауна.....</i>	<i>20</i>
3.4.3 <i>Защитени територии</i>	<i>21</i>
3.4.4 <i>Защитени зони от Европейска екологична мрежа Натура 2000.....</i>	<i>23</i>

3.6. Отпадъци.....	32
3.7 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ	36
3.7.1 Шум	36
3.7.1.1 Еквивалентни нива на шум	37
3.7.1.2 Гранични стойности на шум	37
3.7.1.3 Други вредни физични фактори	38
3.7.2 Радиационен гама фон и атмосферна радиоактивност	38
3.7.3.1 Пътна инфраструктура.....	40
3.7.3.2 Железопътна инфраструктура	42
3.7.3.3. Авиационна инфраструктура	42
3.7.3.4 Воден транспорт.....	43
УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА НА ОБЩИНА ИВАНОВО В КОНТЕКСТА НА	
ВЪПРОСИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	43
УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА..	45
ФИНАНСОВ АНАЛИЗ НА ОБЩИНА ИВАНОВО.....	46
IV. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И	
ЗАПЛАХИТЕ /SWOT/	48
РАЗДЕЛ V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА	52
РАЗДЕЛ VI. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	
.....	52
РАЗДЕЛ VII: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА	
ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ИВАНОВО 2022 Г. – 2028 Г.....	56
РАЗДЕЛ VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА.....	69
РАЗДЕЛ IX. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ	70
РАЗДЕЛ X. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА	72
ПРИЛОЖЕНИЕ: Доклад от 2018 г. – Определяне запасите от лечебни растения, прогнозни количества, количествена оценка и период на възстановяване СЛЕД: обследване на ресурсите от лечебни растения с търговско значение, местоположение на находищата – картиране, определяне количествена оценка и устойчиво ползване на територията на Община Иваново.	

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БК	Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция)
БоК	Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни (Бонска конвенция)
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ГКПП	Граничен контролен пропусквателен пункт
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ГСККЕ	Глобално споразумение на кметовете за климат и енергия
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ДМ	Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7) (Директива за местообитанията)
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
ЕМП	Електромагнитни полета
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГ	Закон за горите
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията

ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИЙЛ	Източници на йонизиращи лъчения
ИСПА	Инструмент за структурни политики за присъединяване
ИТ	Информационни технологии
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства

КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПД	Коефициент на полезно действие
МВР	Министерство на вътрешните работи
МДК	Максимално допустима концентрация
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци
НЕМ	Национална екологична мрежа
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НЦОЗА	Национален център по обществено здраве и анализи
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ООС	Опазване на околната среда
ОП	Общинско предприятие
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПАВ	Полициклични ароматни въглеводороди
ПДУЕК	План за действие за устойчива енергия и климат
ПООС	Програма за опазване на околната среда

ПП	Природен парк
ПС	Помпени станции
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
РАО	Радиоактивни отпадъци
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
СКШ	Стратегическа карта за шум
ССЦ	Специфична стратегическа цел
ФПЧ10	Фини прахови частици с размери между 10 и 2,5 микрона
ФПЧ2.5	Фини прахови частици с размери под 2,5 микрона
ШЗЕ	Шумозащитен екран
CITES	Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora /Конвенция по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора /

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската Програма за опазване на околната среда (ПООС) се разработва на основание чл.79, ал.1 и ал.2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и се приема от Общинския съвет. Тя е необходима, за да се постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми на територията на община Иваново, запазване на доброто състояние на околната среда и формиране на адекватна политика на Общината за ефективно и целесъобразно използване на наличните ресурси. Настоящата Програма е разработена в условията на приемственост спрямо предходни общински екологични документи, стопански, финансови и други проучвания за територията на община Иваново.

ПООС е координирана с национални и регионални документи, сред които:

- План за интегрирано развитие на община Иваново 2021 – 2027.
- Програма за управление на дейностите по отпадъците на територията на Община Иваново 2022 - 2028 година
- Регионален план за развитие на Северен централен район от ниво 2 за периода 2014-2020г.
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2012 - 2022 г.;
- Национална стратегия за околна среда за периода до 2030 г. (проект);
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г.)
- Национален план за управление на отпадъците за периода 2021 - 2028 г.;
- Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

При изготвянето на Плана за действие към ПООС е обърнато специално внимание на Общия устройствен план на община Иваново за постигане на съвместимост с целите, проектите и дейностите по опазване на околната среда.

Основните задачи, които се поставят с Програмата, са свързани с актуалните проблеми по опазване на средата, бъдещите инициативи за снижаване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на работен план, съдържащ схеми и организация на изпълнение, начини на финансиране, отговорни звена, методи за контрол, превантивни дейности и др. В ПООС се поставят и задачи за интегриране на икономическите и социалните цели с тези по опазването на околната среда при планиране на общинските дейности и създаването на оптимална екологична обстановка.

Едновременно се цели постигане на траен ефект за обществото, за да се елиминира вземането на евентуални „компромисни решения“ в условията на бюджетен дефицит в общината.

Целите на програмата се свеждат до следното:

- Акцентиране върху най-важните екологични проблеми на общината;
- Сравняване и привеждане в унисон с националните и европейски приоритети;
- Обвързване на бъдещите проекти на общинска администрация и дейностите в програмата с националните, световни тенденции и стратегии по управление на околната среда;
- Създаване на организация за насочване на силите на общинските и държавни органи, частния и държавен бизнес, граждански сдружения, научни организации и гражданството към изпълнение на заложените в плана приоритетни мерки или за предотвратяване на нови замърсявания;
- Откриване на източници за финансиране (национални и международни програми, европейски фондове и др.).

Програмата обхваща седем годишен период – 2022 – 2028 г., като по този начин отговаря на изискванията за минимум три години, съгласно чл. 79, ал. 2 от ЗООС. По смисъла на същия закон, както Националната стратегия за околна среда, така и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на Закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3 от ЗООС

Програмата се основава на следните **основни принципи**:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие. Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им. Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта, представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда, в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в тези на национално, регионално и местно равнище.

Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи, за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии” и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники” в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики” в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

Основанието за правомощията на органите на местната власт по отношение на процесите на управление на околната среда се съдържа в Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), в който е посочено, че местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност, включително в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси (чл.17).

Специалният Закон за опазване на околната среда вменява на кметовете на общини функцията на компетентен орган по опазване на околната среда (чл.10, ал.1, т.6). Като такива, на тях са възложени редица задължения за управление на компонентите и факторите на околната среда на територията на общината (чл.15, ал.1).

В тази връзка, ПООС на община Иваново съдържа раздели, които са обособени по компоненти и фактори на околната среда и следват както разпоредбите на специалните закони по околна среда, така и другите национални планове и програми, които се приемат в отделните сектори, като въздух, води, почви, отпадъци, шум. Поставен е акцент върху използването в максимална степен на наличните и потенциални благоприятни възможности, оползотворяването на природните ресурси чрез неутрализиране на заплахите, които средата поставя:

- преустановяване замърсяването на водите и почвите - изграждане на канализационни системи и съоръжения за пречистване на отпадъчните води;

- подобряване състоянието на екосистемите и биологичното разнообразие;
- развиване на екологосъобразно земеделие и отстраняване на факторите, водещи до деградация на почвите и влошаване на агротехническите им показатели;
- разширяване и усъвършенстване на системата за управление на отпадъците;
- намаляване замърсяването на атмосферния въздух и ограничаване на шумовите емисии.

Програмата за опазване на околната среда на община Иваново 2022-2028 г. е **документ с отворен статут**, с възможност за периодично допълване, доразвиване и разширяване на обхвата, в съответствие с настъпилите промени в приоритетите на Община Иваново, в екологичното законодателство и в стратегическото развитие на държавата, засягащо общината.

Избраният подход за разработването на Програмата съответства на одобрените от Висшия експертен съвет на МОСВ методически указания. Основният използван инструментариум в разработката е стратегическото планиране, почиващо на социалноикономически, целеви, проблемен и SWOT анализи. ПООС поставя началото за решаване на екологичните проблеми, натрупани през последните години, чрез привличане на всички заинтересовани страни за участие с цел предприемане на действия за отстраняването им.

РАЗДЕЛ II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

В този раздел са представени изводите и препоръките от направените подробни анализ на средата и анализ на състоянието и динамиката на компонентите и факторите на околната среда, които са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за опазване на околната среда.

2. 1. Кратък природо-географски анализ

2.1.1. Териториален обхват и местоположение

Община Иваново е разположена в Североизточна България, в източната част на Дунавската хълмиста равнина и в централната част на област Русе, която принадлежи на Северния централен район за планиране. Общината граничи на север с р. Дунав и община Русе, на изток с община Ветово, на юг – с общините Цар Калоян (област Разград) и Две могили и на запад – с община Борово. В тези граници, територията на общината възлиза на 495.45 кв.км. [495 451.538 дка]. В част от обхвата ѝ попадат множество защитени територии и на първо място Природен парк „Русенски Лом“ и значителни части от четири защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000.

Фигура 1: географско местоположение на община Иваново:

През общината преминават два първокласни републикански пътя – I-2 (Е-70) и I-5 (Е-85), както и две първокатегорийни железопътни линии – № 4 и № 9, които ѝ осигуряват лесни и бързи връзки и със съседните общини и с по-отдалечени територии. Общинският център с. Иваново отстои на 22 км. от областния център град Русе.

Селищната система на Община Иваново включва 13 населени места (селища), както следва: общинският център с. Иваново и селата Божичен, Кошов, Красен, Мечка, Нисово, Пиргово, Сваленик, Табачка, Церовец, Червен, Щръклево и Тръстеник. По брой на селищата общината е на второ място в Област Русе, след Община Русе с общо 14 селища. Със статут на кметства са селата Красен, Мечка, Пиргово, Сваленик, Тръстеник и Щръклево, а останалите села се управляват от кметски наместници.

Населените места заемат 5,34 % от територията на Община Иваново. Водните течения са 0,55%, а територията на транспортната инфраструктура има дял 3,55 % от територията.

Най-големи по обща територия и по земеделски територии са селата Щръклево, Сваленик и Тръстеник, а най-малки – селата Церовец, Божичен и Иваново. Според общата си територия от 495 454 дка, Община Иваново се намира сред най-големите по територия общини в Област Русе с относителен дял 17,48 % от общата територия на областта, т.е. на пето място сред общините в Област Русе.

Земеделските територии имат относителен дял 73,96 % от общата територия на общината, спрямо 57,50% средно за страната. Делът на горските територии спрямо общата територия на Община Иваново е 15,15 %, при средно за страната 33,50 % за страната. Както се вижда, територията на Община Иваново е благоприятна повече за развитие на земеделието, отколкото за дейности в областта на горското стопанство.

2.1.2 Релеф

Релефът на Община Иваново има преобладаващо низинен (край р. Дунав и селата Пиргово и Мечка) и равнинно-хълмист характер (останалите села южно и югоизточно от р. Дунав). Тази част от територията, където са селата Иваново, Щръклево, Тръстеник и Божичен се характеризира с наклон на терените от юг на север към р. Дунав. Средната надморска височина е 60 м., като варира от 16,4 м. на брега на р. Дунав северно от с. Пиргово до 276,3 м югоизточно от с. Табачка. Около две трети от територията на общината е с наклон над 3 градуса, което благоприятства развитието на земеделието и не е пречка за транспортната дейност. Въпреки малката надморска височина са налице ареали с полупланински облик и наличие на атрактивни пейзажи в района на т. нар. „Поломие“.

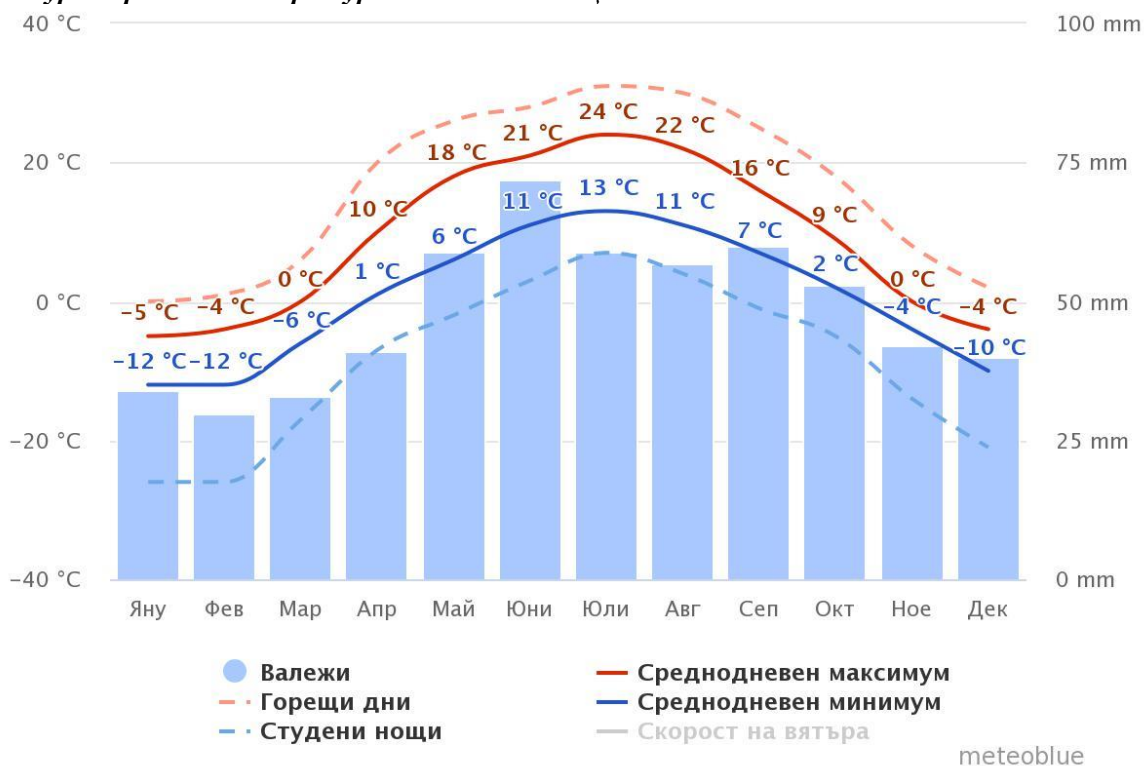
Равнинните части на релефа са просечени в посока юг-север от каньоновидните долини на реките Черни Лом, Мали Лом, Бели Лом и Русенски Лом (след сливането на Черни Лом и Бели Лом) в района между с. Иваново и с. Кошов. Тази част от общинска територия – Поломието, е специфична в геоморфоложко отношение. Речната мрежа е от

меандров тип и е всечена във варовиците. Напуканите варовикови брегове формират отвесни откоси, на места с височина над 100 м. Освен каньоните и меандрите, характерна особеност на релефа са карстовите форми, особено пещерите, каквито на територията на Община Иваново има над 160. Реките имат добре запазени речни тераси и сравнително широки долини, в които са разположени селата Табачка, Нисово, Червен, Красен, Кошов, Церовец и Сваленик.

2.1.3 Климатични фактори

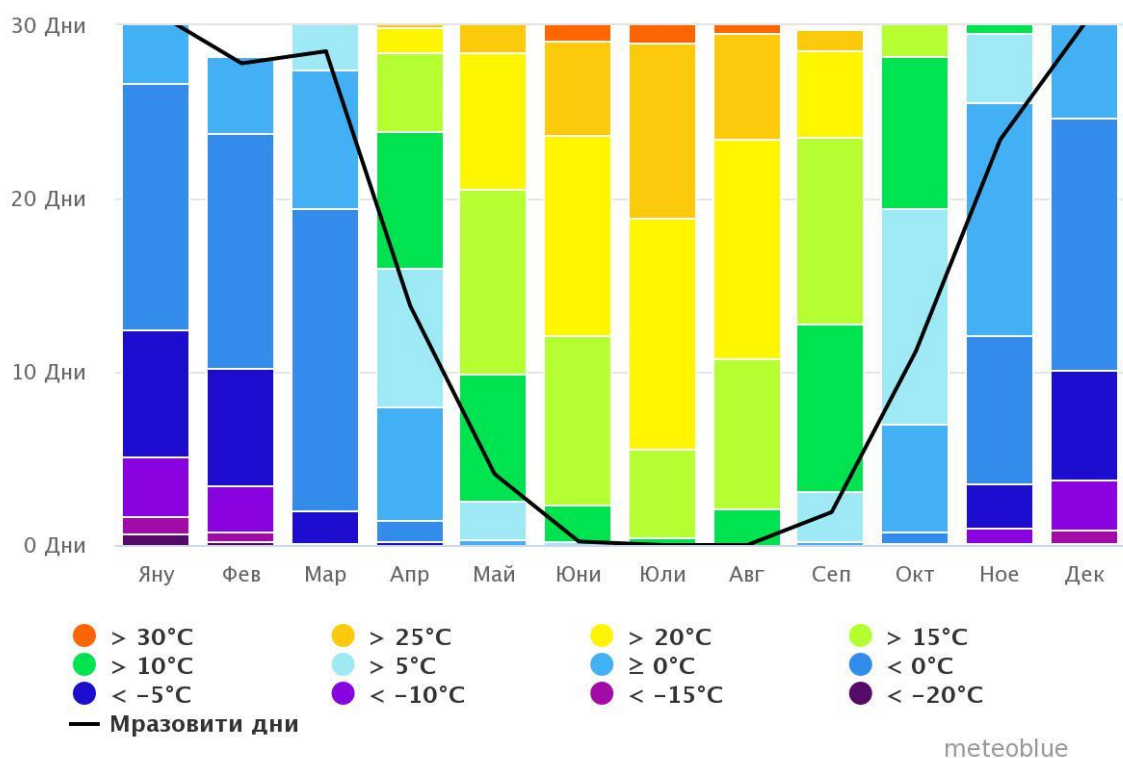
По отношение на **климатичните зони** общината попада към умерено - континенталната климатична област, подобласт Севернобългарска. Лятото е сухо и горещо. Средната годишна температура е около 12⁰, средната юлска 20-22⁰, а средната януарска – от 0 до –3⁰.

Фигура: Средни температури и валежи в община Иваново:

* "Среднодневният максимум" (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец за община Иваново. По същия начин "Среднодневният минимум" (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура. Горещите дни и студентите нощи (пресечени червени и сини линии) изразяват средната дневна температура в най-топлия ден и средната-нощна температура в най-студената нощ от месеца за последните 30 години.

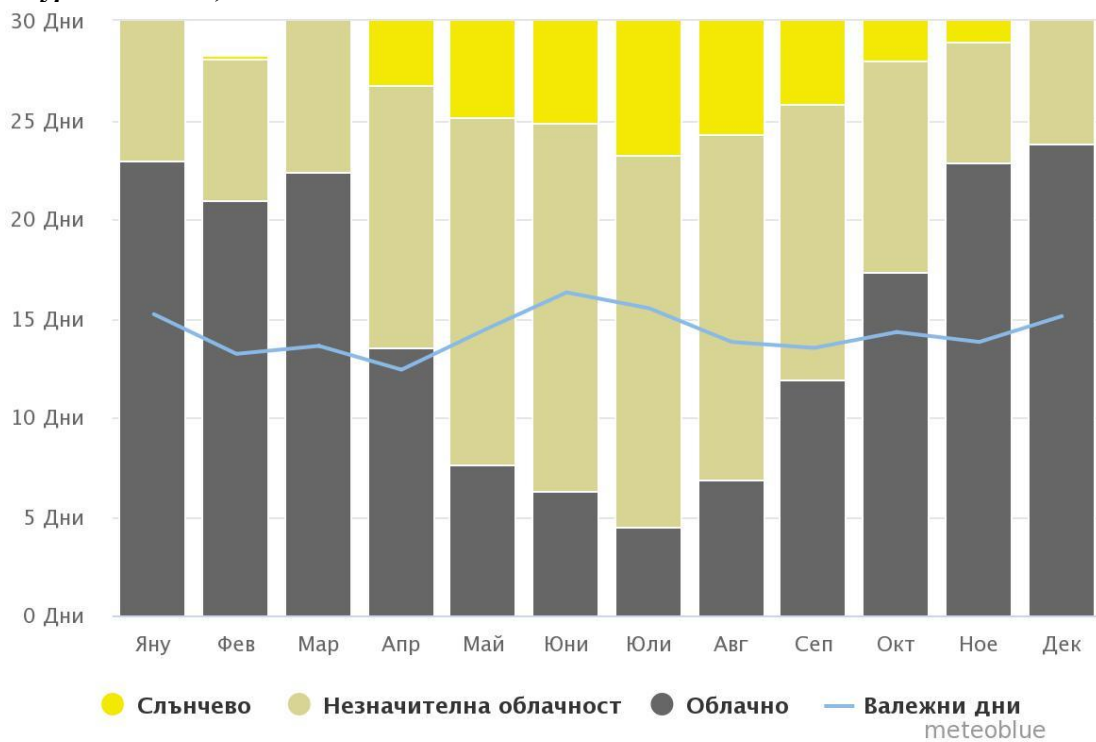
Фигура: Максимални температури:

*Диаграмата за "Максимална температура" показва колко са дните на месечна база, в които са достигнати определени температурни стойности.

Средногодишното количество на валежите е 550-650 мм.

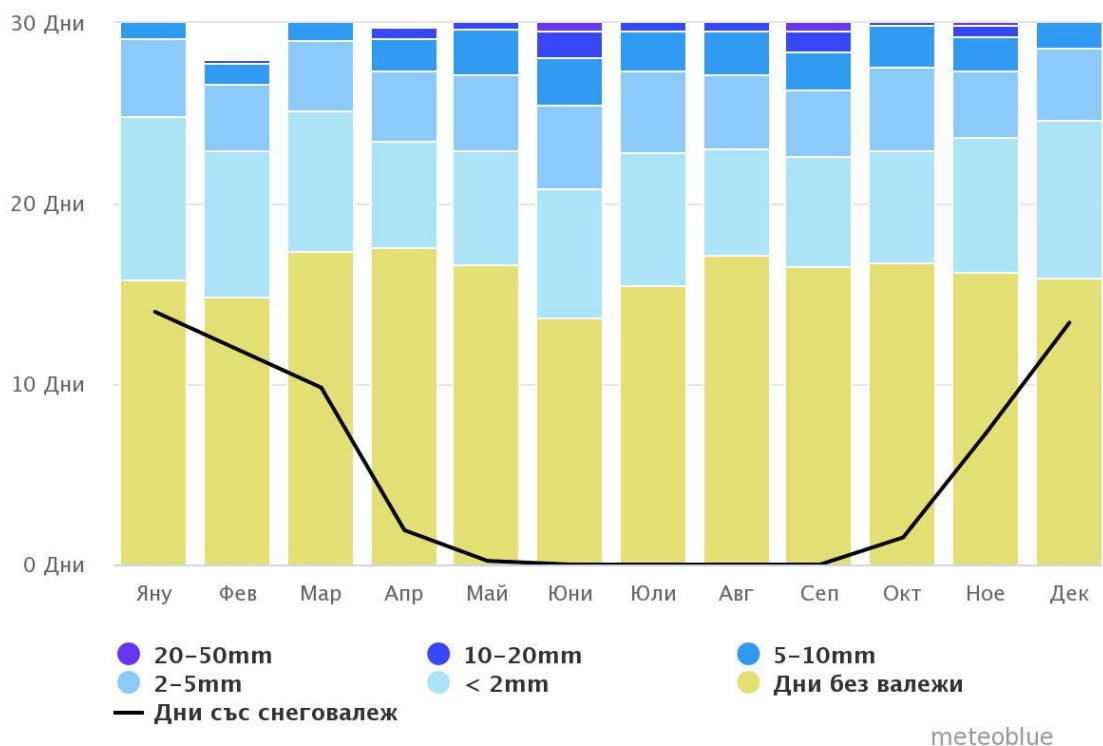
Фигура: Облачни, слънчеви и валежни дни:

* Диаграмата за валежи е добър източник за определяне на очаквани сезонни метеорологични събития

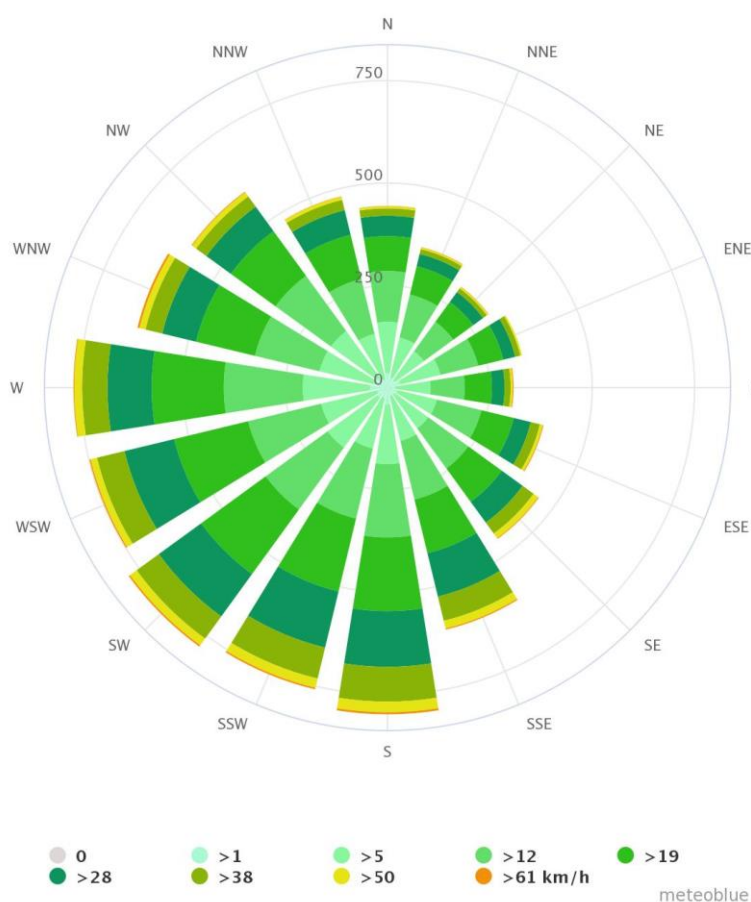
Средногодишното количество на валежите в района е около 600 мм. Най-малко валежи падат през зимата /19% от всички валежи/, следвани от тези през есента – 22.1%. Най - много са валежите през лятото - 33.2%/. През пролетта пада около 26% от годишния валеж

Диаграмата за валежи показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количество валежи.

Около 70-90% от общото количество на валежите през зимата са предимно от сняг. Снежната покривка е устойчива поради ниските температури и обилните снеговалежи. Пролетта е топла, а лятото изключително горещо поради равнинния характер на територията. Средните температури през юли – август са в диапазона 30 - 38°C. Есенните студени дни настъпват към средата на месец октомври.

С най-голяма честота са ветровете от североизток, следвани от тези от запад и югозапад, които се проявяват през 32% от случаите с вятър, следвани от тези от изток – 17.2%. Случаите с тихо време са различни за отделните години и са в порядък от 3 до 18% от случаите с вятър. По средна скорост, ветровете показват значително разнообразие. С найвисока скорост /около 4м/сек/ са ветровете от северозапад, изток, югозапад, запад и северозапад. Ветровете от останалите посоки са със средна скорост около 3.2-3.8 м/сек.

Розата на вятъра показва колко дни в годината вятърът духа от определена посока. Пример ЮЗ: Вятърът духа от югозапад (ЮЗ) към североизток (СИ).

Средногодишната влажност на въздуха е сравнително висока – около 73%, като найвисока е тя през месеците ноември, декември и януари /по 82%/, а най-ниска – през юли и август – 60-63%.

Средногодишния брой на дни с мъгли е

висок – около 40, като в периода октомври-март се случват 92.3% от тях.

Броят на дните с устойчива снежна покривка е около 40-50 средно годишно, като датата с най-ранна снежна покривка е около 5.XII, а средната – около 27.XII.

2.1.4 Хидрографска мрежа

Хидрографската мрежа на общината включва тангиращата я река Дунав и ветрилообразния водосбор на река Русенски Лом, който се образува от сливането при с. Иваново на двата ѝ главни клона - Бели Лом и Черни Лом и притока ѝ р. Мали Лом. По поречието на реките има множество естествени езера, водоеми, микроязовири, рибарници и др. Налице е потенциал за използване на води за напояване. Най-значим хидроресурс за общината са водите на река Дунав, но той не се използва ефективно. Речната мрежа в централната част на територията на общината е сравнително гъста. Реките Русенски Лом, Бели Лом, Мали и Черни Лом имат ограничено стопанско използване, което се влияе силно от особеностите на климата и карстовата основа. Режимът им е дъждовно-снежен. Текат в каньоновидни долини, като са моделирали разнообразни форми с атрактивна гледка, които представляват съществен туристически ресурс за общината.

Общата дължина на реките е 47 км, а площта на водосборните басейни 16 хил. кв. км. Заливните тераси на реките имат потенциал от използването на подпочвените води.

2.1.5 Почви и полезни изкопаеми:

Община Иваново е разположена в Североизточна България, Източна Дунавска равнина. Наблюдава се съчетание от равнинно-платовидно-хълмист релеф, с каньоновидни форми и асиметрични долини. Местоположението, надморската височина, сравнително сухият континентален климат и общо взето сухолюбивата тревна растителност представляват основните фактори, спомогнали за формирането и разпространението на разнообразно почвено покритие.

Почвите са разнообразни (чернозем – 91 %, сиви, горски, алувиални и алувиалноливадни) и подходящи за отглеждане на зеленчуци, зърнени и фуражни култури, лозя и други. По терасите на реките те са алувиално-ливадни. Подходящи са за отглеждане на зеленчуци. Върху черноземите се отглеждат предимно зърнени култури.

Земеделски фонд:

Заема повече от три четвърти от общинската територия – 76.97 % а в землищата на селата Божичен Красен Пиргово Сваленик Тръстеник и Червен покриват повече от 80 %; отглеждат се основно зърнени култури пшеница, ечемик, царевица и от техническите култури – слънчоглед.

Полезни изкопаеми:

В Националния баланс на запасите на територията на община Иваново не са регистрирани находища на подземни богатства и не са предоставяне концесии за добив на подземни богатства и инертни материали.

Гори и земи от горския фонд:

Горският фонд покрива 75 111.824 дка, или 15.16 % от общинската територия. От него над 94 % са държавна собственост и около 6 % - общинска и частна собственост. Преобладаващата част от горите се стопанисват от ДЛС „Дунав“ - гр. Русе, ТП на СЦДП - Габрово.

Животинският свят е представен от: Малък креслив орел, обикновеният мишелов, ястреб, сокол, египетски лешояд, черният щъркел, горска ушата сова, козодой, гривяк, гълъб хралупар, кукувица, кълвач, славей, синигер и др. Наблюдават се диви котки, прилепи, сърни, елени, диви свине, вълци, чакали. От дивечовите запаси се наблюдават известни тенденции на намаление на: дива свиня, сърна, див заек, лисица,

фазани и яребици като брой са намалели. Налице е разнообразие от влечуги, характерни за Дунавската равнина на България. За съжаление, намаляването на горските запаси и урбанизацията като цяло влияят върху популациите на дивеч, земноводни, насекоми, птици и върху редки видове лечебни растения.

2.1.6 Флора и фауна

Растителен свят:

Вследствие на природните условия са се формирали три вегетационни растителни типа. Върху алувиално-ливадните почви с високо ниво на подпочвени води и по-влажен микроклимат край р. Дунав са разпространени влаголюбиви растителни видове – бяла и черна върба, канадска топола и др. Основните дървесни видове са чер, летен, зимен дъб, акация, липа, орех, топола, бряст, келяв габър и др. Налице са характерните за Северна България храсти - смрадлика, глог, шипка, трънка, дрян, къпина и др., а от тревистите растения – житни треви, кувילו, коприва, кокиче, минзухар, синчец, бръшлян и др. Представени са и основните видове земеделски култури, характерни за България – пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед, както и увеличаващата се по площи рапица.

Горският фонд в общината е представен предимно от чер, летен, зимен дъб, акация, липа, орех, топола, бряст, келев габър. Срещат се и единични представители на Летен дъб, Обикновен горун и др. В трайните насаждения преобладават овощните видове: Орех, Кайсия, Череша, Ябълка, Синя слива и др.

2.1.7 Защитени територии, Защитени зони и вековни дървета:

Защитени територии по ЗЗТ, разположени в границите на община Иваново са:

- Част от територията на Природна забележителност „Орлова чука” (код в регистъра 36) с цел: опазване на пещера. Обявена е със заповед № 2810/10.10.1962 год. на министъра на горите и горската промишленост с обща площ 80 ха. Впоследствие със заповеди от 2007 и 2009 г. е актуализиран режимът на дейности и площта ѝ е увеличена, от които 27.88 ха са на територията на община Иваново.;
- Природна забележителност „Дикили таш” (код в регистъра 208) с цел опазване на скално образувание. Обявена е със заповед № 707/09.03.1970г. на МГГП.;
- Значителна част от територията на Природен парк „Русенски Лом” (код в регистъра 3) с цел: опазване на биологичното и ландшафтно разнообразие и културно-историческото наследство. Обявен е със Заповед на МГГП № РД-567 от 26.02.1970 год. Има план за управление, приет с Решение № 539 на МС от 06.06.2005 год.;

- Защитена местност „Вековна церова гора” (код в регистъра 402), обявена е със Заповед на КОПС №РД-17 от 08.01.1981 год. с цел опазване на вековна гора от цер.
- Защитена местност „Стълпище ” (код в регистъра 595), обявена е със Заповед № РД-32 от 19.01.2018 г.год. на Министъра на околната среда и водите. с цел опазване на находището на вълнестоцветното сграбиче.

Защитени зони по ЗБР, разположени в границите на община Иваново са:

- част от територията на ЗЗ „Ломовете” с код **BG0000608** (пореден № 1158) за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Обявена е със Заповед № РД-1024/17.12.2020 г. (ДВ. бр. 18/2021 г.).
- част от територията на ЗЗ „Ломовете” с код **BG0002025** (пореден № 1157) за опазване на дивите птици. Обявена със Заповед №РД-562/05.09.2008г. на МОСВ, (ДВ, бр.84/2009), изм. и доп. Със Заповед №РД-382/19.04.2013г. на МОСВ (ДВ, бр.50/2013г.). Защитената зона се припокрива със ЗЗ „Ломовете” BG0000608 за опазване на природните местообитания.;
- част от територията на ЗЗ „Рибарници Мечка” с код **BG0002024** (пореден № 1271) за опазване на дивите птици, обявена със заповед № РД-561/05.09.2008 год.
- част от територията на ЗЗ „Батин” с код **BG0000232** (пореден № 1028) за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Обявена е със Заповед № РД-693/25.08.2020 г. (ДВ. бр. 81/2020 г.).

Вековни дървета:

Съгласно публичния Регистър на вековните дървета в България, поддържан от Изпълнителна агенция по околна среда (<https://eea.government.bg/v-trees/bg/result2.jsp>), на територията на община Иваново са разположени следните вековни дървета:

1. Зимен дъб (код в регистъра: 1295)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение: Област: Русе, **Община:** Иваново, **Населено място:** с. Сваленик

2. Зимен дъб (код в регистъра: 1296)

Вид: зимен дъб, горун (*Quercus daleshampii*);

Местоположение: Област: Русе, **Община:** Иваново, **Населено място:** с. Сваленик

3. Космат дъб (код в регистъра: 1202)

Вид: космат дъб (*Quercus pubescens*);

Местоположение: Област: Русе, **Община:** Иваново, **Населено място:** с. Щръклево

4. Круша (код в регистъра: 1644)

Вид: круша (*Pyrus spp.*);

Местоположение: Област: Русе, **Община:** Иваново, **Населено място:** с. Щръклево

5. Летен дъб (код в регистъра: 1170)

Вид: обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*);

Местоположение: Област: Русе, **Община:** Иваново, **Населено място:** с. Кошов

6. Летен дъб (код в регистъра: 1171)

Вид: обикновен (летен) дъб (*Quercus robur*);

Местоположение: Област: Русе, **Община:** Иваново, **Населено място:** с. Кошов

2. 2. Кратък социално-икономически анализ в контекста на въпросите по опазване на околната среда.

2.2.1 Население

Структурата на населението по постоянен и настоящ адрес показва неравномерност по населени места (селища). В пет по-големи села (Щръклево, Тръстеник, Пиргово, Сваленик и Иваново), всяко от които е с население над 800 души е **концентрирано около 75 %** от населението на общината. Четири села имат население под 100 души.

Данните се обуславят от някои практически аспекти на реализацията на населението на пазара на труда и/или настаняването на децата в детски градини и училища. Особеностите на постоянния/настоящия адрес в общината са характерни за селата с по-голямо население – Щръклево, Тръстеник, Пиргово и Иваново, където има концентрация на по-голям брой хора, работещи в общинския център и/или в гр. Русе.

Подобно на останалите малки (селски) общини в България, в Община Иваново се наблюдава ясно изразена негативна тенденция за намаляване на населението. За периода 2011 - 2021 г., населението в общината непрекъснато намалява – от **9 417 души** през 2011 г. до **8 222 души** в края на 2021 г, т.е. с 12,69 % за период от 10 год.

Анализът на **механичното движение** на населението в Община Иваново показва отрицателна картина, близка до типичната за малките (селски) общини, макар че близкото разположение до областния център смекчава негативите. **Механичният прираст** (разликата между заселените и изселените лица) в анализирания период също е отрицателен.

2.2.2 Културно-историческо наследство на Община Иваново

Културно-историческото наследство е фактор за социално-икономическото развитие на Община Иваново, като ценен ресурс на туризма – един от основните стълбове на местната икономика. Със своята културна и научна стойност и

обществена значимост се отличават религиозните обекти от Първа и Втора българска държава и възрожденски такива. Особено впечатляващи са скалните манастири, църкви и отделни отшелнически килии, изсечени високо в скалите, които през периода X - XIV век превръщат долината на река Русенски Лом и притоците в прочут православен резерват. Друга забележителност е средновековният град Червен, както и крепостите изградени край река Дунав и във вътрешността.

Най-изявените обекти на територията на общината са двата национални археологически резервата (НАР) „Скалните църкви при с. Иваново“ и „Средновековен град Червен“. Декларирани обекти са военните паметници и паметните плочи, издигнати по повод Руско-турската освободителна война 1877 – 1878 г. и участието на България във войните.

Общият брой археологически обекти на територията на Община Иваново, включени в „Справка на регистрираните археологически обекти на територията на община Иваново“ са 131, без тези на селата Сваленик и Церовец. Преобладаващата част от археологическите ценности са разположени извън границите на населените места.

С Решение на МС от 1997 г., „Скални църкви край с. Иваново“, и прилежащият им терен са обявени за Национален археологически резерват с определени граници. Стенописите в скалните църкви край с. Иваново са включени в листата на световното културно и природно наследство. В шест храма са запазени в различна степен стенописи, характерни за българското изкуство през XIII – XIV век. През 60-те години на XIV век е изграден последният манастирски комплекс на левия бряг на река Русенски Лом около „Църквата“ („Св. Богородица“), създадена с дарения на Цар Иван Александър и царица Теодора. Църквата е изсечена на около 20 м от основата на почти вертикален скален масив. Църквата е била изцяло изписана от търновски майстори. Върху северната стена на притвора, до входа на църквата са изписани ктиторските портрети.

Ярък пример на комплексно оформен исторически обект е „Средновековен град Червен“ и принадлежащият му терен, които са археологически резерват. От IX век Червен е център на епископия, а от 1235 г. е седалище на средновековната Червенска митрополия.

На територията на Община Иваново са запазени обекти на архитектурно-строителни и недвижими културни ценности от различни периоди. Най-голямата част от тях са от епохата на българското Възраждане и след Освобождението 1878 г. –

жилищни, обществени и такива, свързани с местния стопанския живот и бит. Декларирани архитектурно-строителни обекти има в землищата на селата Кошов, Нисово, Пиргово, Сваленик, Табачка, Тръстеник, Церовец, Червен и Щръклево. Най-голям е броят на обектите в селата Сваленик и Тръстеник.

2.2.3 Състояние на местната икономика

Характерна силна страна на територията на Община Иваново е наличието както на качествени поземлени и горски ресурси, така и на традициите и екологичната история на района, които са предпоставка за развитието на земеделие и местен (екологичен, селски) туризъм. Друга силна страна е благоприятното разположение на територията на Община Иваново до гр. Русе и Румъния, което осигурява възможност за пазар на продукцията на общината, но от друга страна има и рискове за „изтичане“ на работната сила към Русе. Тези благоприятни вътрешни страни обаче, е необходимо да се съпоставят с някои слабости, които влияят върху дейността в земеделските стопанства и туристическия бизнес, като:

- несъвършена донякъде производствена структура на агробизнеса с предпочитание изключително към зърнопроизводство, което не е обвързано със създаването на принадена стойност за бизнеса и заетост за преработка на продукцията на част от населението от района;
- недостатъчни възможности от страна на общината и местната бизнес общност за улесняване навлизането на млади кадри в земеделските стопанства и в малки предприятия за преработка на земеделска продукция, включително и чрез предоставяне под наем на общинска земя за създаване на нов бизнес;
- необходимост от валоризация на ресурсите за осъществяване на ефективен бизнес за селски/екологичен туризъм, и за повишаване на качеството на обслужване в сектора, приложение на екологични технологии и др.

Земеделието е основен сектор за икономиката на Община Иваново, в който е заета голяма част от трудоспособното население.

• Състояние и развитие на преработвателните предприятия

Тази съпътстваща земеделието дейност, която осигурява принадена стойност на продуктите и допълнителна заетост в селските райони е с пренебрежимо малък дял в общинската икономика. Въпреки заложените в ОПР 2014 – 2020 г. мерки, липсват достатъчно проекти за преработка на земеделски продукти от намиращия се в подем агросектор.

Към 2020 г. в общината работят една мандра (с. Пиргово) и една работилница за преработване на мляко (с. Тръстеник), маслобойна (с. Щръклево) и едно

месопреработвателно предприятие (с. Иваново). Не се използват и възможностите за разширяване на събирането и преработката на диворастящи плодове и лекарствени растения. Незавидно е положението с култивирането на лечебни растения, което би помогнало за увеличаване заетостта на жените.

Добри примери са развитието на винопроизводството в с. Нисово (винарска изба „Райнов и синове“), с. Мечка (винарски комплекс „Седем поколения“) и с. Пиргово (винарска изба „Пиргово“). Тези винарни са проектирани за производство на малки количества бутикови вина, като специално се предлага дегустация на бутикови вина и ресторантско обслужване.

Произведените в тези изби вина са носители на медали от престижни световно признати конкурси за вина и спиртни напитки.

- **Състояние на горското стопанство в Община Иваново**

Горският фонд е в размер на 75 105 дка и заема 15,16 % от територията на общината. Той е сравнително голям спрямо горските територии в останалите малки общини в Област Русе. Около 2,3 % от горската площ са територии за защита на почвите, водите, урбанизираните територии и други райони на Общината.

Около 71 % от горския фонд са държавни горски територии. Общинските гори възлизат на 10 979 дка (14,77 % от общия размер), а частните гори са 7334 дка (9,87 % от общата площ). Останалата част са собственост на юридически лица и на религиозни общности от общината.

Преобладаващата част от горските територии се стопанисват от Държавно ловно стопанство (ДЛС) „Дунав“ гр. Русе, което е териториално поделение на Държавно горско предприятие на Северен централен район в гр. Габрово. Обликът на горите в района на Община Иваново се определя от широколистните дървесни видове. Основните горски масиви са съсредоточени в южната част на територията на Общината по долините на реките Русенски Лом, Бели Лом, Черни Лом и Малки Лом. С най-широко разпространение за естествено растящите дървесни видове: благун, цер, келяв габър, бреза, липа, планински ясен и др. Тези горски насаждения осигуряват добри условия за развитие на ловното стопанство в Общината чрез отстрел на благороден елен, сърни, диви свине, фазани и яребици. Създадени са също изкуствени иглолистни насаждения от чер бор и канадска топола.

Въпреки възможността за добив на значителни количества, преработката е все още ограничена. Дърводобивът е концентриран предимно в землището на селата Щръклево и Нисово, като част от добитата дървесина се обработва в предприятието за дървен амбалаж „Дин Пиргос“ в с. Пиргово, което работи предимно с иглолиста

дървесина от Южна България. Положителна е тенденцията за увеличение на площта на горския фонд чрез засаждане на нови гори. Тази тенденция, може да доведе както до увеличение на производството и поддържане на работните места в подсектора, така и до ползи от увеличен добив на билки и горски плодове.

- **Състояние на индустрията**

От типичните дейности в направление „индустрия“, в общината развиват дейност предимно местни предприятия на преработващата промишленост, доставка на вода и канализационни услуги, управление на отпадъци и строителство.

По характера на икономическите дейности на преработващата индустрия в общината са представени следните: „Производство на изделия от метал“, „Производство и обработка на обла дървесина“ и „Производство на храни, напитки и тютюневи изделия“ (хранително-вкусова индустрия). От добивната индустрия е представена дейността „Добив и производство на изделия от скални материали“.

Основните предприятия в направление „Производство на изделия от метал“ са:

„Прециз Интер“ АД (производство на електрозаварени тръби и алуминиеви профили); ЕТ „Дея – Ивайло Енчев“ (производство на платформи и ремаркета); „Крамекс“ ООД (производство на метални конструкции, тръбни и телени изделия); „Булпак 97“ ООД (производство на опаковки и машини за опаковки); ЕТ „Неделчо Генов“ (металообработващи услуги) и др.

В направление „Производство и обработка на обла дървесина“ работят: „Дин Пиргос“ ООД (обработка на дървесина и производство на амбалаж за метални изделия); „Дриим Рум“ ООД (производство на корпусни мебели) и др.

Известни представители на хранително-вкусовата индустрия в общината са: „ДАР – 2015“ ООД, и „Красен“ АД (производство на компост, гъби и консерви от гъби); „Винарска изба Райнов и синове“, винарска изби в Мечка и Пиргово (производство на бутикови вина и високоалкохолни напитки); „Пацони“ ЕООД (месопреработка и производство на колбаси).

Освен посочените предприятия, в селата Тръстеник и Пиргово има и по един шивашки цех, в Пиргово – цех за производство на химически продукти за бита, бензиностанции и газстанции и др. Основната част от производствените мощности на преработващата промишленост е разположена в общинския център и селата Пиргово, Щръклево, Нисово и Красен. Налице са неизползвани възможности на съществуващите стопански дворове на бившите ТКЗС за целите на икономически производства, за социални предприятия и др.

- **Състояние на туризма**

Проведеният анализ показва, че туризмът е основен подотрасъл на третия сектор „Услуги“, с големи перспективи за икономическото развитие на Община Иваново. Благоприятни фактори са наличието на подходящи ресурси, общинската политика за тяхното валоризиране и ефективно използване, както и интереса към екологичен туризъм от страна на жителите на Русе и на Гюргево от съседна Румъния.

На територията на общината се намират редица природни забележителности, на исторически и културни паметници, анализирани в този план, както и в Общия план за устройство на територията от 2016 год. Тези забележителности и особено след валоризирането им, определят и насоките за развитие на туризма, който се характеризира (засега) с масово търсене на универсална и с ниска категоризация туристическа услуга в общината.

2.2.4 Характеристика на инфраструктурата и опазването на околната среда ***Пътна мрежа, автобусен и железопътен транспорт***

Пътната мрежа на Община Иваново е формирана от пътища от републиканската пътна мрежа и от общински пътища. Общата ѝ дължина на територията на общината възлиза на около 190 км, от които 86 км републикански пътища и 104 км общински. Гъстотата ѝ е същата като на Област Русе и малко над средната за страната.

Мрежата от общински пътища осигурява връзките на селата с общинския център и между тях. Добри са връзките с Иваново на селата Пиргово, Мечка, Тръстеник, Красен, Табачка и Червен. Конфигурацията на мрежата не осигурява пряк достъп на селищата от югоизточната и източната част на територията до общинския център. Практически е невъзможно да се осъществи „затворен“ общински туристически маршрут. По-голямата част от общинските пътища са в добро състояние, благодарение на реализирани проекти по ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ и ПРСР. „Радиалната“ част от общинските пътища (Церовец–Сваленик–Червен) се нуждае от ремонт, а някои и от реконструкция.

Обслужването на общината с обществен транспорт се осъществява от система от междуградски превози по областната транспортна схема. Има необходимост от подобряване на транспорта от селищата към общинския център и към населени места в съседни общини.

Железопътният транспорт се осъществява чрез две гари (Иваново и Табачка) на ж.п. линия № 4 Русе – Горна Оряховица – Подкова. Гара Иваново е междинна

пътническа и товарна гара. Поради малките потоци от пътници този транспорт е с ограничена важност за населението на общината.

Развитието на транспортната система на общината изисква подобряване на директните връзки между някои селища като: Щръклево – Иваново; Кошов – Нисово и др. Новите трасета ще преминават предимно по съществуващи полски и горски пътища със сравнително малка дължина. За по-пълно оползотворяване на туристическия ресурс се предвижда реконструкция на пътя от с. „Стълпище“ на запад към Батин до границите на общината. За подобряване състоянието на въздуха и намаляване на шума, както и на безопасността на движението, се предвижда изграждането на обходни трасета за селата Пиргово, Мечка и Щръклево.

Предвиденото в ОУП-2016 разширение на мрежата от пешеходни и екопътеки се обуславя от насоките за валоризация на туристическите забележителности на територията. Пътеките създават условия за реализиране на пешеходни маршрути между селата на териториите на природния парк, с ПЗ „Орлова чука“, с двата археологически резервата и други археологически обекти в района на Поломието, с места за отдих.

Водоснабдяване

Община Иваново, е съсобственик и се снабдява с вода от областното дружество “Водоснабдяване и канализация” ООД. Вътрешните водопроводни мрежи в селата са изградени от азбесто-циментови тръби с ниска трайност, поради което в последните години се подменят малки участъци от тях. Друга възможност е да се осъществи „зониране“ и намаляване на налягането в определени части от селата.

Приложение на възобновяеми енергийни източници

Поради ограничението да се финансират само инсталации за собствено използване, перспективни за Община Иваново са малки инсталации за слънчева енергия и за органични отпадъци. В ОУП – 2016 г. са залегнали проекти за:

- изграждане на отоплителна централа в с. Иваново за сградата на общинска администрация с центъра за екология, култура и туризъм, училището, детската градина и здравната служба, чрез пелети, собствено производство;
- замяна на отоплителните котли на нафта в училището в с. Щръклево с такива, които използват дървесни пелети;
- изграждане на малки фотоволтаични покривни централи на обществените сгради – кметства, читалища, училища, детски градини за намаляване на разходите за електрическа енергия;

- изграждане на инсталации за подгряване на вода за битови нужди.

Улично осветление

Системата за улично осветление на територията на Община Иваново представлява съвкупност от захранващи източници, разпределителна електрическа мрежа, стълбови линии, арматура и различни осветителни тела. От страна на общината, през последните години, по системата за улично осветление са извършвани основно възстановителни дейности и подмяна на осветителни тела, на дефектирали лампи и прекъснати проводници.

Съществуват участъци, в които уличното осветление е монтирано така, че съществуващата мрежа на електроразпределителното дружество и мрежите на телекомуникационните компании и на местните Интернет-доставчици, затруднява нормалното обслужване и създава необходимост от допълнителни разходи за поддръжката в добро състояние.

Затова е необходимо изграждане на нова осветителна мрежа във всички населени места. За намаляване на разходите на електроенергия е целесъобразно осветителните уредби да се изградят с LED осветители с опция за захранване с PV модули, както и на система за управление и контрол на осветителната уредба.

2.2.5 инфраструктура за предпазване от природни бедствия

Предпазване от наводнения

Сериозни последствия от изменението на климата в глобален аспект са зачестяващите екстремни метеорологични и климатични явления като наводнения, суши и урагани. Основната опасност за Община Иваново са наводненията на селата в поречието на Ломовете - р. Бели Лом при с. Нисово; р. Черни Лом при селата Табачка, Червен и Кошов и р. Русенски Лом при Иваново, Божичен и Красен.

Частични корекции на речните корита са изпълнени в селата Сваленик, Червен и Красен. По водните течения с потенциален разлив извън урбанизираните територии е необходимо поддържането на защитните съоръжения - стени, диги и др. Особено важно е да се поддържа редовно проводимостта на речните легла на Ломовете в общината.

Свлачища и ерозия

На територията на Община Иваново се наблюдават **свлачищата в землището на:** с. Тръстеник с площ 6,0 дка; при влизане в с. Червен на свлачище с площ 0,8 дка; в централната част и на други места в с. Пиргово - с обща площ от около 20 дка;

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Община Иваново има феноменален природен и културен потенциал за развитие на екотуризм, един от най-бързо развиващите се сегменти на туристическата индустрия в международен план. Особено внимание трябва да се обърне на развитие на форми с относително малко въздействие върху природата и другите ресурси, каквито са екотуризмът, селският туризъм и други форми на т.н. устойчив или алтернативен туризъм. На местно и регионално ниво трябва да бъдат изградени механизми за генериране на приходи и справедливо разпределение на ползите от екотуризма, за привличане на средства и достъп до финансиране, за подкрепа на малкия и среден екотуристически бизнес. Основните усилия в тази област трябва да се насочат към изграждане на човешкия потенциал чрез подходящо обучение и квалификация, прилагане на добри практики.

- Необходимо е общината да предприеме мерки относно инфраструктурата, за опазване на околната среда

- ✓ *Опазването качеството на атмосферния въздух изисква:*

- изграждане на трайни настилки на уличната мрежа във всички населени места от общината;
- рехабилитация и реконструкция на трасета от общинската пътна мрежа;
- изграждане на обходни пътни трасета за селата Пиргово, Мечка и Щръклево;
- развитие на всички елементи на зелената система, допринасящи за опазване качеството на атмосферния въздух.

- ✓ *Опазването на водите и водните обекти изисква*

реконструкция и обновяване на съществуващата водопреносна мрежа, с цел оптимално ползване на водните ресурси и намаляване до минимум на загубата им. По отношение отпадъчните води е необходимо те да се заустват в индивидуални съоръжения за отвеждане и пречистване на водите (изгребни ями), отговарящи на техническите и санитарно-хигиенните изисквания.

- ✓ *По отношение опазване на земите и почвите*

е необходимо запазване, възстановяване и изграждане на пояси и площи с едроразмерна растителност с цел овладяване на ерозионните процеси в общинската територия, както и рекултивация на нарушени земи и възстановяването им като земеделски територии.

Понастоящем, според ОУП на община Иваново от 2016 г. са предвидени следните мерки за трайно използване на обекти за рекултивация, както следва:

- сметища в землищата на селата с обща площ 97 дка – като бъдеща земеделска територия или за озеленяване, спорт и развлечения (сметище с. Щръклево);

- кариера в землището на с. Тръстеник с площ 48 дка – като земеделска територия.

✓ *По отношение управлението на отпадъците*

- на територията на Община Иваново` като устройствена мярка за управление на отпадъците се предвижда изграждането по ОП „Околна среда“ на анаеробна инсталация за разделно събрани биоразградими отпадъци с местонахождение в гр. Русе, която да обслужва общините-членове на Регионалното сдружение за управление на отпадъците (РСУО), както следва – Русе, Иваново, Ветово, Сливо поле и Тутракан.

- Необходимо е изграждането на площадки за временно съхранение на строителни отпадъци и на „зелени отпадъци“ от паркове и градини.

✓ *По отношение биоразнообразието*

е необходимо да се установи превантивна защита на земеделските територии, за защитните и специалните горски територии, като се запазва ползването, но без да се влошават качествата им.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКАТА НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

3.1. Въздух

Опазването на качеството на атмосферния въздух е огромен проблем, който ще доминира в политиката на ЕС и през следващите години. Въздухът няма да стане по – чист единствено чрез стриктен контрол на замърсяването. Това ще изисква задълбочени промени в политиката на ЕС, националните и местните политики като разнообразие на

мерки, действия и практики в различните области. Спектърът от глобални проблеми, изискващ внимание е широк: изчерпването на озоновия слой, киселинните дъждове, нивата на озона и другите замърсители в приземните слоеве, промените в климата.

В градските територии са концентрирани голяма част от промишлените дейности, интензивен трафик, но тук са разположени и жилищата на хората. В резултат на това огромното нарастване на замърсяването на въздуха е проблем, който рефлектира върху всеки от нас. Рамковата директива за управление на качеството на въздуха в градовете е ключов елемент от стратегията на ЕС за подобряване качеството на въздуха като цяло. Това налага стриктни изисквания относно извършвания мониторинг за вида и броя на контролираните замърсители, с оглед изготвяне на планове за действие за подобряване качеството на въздуха в средносрочен и дългосрочен аспект. От друга страна информирането на обществеността е основно изискване в Директивата.

Нивото на замърсяване на въздуха се определя както от количеството емисии от различни източници, така и от характера на разсейването им в атмосферата.

Емисионни норми са тези норми на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници. Нормите за емисии се класифицират по компоненти в зависимост от технологичните източници и провеждането на горивните процеси.

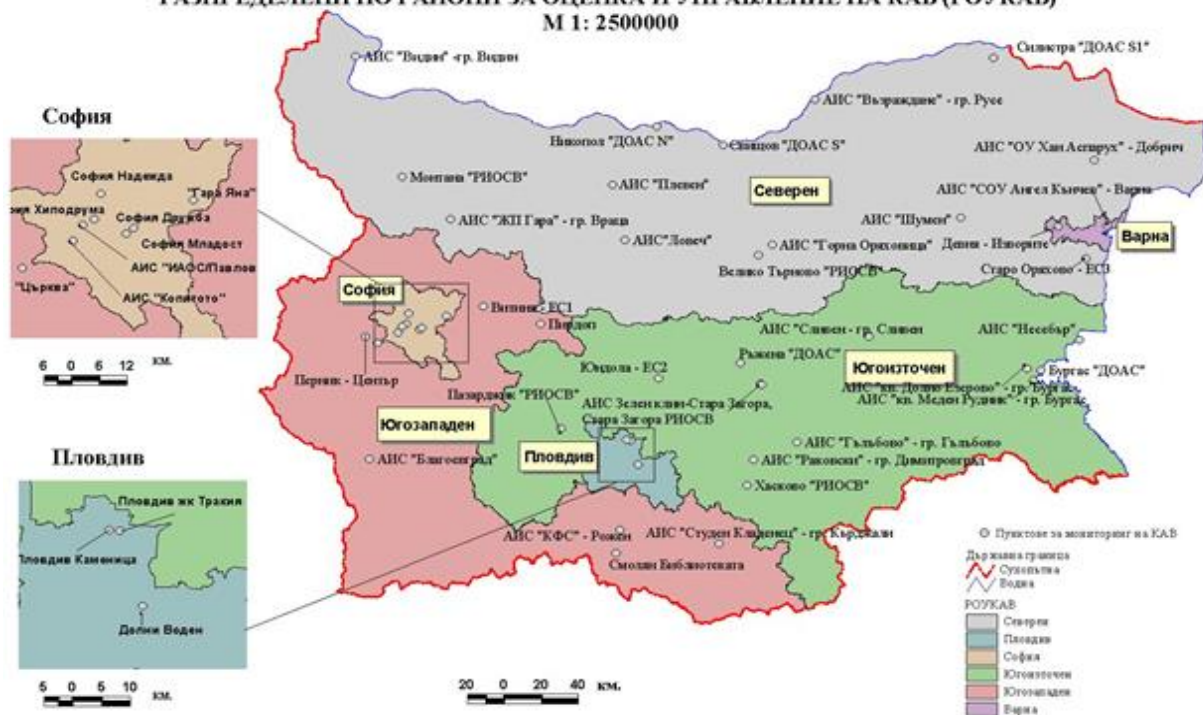
Емисионни норми са тези пределно допустими концентрации -ПДК на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места, регистрирани за определен период от време ,чието наличие не е свързано с риск за здравето.

Качеството на въздуха е последица от комбинираното действие на много и разнообразни фактори. Метеорологичните характеристики въздействат пряко върху разпространението на замърсителите в атмосферния въздух.

Качеството на атмосферния въздух (КАВ) в Република България се следи от Министерството на околната среда и водите, Изпълнителна агенция по околна среда, чрез Национална система за мониторинг на околната среда (НСМОС), Подсистема: Национална система за мониторинг на качество на атмосферния въздух (КАВ). За целта територията на страната е разделена на райони за оценка и управление на КАВ.

**ПУНКТОВЕ ЗА МОНИТОРИНГ НА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ (КАВ) НА БЪЛГАРИЯ,
РАЗПРЕДЕЛЕНИ ПО РАЙОНИ ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА КАВ (РОУКАВ)**

М 1: 2500000

Съгласно изискванията на националното и европейско законодателство територията на страната е разделена на шест района и агломерации (с население над 250 000 души) за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), утвърдени със Заповед № 969/21.12.2013 г. на министъра на околната среда и водите, Според утвърденият списък на районите (в т.ч. агломерациите) за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, считано от 01.01.2014г., територията на Община Иваново е включена в РОУКАВ „Северен/Дунавски” с код BG0004.

Националната мрежа за мониторинг качеството на атмосферния въздух в района се състои от общо 14 стационарни пункта, в т.ч. 8 автоматични измервателни станции (АИС), 2 пункта с ръчно пробонабиране (РП) и последващ лабораторен анализ и 4 ДОАС системи (на принципа на диференциална оптична атомно абсорбционна спектрофотометрия). Пунктовете за мониторинг (ПМ) са разположени изцяло в градска среда, обхващащи основните областни и общински центрове в Северна България. Нивата на $ФПЧ_{10}$ се контролират във всички 14 пункта, докато $ФПЧ_{2.5}$ се наблюдава само в два от пунктовете.

На територията на РОУКАВ – „Северен/Дунавски” е разположена една автоматична измервателна станция за контрол качеството на атмосферния въздух в горски екосистеми (АИС “Старо Оряхово” ЕС 3), която е класифицирана като регионална фоновая станция, съгласно Заповед № РД-489/26.06.2019г.

Праховите частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове - прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии).

Серният диоксид, азотните оксиди и амонякът са неорганични газообразни вещества, прекурсори на фините прахови частици.

В Европейския съюз няма специфични изисквания за тавани на емисиите на ФПЧ₁₀, като мерките в момента са фокусирани към контрол на прекурсорите на ФПЧ₁₀.

Таваните на емисиите на прекурсори на ФПЧ₁₀ (NO_x, SO_x и NH₃) за 2010 г., 2015 г. и 2020 г. са регламентирани с Директива 2001/81/ЕС и Гьотеборския протокол за ограничаване на годишните национални емисии, които страните трябва да изпълнят. Допустимите тавани за България са еднакви и за трите периода.

Фини прахови частици /ФПЧ₁₀/

Фините прахови частици са фракция на общия суспендиран прах. Основни източници на прах за района на Иваново са битовото отопление, транспортът и промишлеността.

Норми:

- средноденонощната норма /СДН/ за опазване на човешкото здраве - 50 µg/m³ (не трябва да бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една календарна година)- допустимо отклонение - 50% от СДН;

- средногодишна норма /СГН/ за опазване на човешкото здраве - 40 µg/m³- допустимо отклонение – 20% от СГН.

Оценката на качеството на атмосферния въздух и нивата на фини прахови частици (ФПЧ₁₀) се извършва въз основа на анализ на факторите, които могат да имат принос към наднормените нива на замърсяване по отношение на:

- наличие на неблагоприятни климатични условия, в т.ч. ниски средноденонощни и средногодишни скорости на вятъра (под 2 m/s) или тихо време; образуване на мъгли; влияние на топографските условия (особености) на терена (напр. при котловинни и низинни форми на релефа); вертикално смесване на въздушни маси; противостоене на въздушни маси с океански произход с такива от континентален произход;

- наличие на специфични за дадено място други дисперсионни характеристики (т.е. характеристики на разпространение на замърсителите);

- наличие на други природни източници (силни ветрове, пренос на природни частици от сухи райони и др.).

- наличие на големи промишлени източници на замърсяване;

- наличие на други фактори, които оказват влияние върху замърсяването на въздуха (транспорт, бит, селско стопанство).

През годините във всички РОУКАВ е регистрирано превишение на СДН и СГН за ФПЧ10.

Източник на регистрираните наднормени замърсявания са трансгранични, промишлените, изгаряне на горива в бита и транспортните дейности на територията на общината, както и замърсените и лошо поддържани пътни настилки.

Допълнителен принос към замърсяването на атмосферния въздух с прахови частици оказва и влиянието на неблагоприятните климатични условия в страната като слабо разреждане на локално емитираните замърсители в резултат на ниски скорости на вятъра (под 1,5 m/s), както и продължителни засушавания.

Според СЗО, излагането на наднормени концентрации на прахови частици за продължителен период може да причини или да влоши сърдечно-съдови и белодробни заболявания, сърдечни пристъпи и аритмии. Оценка от 2013г. на Международната агенция за изследване на рака на СЗО (IARC) заключава, че замърсяването на въздуха на открито е канцерогенно за хората, като замърсяването на въздуха с прахови частици е най-тясно свързан с повишена честота на рак, особено рак на белия дроб. Това е в допълнение към ролята, която замърсяването на въздуха играе за развитието на сърдечни и респираторни заболявания, включително остри респираторни инфекции и хронични обструктивни белодробни заболявания.

Серен диоксид /SO₂/

Серният диоксид спада към групата на серните оксиди, които се формират при изгаряне на горива с високо сярно съдържание. Източници, свързани с неговото образуване са: топлоелектрическите централи, които използват сяросъдържащи горива - въглища, нефт, природен газ; черна и цветна металургия; химическа промишленост; добиване и дестилация на нефта; производство на сярна киселина и минерални торове и др.

Въглероден оксид /CO/

Въглеродният оксид е газ без цвят, без мирис, малко по-лек от въздуха, горящ газ и е силно токсичен. Образува се при изгарянето на различни видове горива при недостиг на кислород. Представлява един от най-широко разпространените атмосферни замърсители. Най - голям източник на СО е автомобилния транспорт – над 65 % от общото емитирано количество за страната.

Озон

Озонът е газ, естествено съдържащ се в атмосферата (приземен слой). Получава се при трансформации между някои органични съединения и азотните окиси от атмосферния въздух в присъствието на слънчева светлина. Основните източници на такива окиси са отпадните газове от транспорта (въздушен, железопътен, автомобилен) и от индустрията – предимно предприятия от енергийния отрасъл, рафинериите, вкл. бензиностанциите. Този озон (вторичен замърсител) се добавя към озона, естествено съдържащ се в атмосферата.

Предвид факта, че озонът е замърсител, свързан с фотохимични реакции на замърсители, най-силно следва да се проявява при силна слънчева ултравиолетова радиация и при условия на застой на атмосферата.

Сероводород (H₂S).

Сероводородът е токсичен, безцветен газ, с неприятна миризма. В природата големи количества се образуват при процеси на биологично разлагане. По-голяма част от атмосферния сероводород е с естествен геотермален произход. Замърсяването на въздуха има и антропогенен характер. Основен източник е промишлеността. Негативните здравни последствия за хората при контакт с този газ се определят от концентрацията и експозицията на въздействие. При ниски концентрации дразни лигавиците и предизвиква конюнктивит, а при високи са възможни сериозни поражения върху дихателните органи.

Природните фактори, географските и метеорологични условия са основна предпоставка, която гарантира чистотата и доброто качество на въздуха.

Източници на емисии на вредни вещества във въздуха:

• *Площни източници*

Поради ниското застрояване, характера на терена, вида на отоплителните уреди, като площни източници се разглеждат комините на битовото отопление и отоплението в обществените сгради на територията.

• *Линейни източници*

Транспортният поток от леки и товарни автомобили допринасят до известна степен за влошаване на качеството на атмосферния въздух. Отделените от двигателите вредни вещества (азотни оксиди, въглероден оксид, серни оксиди, оловни оксиди) са в основата на замърсяването на приземния атмосферен слой в населените места на територията.

• *Неорганизиран източници*

Създаването на нерегламентирани сметища за отпадъци са едни от източниците на емисии на парниковия газ метан.

Съгласно действащата нормативна уредба, качеството на атмосферния въздух (КАВ) е незадоволително, дори когато превишение на нормата е факт за един единствен замърсител или за една точка или твърде малка област от територията на общината. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети подходящи мерки, в следствие от които съответните норми за КАВ, за всички замърсители, да бъдат спазени.

Обобщено, към настоящия момент на територията на община Иваново няма разположен пункт за наблюдение на качеството на атмосферния въздух (КАВ). В периода 2017-2022 г. не са извършвани измервания на КАВ в община Иваново с Мобилна автоматична станция на Изпълнителна агенция по околна среда за КАВ.

На територията на община Иваново няма регистрирани превишения нормите за допустими емисии от организираните източници на емисии отпадни газове от промишлени обекти за периода 2017-2022 г. Основен проблем, както и на повечето общини в България е замърсяването с фини прахови частици през отоплителния период на годината, поради използването на твърди горива за отопление от жителите на общината.

В община Иваново няма и не се планират значими стационарни източници на атмосферно замърсяване, което заедно с благоприятните климатични фактори е предпоставка за здравословни условия по отношение чистотата на атмосферния въздух.

Този извод се подкрепя от предложеното с ОУПО развитие на производствения сектор, като във висока степен се запазва съществуващото положение, т.е. не се очаква поява на нови замърсители във въздуха на селищната среда, в резултат на реализацията на проектните решения, заложи в ОУПО.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- **Бъдещите мерки за управление на КАВ да се насочат към намаляване на емисиите на фини прахови частици от всички потенциални източници. Мерките трябва да бъдат такива, че да осигурят спазването на приетите норми за средногодишната и средноденоношната концентрация на ФПЧ_{10} , $\text{ФПЧ}_{2.5}$, въпреки приноса на външни за община Иваново източници;**

➤ **Вземайки предвид, че основната причина за наднормени стойности на средноденоношните концентрации на ФПЧ_{10} и средногодишните концентрации на ФПЧ_{10} , $\text{ФПЧ}_{2.5}$ в атмосферния въздух е битовото горене през отоплителния сезон, то основните препоръки за подобряване КАВ са:**

- повишаване на енергийната ефективност на жилищните сгради;
- подмяна на горивната база за отопление в битовия сектор с ниско емисионни горива/природен газ или преминаване, където е възможно, към централно топлоснабдяване;
- преминаване към високоефективни системи за отопление (климатици, термопомпи и др.).

➤ **Вторият по значимост сектор, който има основен принос към общата емисия на замърсителите в атмосферния въздух е транспортът. Основните препоръки към намаляване приноса на този сектор към общото замърсяване на атмосферния въздух са:**

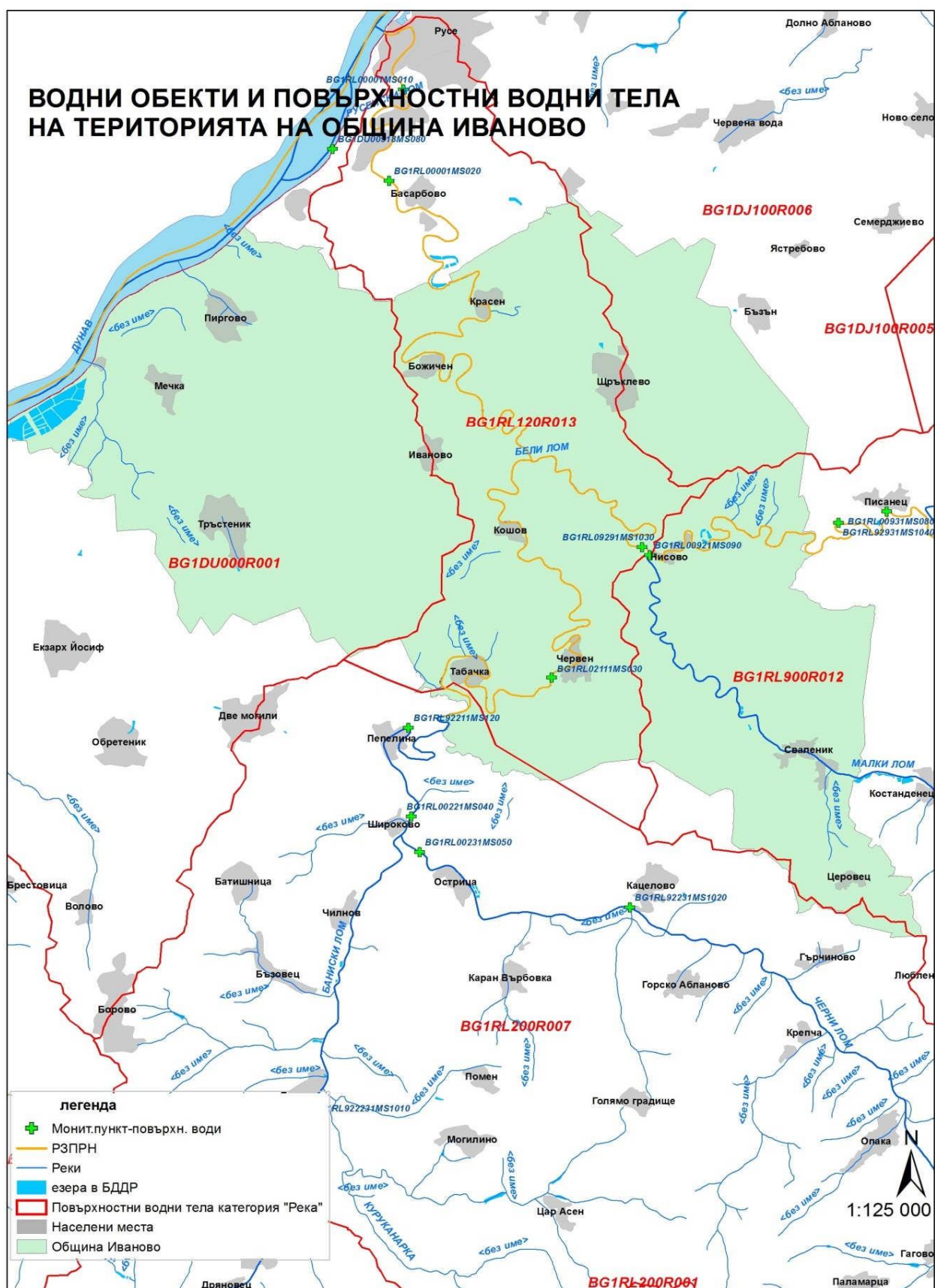
- засилване контрола и ограничаване движението на МПС с неизправни „катализатори“;
- въвеждане на финансови механизми, стимулиращи употребата на автомобили, изгарящи нискоемисионно гориво (втечен газ, природен газ);
- увеличаване дела на електрическите и на хибридните автомобили;
- намаляване на автомобилите, задвижвани единствено чрез двигател с вътрешно горене;
- повишаване привлекателността на обществения транспорт.

➤ **Препоръките, които имат отношение към ограничаване замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ_{10} , $\text{ФПЧ}_{2.5}$ до голяма степен се отнасят и за останалите замърсители, за които няма установено наднормено замърсяване на атмосферния въздух.**

3.2 Води

Фиг.№1. Карта на повърхностните водни тела на територията на община Иваново
Източник: БДУВДР-Плевен

ВОДНИ ОБЕКТИ И ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ИВАНОВО

Поречието на **р. Русенски Лом** е разположено в източната част на Дунавския район за басейново управление. На запад граничи с вододела към поречие Янтра, на юг - с вододелите към поречия Янтра и Камчия, на изток - с вододела към Добруджанските реки, а на север - с р. Дунав. Река Русенски Лом извира от сравнително ниската, равнинна част на Дунавската равнина, тече в северна посока и се влива в река Дунав. Образува се от сливането на Бели с Черни Лом. Поречието на р. Русенски Лом има изцяло равнинен характер като средната надморска височина на басейна е 272м.

Река Бели Лом навлиза на територията на общината от изток в землището на с. Щръклево, тече на запад, преминава през с. Нисово, след което приема р. Мали Лом и продължава в северозападна посока до устието на р. Черни Лом. Характеризира се с много малък наклон и меандрира вследствие на равнинния терен, почти не съществува залесеност. В долното си течение е с ниски брегове и широко корито и причинява наводнения, а в района с. Нисово бреговете ѝ са много високи и доста стръмни.

Река Мали (Омурски) Лом навлиза на територията на общината от югоизток в землището на с. Сваленик и преминава през селото, тече на северозапад в тясна, дълбока, всечена в аптски варовици каньоновидна долина и при с. Нисово се влива отляво в р. Бели Лом.

Река Черни Лом навлиза на територията на общината от запад в землището на с. Табачка, тече на изток-североизток като преминава през селата Табачка, Червен и Кошов и се слива с р. Бели Лом източно от с. Иваново. Долината ѝ е с каньоновидна форма, дълбоко врязана в седиментните скали, с множество меандри и добре залесена.

Река Русенски Лом е последният десен приток на р. Дунав. Малката скорост (20-30 м/с) и изключителното богатство на меандри по течението на реката се дължи на незначителния наклон на терена.

Долините на Ломовете са с ширина 200-300 м, речното корито е широко (10-15 м), а реките са дълбоки около 1 метър. Реките на територията на община Иваново имат предимно дъждовно-снежно подхранване и ясно изразени пролетен максимум (март-април) и лятноесенен минимум (юли-октомври). Режимът им е непостоянен. Характерен негов елемент са речните прииждания, причиняващи наводнения и заблатявания и ускоряват ерозионноденудационните и акумулативните процеси.

Поречието на Дунавските Добруджански реки се намират в източната част на Дунавския район за басейново управление. На запад граничат с вододела към поречие Русенски Лом на юг - вододела на Камчия, на изток - с вододела към Добруджанските реки, вливащи се направо в Черно море, а на север - с държавната ни граница с Румъния.

Противно на другите наши реки, които започват от стръмните склонове на високите планини и постепенно слизат към равнините, добруджанските реки започват от обширните равнини на високите полета и слизат в речните суходолия и имат повърхностен отток само в горните си течения, като водата по-надолу по течението поради голямата пропускливост на почвата и малкия наклон постепенно попива и изчезва далеч преди заустването на реките, както е на територията на общината.

От особено значение и предимство за Дунавския район, не само за хидрологията на района, е самото протичане по северната му граница на голямата европейска река Дунав. Макар, че българският бряг на р. Дунав в по-голямата си част е висок, съществуват десетина участъка, в които са запазени речните тераси, известни като Крайдунавски низини. В алувиалните отложения са формирани обилни водоносни хоризонти с много добри филтрационни показатели. Благодарение на пряката хидравлична връзка с реката е възможно привличане на големи количества речни води към крайбрежни водоземни съоръжения–кладенци тип —Раней и вертикални тръбни кладенци.

3.2.1 Повърхностни водни тела

В Плана за управление на речни басейни в Дунавски район 2016 – 2021г. е направена характеристика на речния басейн, определени са типовете водни тела и техните граници, направен е преглед на тяхното екологично състояние включващо физико-химичното им състояние, хидроморфологичното и биологичното, изготвена е оценка на антропогенното въздействие, идентифициран е риска от непостигане на екологичните цели, определени са мерките, които трябва да се изпълнят през плановия период и следващите периоди за постигане на добро състояние на водните тела, предвиден е мониторинг върху състоянието на водите и е направен икономически анализ.

В Таблица №2 са показани водните тела, от които има части на територията на община Иваново, и определени в ПУРБ на Дунавския басейн у нас и поставените за тях „специфични екологични цели“ за постигане. В Таблица№3 са показани частите на новите водни тела съгласно новия ПУРБ/2016-2022г./ и тяхната връзка със старите.

Таблица 2 Водни тела на територията на община Иваново :

	Код на водното тяло	Имена на водното тяло	Категория на водното тяло	Имена на реката язовира/	Описание	Дължина (km) Площ (km ²)	СМВТ / ИВТ	Екологично съст./ Потенциал	Химично съст .	Специфична Екологична Цел
1.	Част от BG1DU000R001	Дунав	река	Дунав	Дунав границата от при Ново село до границата при Силистра	458,100	да	умерено	лошо	предотвратяване влошаването на екологичния потенциал и постигане на добър до 2021г. предотвратяване на влошаването на химичното състояние и постигане на добро 2027г. по приоритетни вещества .
2.	Част от BG1RL120R013	Русенски Лом	река	Русенски Лом	р. Бели Лом от с. Нисово, р. Черни Лом от с. Табачка и р. Русенски Лом от Иваново до устие	107,89км	да	Много лошо	добро	предотвратяване на влошаването на екологичния потенциал и постигане на добър 2027г. по БИ /органични замърсители/ .

3.	Част от BG1RL900R012	Бели Лом	река	Бели Лом	р. Бели Лом от яз. Бели Лом и р. Малки Лом от яз. Ломци до вливане в Русенски Лом	202,960км	не	лошо	добро	Предотвратяване влошаването на екологичното състояние и постигане на добро до 2021г. по БИ-органични замърсители
----	--------------------------------	----------	------	----------	---	-----------	----	------	-------	--

4.	BG1DJ100R006 Част от повърхността без оттокпресъхваща	Без име	река	Без име	от с. Долно Абланово до с. Просена	7,795км	не	Умерено		Предотвратяване влошаването на екологичното състояние и постигане на добро до 2021г. по БИ-пресъхващ
----	---	---------	------	---------	------------------------------------	---------	----	---------	--	--

Таблица 3 Нови водни тела и връзката със старите съгласно „Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите“ на БДУВДР

№ по ред	Код на водното тяло	Име на водното тяло	Категория на водното тяло	Тип на Водното тяло	Дължина /км/	Водосборна Площ/км ² /	Описание	Връзка между новите и стари кодове на водни тела
1.	BG1DU000R001 част	Река Дунав	река	R6	458,100	4211,654км ² .	Дунав от границата при Ново Силистра село до границата при	Без промяна
2.	BG1RL120R1013 част	Русенски Лом	река	R7	41,304км	121,970км ²	реките. Русенски Лом от вливане на р до устие Черни Лом и Бели Лом	част от BG1RL120R013
3.	BG1RL120R1113 част	Бели Лом	река	R7	10,150км	21,458км ²	р. Бели Лом от вливане на р. Малки Лом при Нисово до вливане в р. Русенски Лом	част от BG1RL120R013
4.	BG1RL120R1213 част	Черни Лом	река	R7	42,007км.-	57,112км ²	р. Черни Лом от влива- не на р. Баниски Лом при Широково до вливане в р. Русен- ски Лом	част от BG1RL120R013 част от BG1RL200R007
5.	BG1RL900R1112 част	Бели Лом	река	R7	35,184км	152,779км ²	р. Бели Лом след вливане на р. Долапдере при Писанец, вкл. приток р. Долапдере	част от BG1RL900R012
6.	BG1RL900R1212 част	Малки Лом	река	R7	39,186км	242,931км ²	р. Малки Лом от яз. Ломци до вливане в р. Бели Лом при Нисово	част от BG1RL900R012

7.	BG1DJ900R1016 част от повърхността без отток	Топчийска	река	R9	12,142км	27,506	р. Топчийска от извор до вливане в р. Дунав	част от BG1DJ100R006
----	--	-----------	------	----	----------	--------	--	----------------------

Забележка: Отбелязаните две водни тела: старо- BG1DJ100R006 и ново- BG1DJ900R1016- са части от т.н. Дунавски Добруджански реки.

Част от територията на община Иваново попада върху тях, като на повърхността няма повърхностен воден отток. Тези водни тела са от типа R9-пресъхващи реки, но са отбелязани за пълнота.

Съгласно Заповед №РД-970/28.07.2003г. на Министъра на околната среда и водите водоприемниците в поречието на р. Русенски Лом и на р. Дунав са определени като чувствителна зона по отношение на замърсяване с биогенни елементи. Тази Заповед, ЗВ и РДВ2000/60 на ЕС определят за тези зони задължителното изискване за населените места с население от 2000-10000е.ж./ с. Щръклево/ да имат биологично третиране на отпадъчните води при изградена канализационна система за тяхното събиране и отвеждане до пречиствателната станция.

Съгласно Писмо №4100/14.08.2015г. на БДУВДР, на територията на община Иваново са изградени следните мониторингови пунктове за повърхностни води:

-BG1RL02111MS030 - Черни Лом при с Червен- BG1RL120R013 R7-Пункта е част от Националната система за оперативен мониторинг и един от пунктовете докладвани в Европейската агенция по околната среда и участва в мониторинга по Нитратната директива съгласно Заповед РД-635/13.08.2013г. на министъра на ОСВ.

-BG1RL00921MS090- р. Малки Лом преди вливане в Бели Лом, при с. Нисово-в.т.BG1RL900R012-R8- Пункта е част от Националната система за оперативен мониторинг и един от пунктовете докладвани в Европейската агенция по околната среда.

-BG1RL09291MS1030 – р. Бели Лом след вливане на Малки Лом след с Нисово-в.т. BG1RL120R013- R7- Пункта е само за оценка на физико-химичната характеристика и няма планиран хидробиологичен мониторинг.

Замърсяването на притоците на водите на река Русенски Лом-р. Бели и Черни Лом с биогенни елементи се дължат главно на неспазване на добра земеделска практика при селскостопанските дейности.

На р. Дунав няма пункт за мониторинг, разположен на територията на общината.

По-значими проблеми за повърхностните води, установени в района

- точкови източници на замърсяване - замърсяване на водите главно от непречистени битово-фекални отпадъчни води и от промишлени отпадъчни води;
- дифузни източници на замърсяване - замърсяване от земеделие и животновъдство, отток от населени места без изградени канализационни системи, депа за ТБО, нерегламентирано изхвърляне на отпадъци в речните корита;
- корекции, речното русло, миграционни бариери, дейности по укрепване на бреговете.

Списък на обекти, източници на замърсители във водни обекти (заустване на формираните отпадъчни води в повърхностен воден обект/канализация) на територията на община Иваново:

Обект	Дейност	Воден обект	Разрешителено за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни води/Комплексно разрешително	Анализирани показатели	Собствен мониторинг/контролен мониторинг Превишение на ИЕО
„Свиневъдно сдружение” ООД Площадка с. Иваново	Месодобив и преработка	Договор с „ВиК” ООД, гр. Русе за предаване на отпадъчните води за пречистване в ГПСОВ-Русе	-	-	-
„Хоризонт САЩ” ООД Площадка с. Мечка	Винарска изба	Договор с „ВиК” ООД, гр. Русе за предаване на отпадъчните води за пречистване в ГПСОВ-Русе	-	-	-
„Винарски съюз” ООД Площадка с. Нисово	Винарска изба	река Дунав	РЗ № 13140205/2012 г.	- рН - неразтворени в-ва - БПК5 - ХПК - нефтопродукти	Превишение на: рН, неразтворени в-ва, БПК5, ХПК Наложена е текуща месечна санкция
„Капре” ЕООД Площадка с. Щръклево	Месопреработка	Договор с „ВиК” ООД, гр. Русе за предаване на отпадъчните води за пречистване в ГПСОВ-Русе	-	-	-

С оглед екологичното състояние на повърхностните водни тела, в ПУРБ са предвидени мерки за тяхното подобряване и достигане на добро състояние/потенциал и изпълнение на поставените екологични цели.

За частите от водни тела на територията на община Иваново могат да се отбележат най-общо следните предвидени мерки, които представляват част от мерките за целите водни тела:

Основни мерки:

1. Контрол на изпълнението на условията на разрешителното за заустване на отпадъчни води във водни обекти.
2. Изграждане на канализационна мрежа за населено място от 2000 – 10 000 е.ж. на с. Щръклево
3. Изграждане на ПСОВ от 2000 - 10 000 е.ж. на с. Щръклево.
4. Контрол на задължително изпълнение от земеделските стопани в уязвимите зони на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски дейности.
5. Спазване на правила за добра земеделска практика с цел опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.
6. Разрешителен режим за водно тяло, съобразно ОВОС/екологичната оценка и/или оценката за съвместимост.
7. Контрол по спазване на условията в разрешителното за водовземане.

Допълнителни мерки:

1. Допълнителни условия в издадените и новоиздаващите се разрешителните за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти с цел достигане на доброто състояние на водния обект.
2. Подобряване на сметосъбирането и сметоизвозването в населените места.

Най-чести нарушения на екологичното законодателството в областта на опазване на водите са свързани с неспазване на емисионните норми, заложи в издадените разрешителните, вследствие на неефективна работа на съществуващите пречиствателни съоръжения или липсата на такива, при което във водните обекти се заустват непречистени отпадъчни води.

3.2.2 Подземни водни тела

Хидрогеоложките условия на територията на община Иваново се обуславят от порови и карстови подземни води, съставляващи ограничени части от подземни водни тела „Порови води в Кватернера – р. Русенски Лом и притоците му” с код BG1G0000Qal021, „Порови води в Неогена – район Русе-Силистра” с код BG1G00000N1035, „Карстови води в Русенската формация” с код BG1G000K1hb041 и „Карстови води в Малм-Валанжския басейн” с код BG1G0000J3K051.

Подземно водно тяло „Порови води в Кватернера – р. Русенски Лом и притоците му” с код BG1G0000Qal021 представлява безнапорен подземен поток в алувиалните чакълесто-песъчливи образувания на терасите на р. Русенски Лом и притоци му Бели Лом, Черни лом и малки Лом. Подхранва се от валежи и

повърхностни води. Дренирането му се осъществява в реките при ниски водни стоежи в тях и чрез водовземни съоръжения. Подземните води са безнапорни. В регионален аспект площта му е 136 km², средният модул на подземния отток 3,2 l/s.km². Водоносният колектор се характеризира със средна дебелина 7,5 m и средни стойности за проводимостта 33 m²/d и коефициента на филтрация 4,0 m/d. Връзката с повърхностните води е пряка. Химичното състояние на подземното водно тяло е лошо, а количественото му състояние е добро. Специфична екологична цел е „Достигане на добро състояние на подземните води“.

Подземно водно тяло „Порови води в Неогена – район Русе-Силистра” с код BG1G00000N1035 е формирано в песъчливо-глинестите седименти на неогена, разкриващи се на повърхността и/или покрити от еолични образувания. Подземните води са безнапорни. Подхранват се от инфилтрация на валежи. Дренирането се осъществява от р. Дунав и от множество извори с малък дебит, разположени в основата на склоновете на речно-овражната мрежа. В регионален аспект площта на подземното водно тяло е 1734 km², средната дебелина 17,7 m. Филтрационните му параметри се изразяват със среден коефициент на филтрация 1,3 m/d и средна проводимост 23 m²/d. Химичното и количественото състояние на подземното водно тяло е добро. Екологичната цел на подземното водно тяло е „Запазване на доброто състояние на подземните води“.

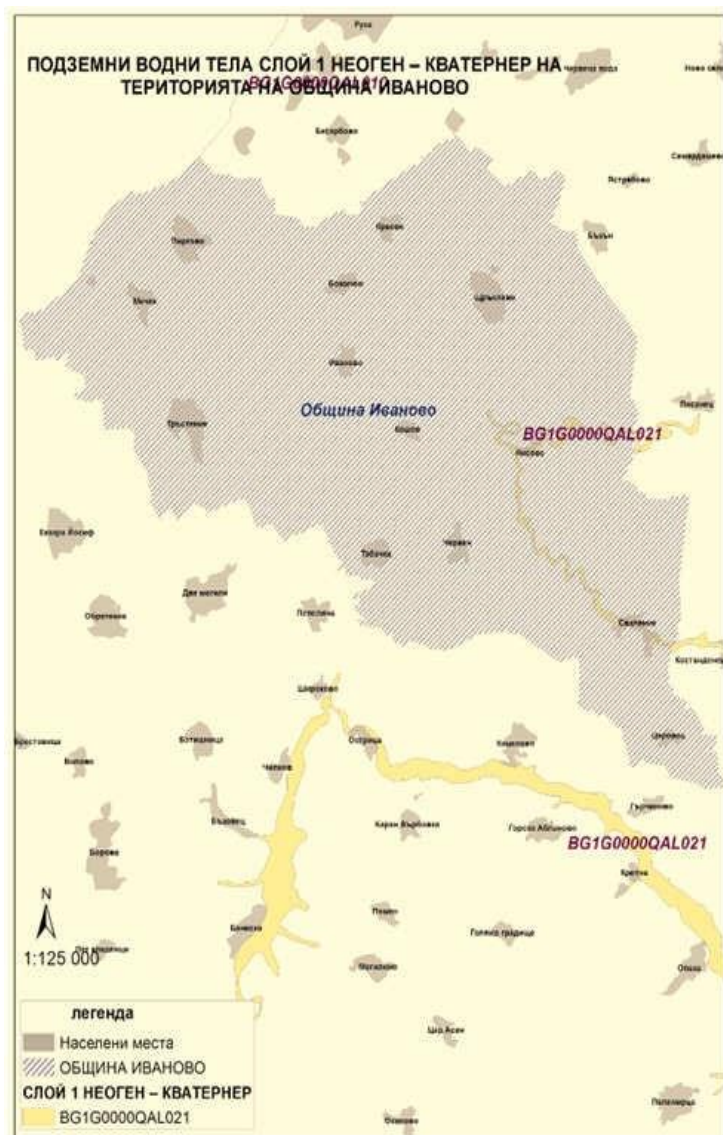
Подземно водно тяло „Карстови води в Русенската формация” с код BG1G000K1b041 е формирано в долнокредни оолитни и органогенни варовици на Русенската свита. Движението на подземните води е към хидрографската мрежа, но генерално на север към р. Дунав. Подхранват се от инфилтрация на валежни води основно през льосовия комплекс, покриващ карбонатните седименти. Дренират се в речно-овражната мрежа, в района на езерата Лишева и Сребърна и в р. Дунав чрез различни по дебит извори и от многобройни вододобивни съоръжения (шахтови и сондажни кладенци). Нивото на подземните води покрай р. Дунав се контролира от водните стоежи в нея и при гр. Русе се установява на надморска височина 13÷18 m. В регионален аспект площта на подземното водно тяло е 6592 km², средната дебелина 160 m. Филтрационните му параметри се изразяват със среден коефициент на филтрация 3,0 m/d и средна проводимост 500 m²/d. Химичното състояние на подземното водно тяло е лошо, а количественото му състояние е добро. Специфична екологична цел е „Достигане на добро състояние на подземните води“.

Подземно водно тяло „Карстови води в Малм-валанжския басейн“ с код BG1G0000J3K051 е формирано в напуканите и окарстени малм-валанжски варовици и доломити. По мощност и площ на разпространение и по ресурси това е един от най-големите басейни на подземни води у нас, който продължава на север на територията на Румъния и на изток – в акваторията на Черно море. Подхранването на подземното водно тяло основно се осъществява в обсега на Северобългарския свод, където част от реките губят значителна част или изцяло водите си в карбонатните афлорименти, отчасти – от атмосферните валежи и от подземните води в по-горе лежащите хоризонти. Дренажа се на територията на Румъния, от Девненските и Златинските извори, в акваторията на Черно море и от експлоатираните дълбоки сондажни кладенци. Подземното водно тяло е безнапорно в афлориментната зона и придобива нарастващ напор на изток и север. Дебелината на карбонатния колектор е от 530 до 1240 m, средно съставлява 810 m. Неравномерната напуканост и окарстеност обуславят твърде широк диапазон на изменение на филтрационните му свойства. Проводимостта достига $5000 \text{ m}^2/\text{d}$, с преобладаващи стойности в диапазона $2000\div 3000 \text{ m}^2/\text{d}$, средно $2430 \text{ m}^2/\text{d}$. Средният коефициент на филтрация е $3,0 \text{ m/d}$, но отделни силно окарстени зони се характеризират с високи стойности на коефициента на филтрация - повече от $20\div 60 \text{ m/d}$.

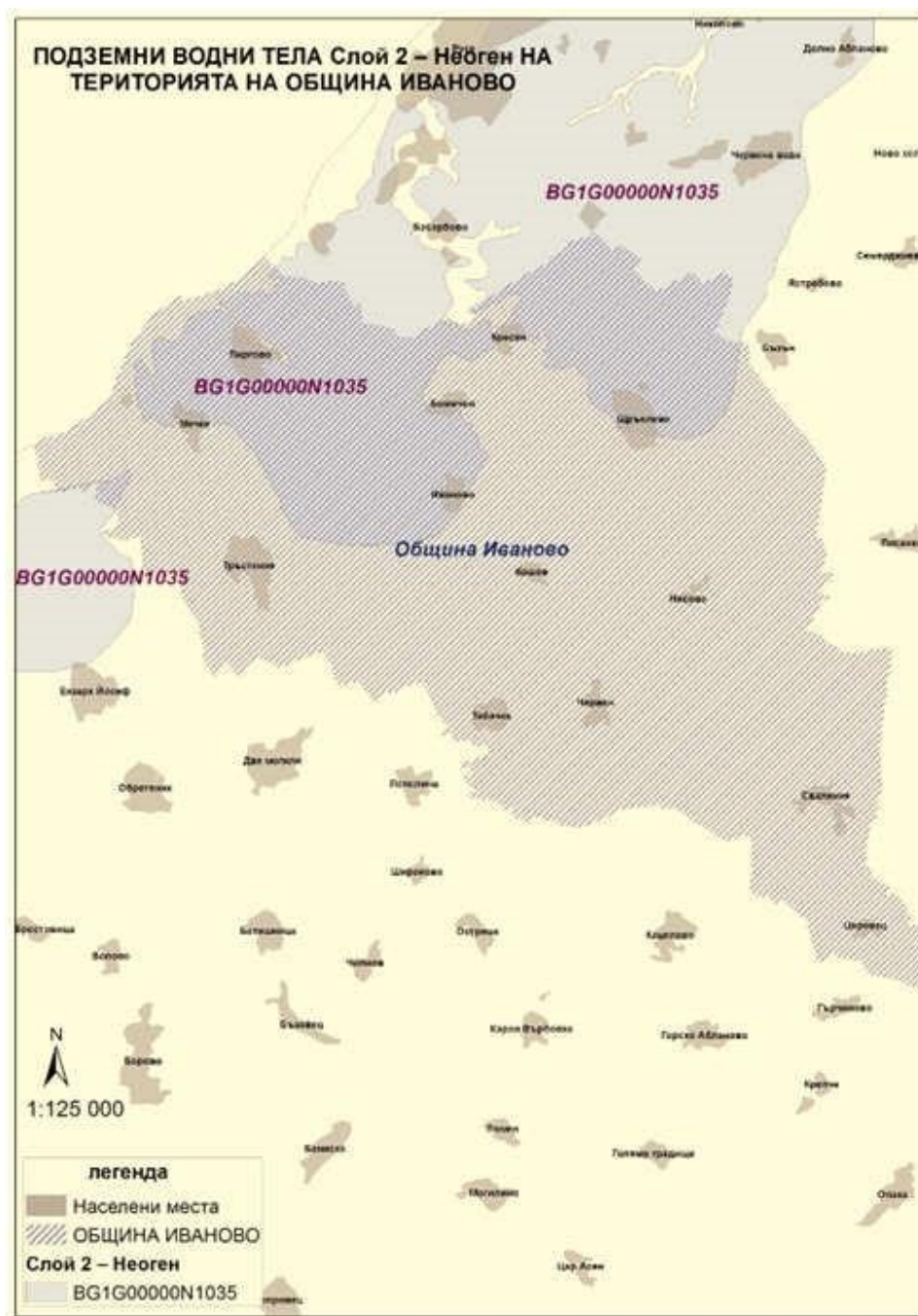
Химичното и количественото състояние на подземното водно тяло е добро. Екологичната цел на подземното водно тяло е „Запазване на доброто състояние на подземните води“.

Описаните подземни водни тела, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите, са определени като зони за защита на питейните води с кодове BG1DGW0000Qal021, BG1DGW00000N1035, BG1AGW000K1b041 и BG1DGW0000J3K051.

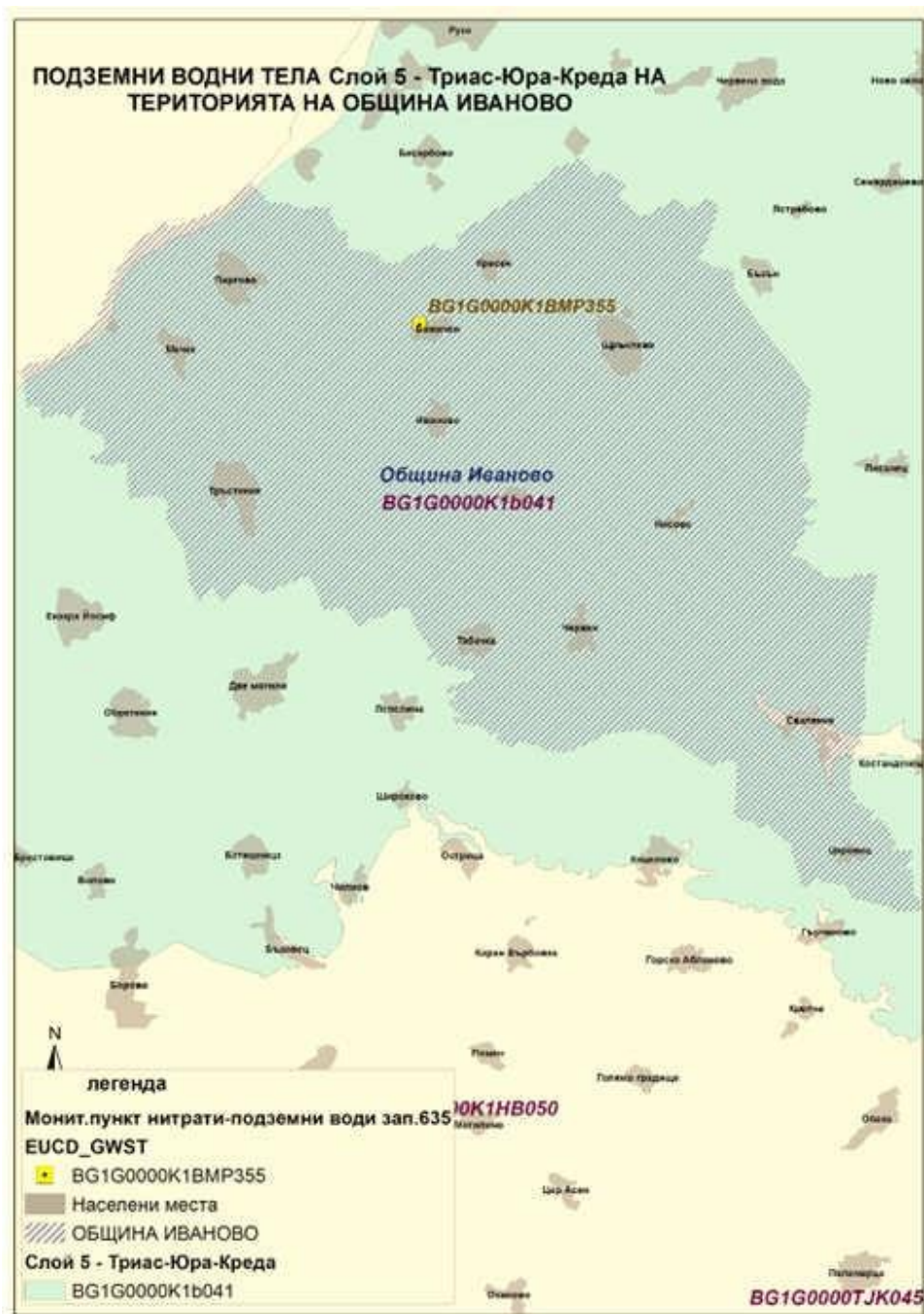
Частите от описаните подземни водни тела в обхвата на община Иваново са илюстрирани на картите, предоставени от Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район и показани по-долу.

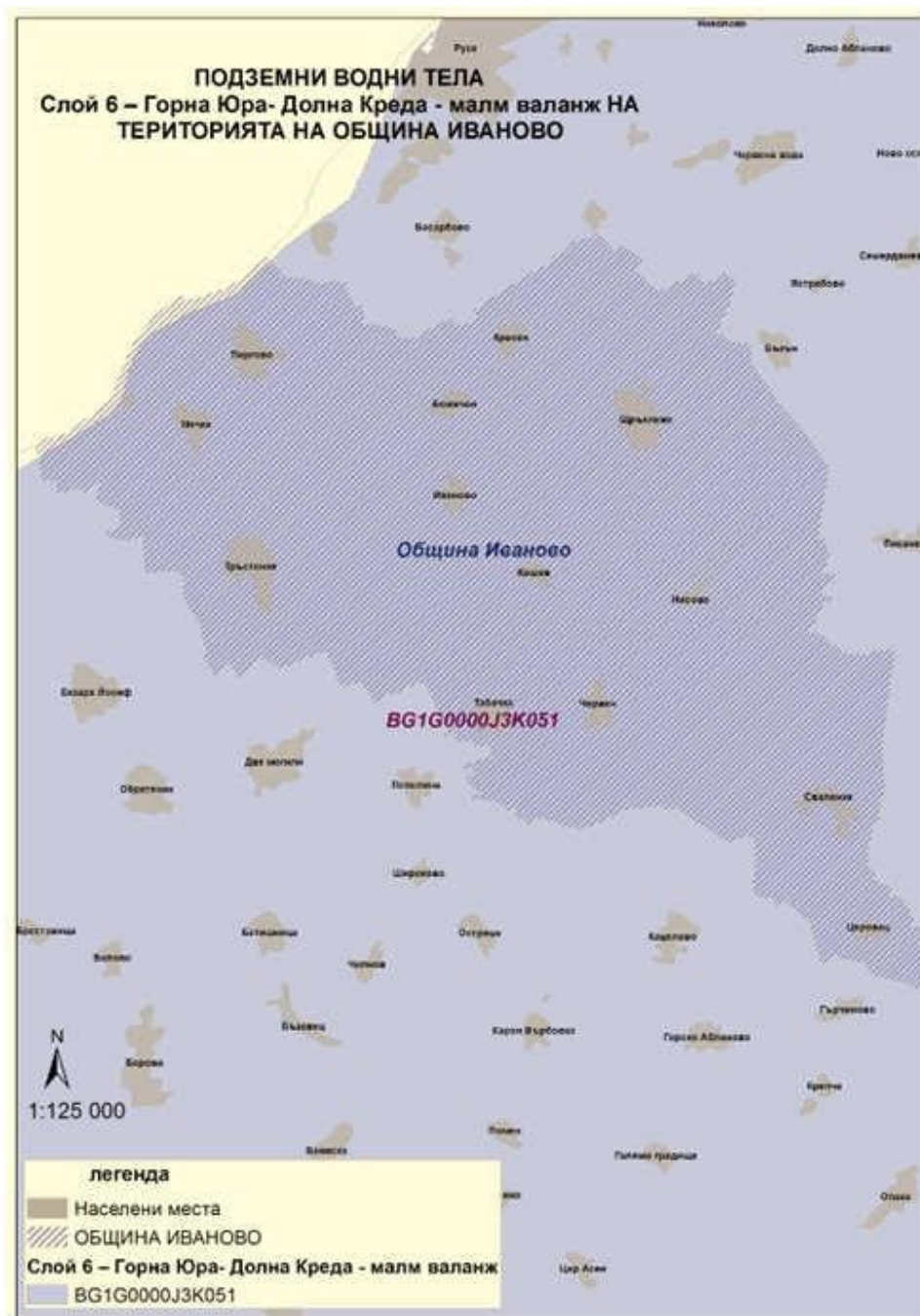
Фиг.№3 - Част от подземно водно тяло "Порови води в Кватернера р. Русенски Лом и притоците му" с код BG1G0000Qal021 на територията на община Иваново

Фиг.№4 Част от подземно водно тяло „Порови води в Неогена -Район Русе - Силистра ” с код BG1G00000035 на територията на община Иваново

Фиг.№5 Част от подземно водно „Карстови води в Русенската формация” с код BG1G000K1b041 на територията на община Иваново

Фиг.№6. Част от подземно водно „Карстови води в Малм-валанжския басейн“ с код BG1G0000J3K051 на територията на община Иваново

Значимите замърсители по отношение на химичното състояние на подземните води са:

- Просмукване на замърсители при взаимодействие с повърхностните води;
- Липсата на канализации и ПСОВ в населените места;
- Интензивното земеделие;
- Индустриални източници на замърсяване;

- Действащи депата за твърди битови отпадъци, които не отговарят на изискванията на Наредба 6 /27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;

- Нерегламентирани сметища;

- Минна дейност.

3.2.3 Водовземни съоръжения от подземни води. Санитарно-охранителни зони

За питейно-битова водоснабдяване на с. Иваново и селищата в общината, както и за промишлени, земеделски и други цели се ползват множество водовземни съоръжения от подземни води. Наличната информация за тях по данни на Басейнова дирекция Дунавски район“ и от „Техническото задание за изработване на Общ устройствен план на община Иваново“ е отразена в следващата таблица.

Таблица 13 Информация за водовземните системи и съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване /ПБВ/ на селищата в община Иваново

№ по ред	Обект на водоснабдяване	Водовземни съоръжения	Код на подземното водно тяло	Номер и дата на разрешителното за водовземане	Статус
	Водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване-Титуляр „Водоснабдяване и канализация“ ООД-Русе				
1	Тръстеник	ТК1 ПС „Тръстеник“ - В и К-Русе	BG1G000K1b041	11510242/18.07.2008	
		ТК2 ПС „Тръстеник“ - В и К-Русе			
		ТК3 ПС „Тръстеник“	BG1G000K1b041		Консервиран
2	Пиргово	КИ1 Дунав 1,В и К-Русе	BG1G000K1b041	11510432/06.11.2009	
		КИ2 Дунав 3,В и К-Русе			
		ТК 1 ВС „Пиргово“, В и К Русе	BG1G000K1b041	11510431/30.10.2009	
		ТК 2 ВС „Пиргово“, В и К Русе			
		Дренаж „Пейдиц“ В и К-Русе-Пиргово	BG1G00000N1035	11510740/23.12.2011	
3	Мечка	ТК2 ПС „Мечка“ - В и К-Русе	BG1G000K1b041	11510482/09.13.2010	
		ТК1 ПС „Мечка“			Консервиран
		Дренаж „Кояджика“ В и К-Русе-Мечка	BG1G00000N1035	11510481/09.03.2010	
4	Щръклево	Дренаж „Никулчов кладенец“	BG1G00000N1035	101297/08.12.205	
		Дренаж „Напоя“			
5	Божичен	ТК 1 Божичен, В и К-Русе	BG1G000K1b041	11510294/20.12.2008	
		ТК 2 Божичен, В и К-Русе			
		ТК 3 Божичен	BG1G000K1b041		Консервиран и
		ТК 4 Божичен			
		ТК Божичен,	BG1G000K1b041	11510780/1.08.2012	
		ТК 5 ПС Божичен, В и К Русе			

6	Червен	КИ „Селската чешма“-Червен, В К Русе	BG1G000K1b041	11510772/09.11.2011	
7	Табачка	КИ „Бей чифлик“-Табачка, В и К и К Русе	BG1G000K1b041	11510723/09.11.2011	
8	Широково	КИ „Широкова мелница“-Широково, В и К и К Русе	BG1G000K1b041	11510724/09.11.2011	
9	Нисово	КИ „Габровата стена“-Нисово, Сваленик, В и К Русе	BG1G000K1b041	11510730/28.11.2011	
10	Сваленик	Каптаж „Клисурата“	BG1G000K1b041		
		Каптаж „Баба Яна“			Не се ползва
		Каптаж „Косовец“			Не се ползва
11	Красен	ТК 1 Красен, В и К -Русе			
		-	BG1G000K1b041	11510295/20.12.2008	
		ТК2 Красен, В и К -Русе			
		ТК 3 Красен В и К -Русе			
		ТК 4 Красен, В и К -Русе			
		ТК 5 Красен, В и К -Русе			Консервиран
		ТК 6 Красен, В и К-Русе			
		ШК „Чавров кладенец“			Консервиран
		ШК „Миньов кладенец“			Консервиран
		Водовземни съоръжения за промишлени и други цели			
1	ЕООД„Дин-пиргос-Русе “	ТК „Дин-пиргос“-Пиргово	BG1G000K1b041	11520119/20.02.2012	
2	„Дин-пиргос“ ЕООД-Русе	Тръстеник2 „Дин-пиргос“ТК	BG1G000K1b041	11520141/27.11.2012	
3	„ЕМАКС“ ЕООД	ТК Емакс-Тръстеник	BG1G000K1b041	11510772/09.07.2012	
4	Винарски съюз“ ООД	ТК-Винарски съюз-Нисово	BG1G000K1b041	11510448/11.06.2012	

Според информация от Басейнова дирекция Дунавски район, предоставена с писмо изх. № 4100/14.08.2015 г, на територията на община Иваново са учредени/функционират по: Наредба № 3/16.10.2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди са учредени санитарно-охранителни зони (СОЗ) както следва:

- № СОЗ-128/03.05.2017 г. около дренаж „Никулчов кладенец“, с. Щръклево;
- № СОЗ-134/12.06.2007 г. около дренаж „Напоя“, с. Щръклево;
- № СОЗ-356/12.06.2012 г. около ТК1, ТК2 - ПС „Тръстеник“;
- № СОЗ-372/ 06.02.2013 г около ТК1, 2 ,3 ,4 ,5, 6, 7, ШК - ПС „Красен“.

по реда на отменената наредба № 2/1989 г функционират вододобивните системи: „Пейдиц“, „Дунав 1“, „Дунав 3“, ПС „Мечка“, „Кояджика“, ПС „Божичен“, ПС „Тръстеник“, ПС „Червен“, „Селската чешма“, „Бей чифлик“, ПС „Нисово“, „Габрова стена“, „Чавров кладенец“ и „Миньов кладенец“.

Химичният състав на водата за питейно-битови нужди съответства на стандартите за качество по Наредба № 1/2007 г с изключение на:

- водовземната система за водоснабдяване на с. Красен - периодично се констатира повишена концентрация на манган и мътност на водата при заливане на санитарноохранителната зона от р. Русенски Лом;
- водовземната система за водоснабдяване на с. Божичен - периодично се констатира повишена концентрация на нитрати и мътност на водата при заливане на санитарноохранителната зона от р. Русенски Лом;
- каптираните извори за водоснабдяване на с. Червен и с. Табачка - периодично се констатира повишена мътност на водата при заливане на санитарно-охранителната зона от р. Черни Лом.

3.2.4 Канализация

Населените места в Община Иваново са с население под 2000 жители. Изключение прави с. Щръклево с население 2200 жители. Към настоящият момент има разработен проект за изграждане на канализационна мрежа и пречиствателна станция за отпадъчни води за село Щръклево.

Всички останали населените места са под 2000 Е.Ж. и отдалечени едно от друго.

Икономически не е изгодно да се изграждат групови пречиствателни станции.

ИЗВОДИ

Видно е, че най-често срещаната причина за недоброто състояние/потенциал на водните тела са натоварванията от точкови източници, следвана от дифузни източници, управление на речното легло, други значими натоварвания, регулиране на оттока, а най-рядко срещаната причина е водовземането. Понятието „други значими натоварвания” включва натоварванията от ерозия на водосбора, замърсяване от стари рудници, засушаване и недостиг на вода и неизвестен товар. Причина за състояние/потенциал по-лошо от добро на някои водни тела са повече от едно натоварвания.

Постигането на целите за опазване на околната среда по отношение на водните тела трябва да се осъществи чрез:

- а) предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;

б) опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане добро състояние на водите;

в) опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води;

г) предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества.

Мерките, за които е оценено, че е необходимо по-дълго време за изпълнение и следователно по-дълго време постигане очакван ефект върху състоянието на водните тела са следните:

- Изграждане на ПСОВ за населени места между 2000 и 10000 е.ж. ;
- Изграждане на пречиствателна станция или друг вид пречистване за индустриални отпадъчни води.

Препоръки:

- Да се предприемат мерки за намаляване на замърсяването на повърхностните и подземните води, там където все още не е постигнато задоволително качество на водите;
- Да не се допуска лошо стопанисване на хидротехническите и хидромелиоративни съоръжения;
- В много от населените места на общината трябва да се извърши изграждане на канализационни мрежи с прилагане на съвременни средства за третиране на отпадъчните води с цел подобряване на качеството на повърхностните и подземните води;
- Оптимизиране на водоснабдителната мрежа;
- Да се повиши информираността на населението за превантивните мерки при риск от наводнения;
- Да се проучи възможността за ползване на дъждовната вода като ресурс.

3.3 Почви

Община Иваново е разположена в Североизточна България, Източна Дунавска равнина. Наблюдава се съчетание от равнинно-платовидно-хълмист релеф, с каньоновидни форми и асиметрични долини. Местоположението, надморската височина,

сравнително сухият континентален климат и общо взето сухолюбивата тревна растителност представляват основните фактори, спомогнали за формирането и разпространението на разнообразно почвено покритие.

Основните почвени типове на територията на община Иваново са черноземите, разновидностите на които се отличават със следните характеристики:

- типични черноземи – тези почви са дълбокомицеларни, средно мощни, развити върху льосовидни песъчливи глини; общата мощност на хумусния и преходен хоризонт е около 100см, като мощността на хумусния хоризонт достига 40см; тези морфологични признаци са характерни за бедни, сравнително неплодородни и малко по-леки по механичен състав почви; характеризират се с разпрашеност, особено подчертана в терасовите типични черноземи; притежават голяма водопропускливост и добра влагоемкост, което показва, че те притежават благоприятни свойства за пълно усвояване на атмосферните валежи; това са почви, чиито агроекологични качества са в пряка зависимост от начина на обработка и сеитбооборот;

- излужени черноземи – показват широко разпространение и се характеризират с еднородност по цялата дълбочина; образувани са върху тежки песъчливи глини и льос; хумусния хоризонт е около 80-100см; еднообразния механичен състав и добра структура на под-орния хоризонт обуславят възможността за подобряване на структурата и само чрез дълбока оран и отглеждане на тревни култури; тези почви не показват значителни колебания в хидрологичните показатели /хигроскопична влага, влажност на завяхване и др./ по дълбочина на коренообитаемия почвен пласт; независимо от уплътняването, което настъпва при навлажняване, тези почви запазват добрата аерация;

- оподзолени черноземи – развити са при лесостепни и горски условия на почвообразуване; характеризират се с дълбоко излужване и отлагане на карбонатите в профила; механичният състав е тежко песъкливо-глинест до леко глинест, диференциран по профила; химичният състав се характеризира със средни запаси на хумус, кисела почвена реакция, разпрашена почвена структура, намалена водопропускливост и способност към влагоемкост, поради което натрупват сравнително големи количества продуктивна вода;

- алувиални и алувиално-ливадни почви – в профила на тези почви почти изцяло са запазени свойствата на наносите, върху които те са образувани; отличават се с ниска влагоемкост, но с добър воден режим поради близостта на подпочвените води;

притежават добри аерационни качества, сравнително лек механичен състав и липса на силно уплътнени хоризонти.

Експертите от направление " Управление на отпадъците и опазване на почвите " към РИОСВ – Русе извършват периодични контролни проверки, дават предписания за почистване на замърсени терени, поддържане в правилна експлоатация на пречиствателни съоръжения, изграждане на торища, извършват проверки на подадени жалби, свързани със замърсяване на терени с торови маси, отглеждане на животни в регулацията на населените места, за липса на съоръжения за поемане и обезвреждане на течните и твърди торови маси, регистрират добри практики за земеползване, във връзка с изискванията на екологичното законодателство.

В изпълнение на изискванията на *„Заповед № РД09-565/16.07.2020 г. за утвърждаване на Правила за добра земеделска практика за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници“* са разработени Правила за добри земеделски практики. В съответствие с тези правила се извършват редовни проверки на големите животновъдни обекти на територията на Общината и на съществуващите складове за минерални торове.

Основните заплахи за нарушаване на функциите на почвите са дефинирани в Закона за почвите: ерозия, киселяване, засоляване, уплътняване, намаляване на почвеното органично вещество, замърсяване, запечатване, свлачища и заблатяване. Като най-сериозна заплаха за деградацията на почвите в България се определя ерозията, което произтича от природните дадености, начинът на земеползване, обработката на почвата, несъобразена с нейните специфични характеристики, технологията да отглеждане на земеделските култури, прилагане на необосновани сеитбообръщения. Около 85 % от почвите в страната са засегнати от процеси на ерозия, а около 30 % от тях са подложени на ветрова ерозия.

От деградационните процеси, засягащи почвите в общината, най-съществен за екологичното състояние на района е ветровата ерозия, чието развитие е в различна степен, предимно средна. Не е налична информация за обхвата и местоположението на ерозираните земи.

Съгласно справка за състоянието на компонентите и факторите на околната среда на РИОСВ-Русе, На територията на Община Иваново има определени два пункта № 263 в село Тръстеник и № 281 в село Нисово за извършване на почвен мониторинг.

При извършения мониторинг не са констатирани замърсявания с тежки метали, металоиди, устойчиви органични вещества (пестициди).

Положително е обстоятелството, че в общината няма налични количества залежали пестициди, т.к. те са преместени на депо за опасни отпадъци – гр. Русе.

На територията на общината няма данни за кисели и засолен почви, т.к. няма пункт за мониторинг. Не са констатирани замърсени и заблатени почви.

Регистрираните нарушени територии на територията на община Иваново са както следва:

Таблица 11 Нарушени терени на територията на общината

Нарушени територии	(ха)
Сметища в землищата на с.с. Божичен, Красен, Сваленик, Табачка, Тръстеник, Червен и Щръклево	8.8
Сметище в землище Щръклево	0.9
Кариера в землището на с. Тръстеник	4.8

Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

Отпадъкът е вещество, предмет или част от предмет, който няма предварително непосредствено приложение или от който притежателят желае или е длъжен да се освободи. Вещества, предмети или части от предмети, предавани на специализирани фирми за третиране на отпадъците от собственика или от упълномощено от него лице, също се определят като отпадъци до момента, в който възстановените от тях материали или произведената от тях енергия бъдат включени в производствения цикъл.

При осъществяването на превантивния и текущ контрол на фирмите, занимаващи се със строителни дейности се дават предписания за извозване на строителните отпадъци до съответните Регионални депа. На депото на гр. Русе са изградени две клетки за строителни отпадъци

Към момента на територията на РИОСВ-Русе има разработен и реализиран един проект за рециклиране на строителни отпадъци. Местоположението на площадката е в непосредствена близост до Регионалното депо на гр. Русе. Монтирана е Инсталация за раздробяване и сепариране по фракции на строителните отпадъци.

Във всички населени места функционират системи за организирано сметосъбиране.

Изводи:

През последните години на територията на община Иваново се забелязва намаляване на замърсяването на земите и почвите. Обръща се голямо внимание на ограниченото използване на пестициди и торове в земеделието, включително и на използването на разрешени за растителна защита препарати. Разработват се програми за екологично земеделие и животновъдство.

Мерките, които се прилагат за опазване почвата от замърсяване са: недопускане палене на стърнища и следжътвени отпадъци, извършване на наторяване с течни, твърди торови маси и изкуствени торове при спазване на правилата за добри земеделски практики.

През 2020 г. са определени точни координати на местоположението на складовете за забранени и с изтекъл срок на годност продукти за растителна защита. Предприемат се мерки за екологосъобразно управление на тези препарати, свързани с ограничаване на съществуващи и предотвратяване на бъдещи замърсявания с цел ограничаване на отрицателното въздействие на складовете и съдържащите се в тях опасни химични вещества върху качеството на околната среда и човешкото здраве. ИАОС поддържа пълен регистър на местата със забранени и с изтекъл срок на годност продукти за растителна защита на национално (в ИАОС) и регионално (в РИОСВ) ниво при ежегоден мониторинг на тези обекти. Положително е обстоятелството, че в общината няма налични количества залежали пестициди, т.к. те са преместени на депо за опасни отпадъци – гр. Русе.

3.4 Биоразнообразие, защитени територии и зони

Съгласно определението на Конвенцията по биологично разнообразие, под „биологично разнообразие” се разбира както многообразието от живи организми от всякакъв вид, включително сухоземните, морски и други водни екосистеми и екологичните комплекси, към които те принадлежат, така и генетичните различия в рамките на съответния вид.

3.4.1. Гори и земи от горския фонд

Горският фонд покрива 75 111.824 дка, или 15.16 % от общинската територия. От него над 94 % са държавна собственост и около 6 % - общинска и частна собственост. Преобладаващата част от горите се стопанисват от ДЛС „Дунав“ - гр. Русе, ТП на СЦДП-Габрово.

Като териториално разположение основните горски масиви на общината се намират в южната ѝ част и са съсредоточени в долините на реките Русенски Лом, Бели Лом, Черни Лом и Малки Лом.

Обликът на горската растителност в района се определя от широколистните дървесни видове. От естествено растящите дървесни видове най-широко разпространени са: благун, цер, келяв габър, бреза, едрolistна и сребролистна липа, планински ясен, гледичия. В резултат от залесителната дейност са създадени множество иглолистни култури от черен бор и широколистни култури от тополи. Силно е и участието на издънкови насаждения от акация, получени след нискостъблено стопанисване на акациевите култури

По предназначение горите в общината включват три основни групи:

- защитни, които са представени от защитни ивици край реки, ж.п. линии и пътища;
- специални, които са представени от гори включени в границите на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии и защитените зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие;
- стопански, чието стопанисване е насочено към устойчиво производство на дървесина и недървесни горски продукти, както и предоставяне на услуги

Част от добитата дървесина се обработва в един цех в общината – с. Пиргово.

В горите и горските земи, се осъществяват и странични ползвания – паша, добив на сено и листников фураж, добив на билки, горски плодове и гъби.

3.4.2 Флора

Настоящата част от Програмата има задачата да даде обща представа за състоянието на растителността и животинския свят в региона, пречупена през призмата на устройственото планиране, от значение за което са основно териториите и зоните с природозащитно предназначение.

Община Иваново е разположена в северозападната част на Русенска област и отстои от областния център на 22 км. На север граничи с р. Дунав от км 507 до км 521, а съседните общини са Русе, Цар Калоян, Ветово, Две могили и Борово. Физикогеографски тя попада в североизточната част на Дунавската равнина, което предопределя характера на природните условия.

Класификация на растителността :

Според геоботаническото райониране на страната (Ив. Бондев) България е обхваната от три растителни области – Европейска широколистна горска област,

Евразийска степна и лесостепна област и Средиземноморска склерофилна горска област. Към тези три области се отнасят разпространените пет растително-географски провинции – Евксинска, Илирийска, Македоно-Тракийска, Долнодунавска и Източносредиземноморска. Територията на страната се разделя на 28 окръга и 80 геоботанически района.

Районът на община Иваново се отнася към Европейската широколистна горска област, Илирийска (Балканска) провинция, Дунавско хълмисто-равнинен окръг. Специфичните почвено-климатични условия са обусловили прехода от широколистна горска растителност на запад към по-сухолюбива тревна растителност със степен характер на изток. Естествената растителност заема ограничени пространства /в места непригодни за земеделие/. По остатъчната естествена растителност се съди, че в миналото Дунавско хълмисто-равнинен окръг е бил почти изцяло зает от просторни гори и ливадни степи. Днес естествената растителност е запазена в Дунавските острови и неизползваните за земеделие части от крайбрежните низини, където нивото на подземните води е високо. В състава на тези гори влизат главно влаголюбиви видове – върба и топола. От дървесните видове най-разпространени са някои видове дъб /цер и по-малко благуи/, габър, явор, клен, липа, леска и др. От степните видове най-разпространени са степните треви като саянската, коилото, карагана, перуника и др.

В община Иваново ясно са обособени райони с различие в състава, произхода и естествеността на растителността. Равнинните ландшафти са заети с обработваеми земи, в които се отглеждат по интензивен или полуинтензивен начин селскостопански култури. Каньоните на р. Русенски Лом и притоците ѝ са съхранили степни местообитания. Тук се намират и по-големите горски масиви в общината. Край р. Дунав има участъци със запазена естествена водолюбива растителност.

В общината са установени над 850 вида висши растения, предимно в районите на река Русенски Лом и притоците ѝ. Това голямо разнообразие на видове се дължи предимно на варовиковия характер на каньона и установените различни местообитания в него. Най-много са видовете от семействата Сложноцветни (Asteraceae), Житни (Poaceae), Бобови (Fabaceae), Устоцветни (Lamiaceae) и др. Преобладаващи са Евразийските (196 вида), следвани от Европейските (194 вида), Субмедитеранските (172 вида), Понтийските (78 вида), Ендемити и субендемити (23 вида) и др.

В състава на горите участват общо 27 броя дървесни видове. Най-голямо разпространение имат горите с участие на келяв габър, следван от бяла акация и цер, а с най-малко – червен дъб и полски ясен.

От защитените растителни видове в общината се срещат Горска съсънка (*Anemone sylvestris*),

Ковачев зановец (*Chamaecytis kovachevii*), Бял главопрашник (*Cephalanthera damasonium*), Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*), Начленен салец (*Oiclt motlo L.*), Червен салец (*Olchli рширшеав Huds.*), Тризъбест салец (*Orchis tridentata*) и други.

В каньона на Ломовете са установени 30 балкански ендемита и 1 български ендемит. Сред балканските ендемити с най-ограничено разпространение в България е Диекиановия лопен (*Verbascum dieckianum Borb. & Degen*), чиято популация е само във водосбора на Русенски Лом, Община Иваново.

От установените 13 вида орхидеи в района на Ломовете, 8 са намерени в Община Иваново 244 вида са в списъка на лечебните растения, които могат да се намерят в Общината

Характеристика на горскодървесната растителност :

В общината имат разпространение както ксеротермните церово-благунови и благуно-церови гори, така и формиралите се вторично ксеротермни храсталачни съобщества.

Обликът на горските територии се формира от:

Смесени гори от цер (*Quercus cerris*) и благун (*Quercus frainetto*) и с участие на келяв габър (*Carpinus orientalis*);

Смесени гори от обикновен габър (*Carpinus betulus*) и цер (*Quercus cerris*), на места с горун (*Quercus dalechampii*), клен (*Acer campestre*) и др. ;

Смесени гори от обикновен габър (*Carpinus betulus*) и цер (*Quercus cerris*), на места с горун (*Quercus dalechampii*), клен (*Acer campestre*) и др.

В храстовия комплекс участват дрян (*Cornus mas*), глог (*Crataegus monogina*), полската къпина (*Rubus caesius*) и др.

Мезоксеротремна тревна растителност с преобладаване на луковична ливадина (*Poa bulbosa*), пасищен райграс (*Lolium perenne*), трескот (*Cynodon dactylon*) на места и белизма (*Dichantium ischaemum*) и садина (*Chrysopogon gryllus*), главно по селските мери.

Мезофитни тревни формации (ливади) (*Festuceta pratensis*, *Poaeta sylvicolae*, *Alopecureta pratensis*, *Lolieta perennis*, *Agrostideta stoloniferae* и др.) на мястото на гори от бряст, полски ясен, летен дъб и др.

В поречията на реките се установяват крайречни местообитания на върби (*Salix alba*) и тополи (*Populus nigra*, *P. alba*) .

В необработваемите земи – мери, доминира производна ксерофитна тревна растителност. В състава на тревните ценози на тези площи се срещат широко разпространени видове, които се настаняват на запустели терени, както и плевелни видове.

В ливадите за производство на фураж доминират хибридни видове на р. *Trifolium* (*Trifolium hybridum*), ливадна детелина (*Trifolium pratense*), бяла детелина (*T. repens*), жълта детелина (*T. patens*), полска детелина (*T. campestre*) и др.

В пасищата тревната растителност е изцяло производна, формирана вторично. Смесените тревостои са с богато разнотравие доминирано от Сем. Житни (Poaceae). Съобществата са широко разпространени. От храстовите видове в мерите, доминиращо е участието на дрян (*Cornus mas*), глог (*Crataegus monogina*), трънка (*Prunus spinosa*), шипка (*Rosa canina*), полска къпина (*Rubus sanguineus*), тревист бъз (*Sambucus ebulus*), повет (*Clematis vitalba*).

Обликът на остатъчната горска растителност (гори в земеделски земи) се определя от нискостеблени, разредени и издънкови съобщества от келяв габър (*Carpinus orientalis*), цер (*Quercus cerris*), полски бряст (*Ulmus minor*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), както и насаждения от акация (*Robinia pseudoacacia*). В храстовия комплекс участват: драка (*Palustris spina-christi*), дрян (*Cornus mas*), глог (*Crataegus monogina*), полска къпина (*Rubus caesius*) и др.

3.4.3 Фауна

Община Иваново попада в Дунавски район (по Георгиев, 1980), които се отнасят към Средиземноморската подобласт. Подобластта, като цяло попада в Палеарктичната зоогеографска област, в която специфичните физикогеографски условия са довели до формирането на богата и многообразна фауна.

Река Дунав и река Русенски Лом и притоците ѝ са обитавани общо от 32 вида риби. В района на Община Иваново са намерени 9 вида земноводни, 5 от тях са защитени. Влечугите са общо 22 вида - от тях половината са защитени.

От 90-те вида бозайници на територията на България, на територията на община Иваново са установени 70. Някои са свързани повече или по-малко с водата: видра, ондатра, воден плъх, малка водна земеровка. Значението на района е много високо за хищните бозайници (12 вида) и е своеобразен оазис за тях. Установените 26, от общо 29 вида прилепи за България (над 86 %), включват представители и на двете биологични групи по отношение на тяхното размножаване, т.е. видове обитатели на пещерите и видове обитатели на старите гори с хралупати дървета. Установени са 14 вида бозайници,

обект на лов. От тях пет вида са с доказани качества - благороден елен, сърна, дива свиня, дива котка и вълк.

В резултат на проучвания и преглед на литературните данни на територията на общината е установено, че гнездовата орнитофауна сега и в близкото минало включва над 150 вида птици. Броят на размножаващите се в общината видове птици е над 120. Общината, въпреки относително малката територия привлича разнообразни видове птици, като: Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Сив кълвач (*Picus canus*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Пчелояд (*Merops apiaster*) и др.

В района на общината се наблюдават и няколко вида прилепи. Поради високата си уязвимост, ниския размножителен потенциал и прогресиращо намаляване почти навсякъде където се срещат, всички видове прилепи са строго защитени, както по силата на множество международни споразумения, така и по силата на националните законодателства на европейските държави.

3.4.3 Защитени територии

Съгласно нормативната уредба категориите защитени територии са: резерват, национален парк, природна забележителност, поддържан резерват, природен парк и защитена местност.

Защитени територии по ЗЗТ, разположени в границите на община Иваново са:

- част от територията на Природна забележителност „Орлова чука” (код в регистъра 36) с цел: опазване на пещера. Обявена е със заповед № 2810/10.10.1962 год. на министъра на горите и горската промишленост с обща площ 80 ха. Впоследствие със заповеди от 2007 и 2009 г. е актуализиран режимът на дейности и площта ѝ е увеличена на 82,23 ха, от които 27.88 ха са на територията на община Иваново в землището на с. Табачка. Няма приет план за управление. Пещерата е втора по дължина в България. Благоустроена и осветена е и е отворена за посещения. Целогодишно се обитава от многочислени колонии на 8 вида прилепи: малък подковонос, голям подковонос, южен подковонос, средиземноморски подковонос, подковонос на Мехели, голям нощник,

дългопръст нощник и пещерен дългокрил. Те са застрашени и уязвими видове и са включени в Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР, а някои от тях са включени в приложение на Резолюция № 6 на Бернската конвенция;

- Природна забележителност „Дикили таш” (код в регистъра 208) с цел опазване на скално образувание. Обявена е със заповед № 707/09.03.1970г. на МГП. Промяна в площта - актуализация със Заповед No.РД-952 от 28.12.2007 г. на МОСВ, (ДВ, бр. 32/2008). Има площ 1,75 ха и е разположена в землището на с. Мечка. Режимът на дейности забранява всякакви действия, увреждащи природното състояние и облик; откриването на кариери, къртене, копане и драскане и др.;

- значителна част от територията на Природен парк „Русенски Лом” (код в регистъра 3) с цел: опазване на биологичното и ландшафтно разнообразие и културно-историческото наследство. Обявен е със Заповед на МГП № РД-567 от 26.02.1970 год. с площ от 3408,0 ха, от които 3191.62 ха за на територията на община Иваново. Обхваща значителни части от землищата на селата Иваново, Кошов, Нисово, Сваленик, Табачка, Червен и Щръклево. Признат е като интересен и ценен обект с висока естетическа стойност, която се обуславя от наличието на красиви крайречни тераси, меандри, високи отвесни скали, зони с богато видово разнообразие, пещери, скални образувания, исторически паметници с национално и международно значение. На територията на парка са разпространени 825 вида и подвиди висши растения, от които 325 вида са лечебни, 8 са включени в Червената книга на България и 10 вида са включени в приложенията на Конвенцията за международна търговия със застрашени видове. В Природния парк са установени 25 вида риби, 7 вида земноводни и 19 вида влечуги. Съставен е списък на 174 вида птици, 167 вида от които са с природозащитен статус. Представителите на бозайниците са около 70 вида. Има план за управление, приет с Решение № 539 на МС от 06.06.2005 год.;

- Защитена местност „Вековна церова гора” (код в регистъра 402), обявена е със Заповед на КОПС №РД-17 от 08.01.1981 год. с цел опазване на вековна гора от цер с площ 0,87 ха. Представлява група от 12 броя вековни дървета, разположени в землището на с. Церовец. Режимът на дейности забранява всякакви действия, като нараняване на стъблата, кастрене, чупене на клоните и др., повреждащи на дърветата; паша на домашни животни; извеждането на сечи, освен отгледни и санитарни; залесяването с неместни за района дървесни видове; лагеруването, бивакуването и паленето на огън и др.

- Защитена местност „Стълпище ” (код в регистъра 595), обявена е със Заповед № РД-32 от 19.01.2018 г.год. на Министъра на околната среда и водите. с цел

опазване на находището на вълнестоцветното сграбиче. Вълнестоцветното сграбиче е сред най-редките представители на род Сграбиче (*Astragalus*) в България. Като вид с висока консервационна стойност той е включен в приложенията на Закона за биологичното разнообразие и в Червена книга на Р България, с категория „Критично застрашен“. По критериите на IUCN е оценен като „рядък вид“ в световен мащаб. Ареалът на вида обхваща северната част на Балканския полуостров. У нас са потвърдени 3 находища: в северна Струмска долина, в землището на гр. Бобошево, област Кюстендил; в Дунавска равнина, в землището на с. Комарево, област Плевен и в Североизточна България, в землището на с. Мечка, *община Иваново*, област Русе.

3.4.4. Защитени зони от Европейска екологична мрежа Натура 2000

На територията на община Иваново попадат следните защитени зони:

- част от територията на 33 „Ломове“ с код **BG0000608** (пореден № 1158) за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Обявена е със Заповед № РД-1024/17.12.2020 г. (ДВ. бр. 18/2021 г.). Площта ѝ е 32 488.93 ха, от които 14 178.9 ха са на територията на община Иваново и обхващат значителни части от землищата на селата Божичен, Иваново, Кошов, Красен, Нисово, Сваленик, Табачка, Церовец, Червен и Щръклево.

- част от територията на 33 „Ломове“ с код **BG0002025** (пореден № 1157) за опазване на дивите птици. Обявена със Заповед №РД-562/05.09.2008г. на МОСВ, (ДВ, бр.84/2009), изм. и доп. Със Заповед №РД-382/19.04.2013г. на МОСВ (ДВ, бр.50/2013г.). Защитената зона се припокрива със 33 „Ломове“ BG0000608 за опазване на природните местообитания. Площта ѝ 33 451.23 ха, от които 15 137.8 ха са на територията на община Иваново и обхващат значителни части от землищата на селата Божичен, Иваново, Кошов, Красен, Нисово, Сваленик, Табачка, Церовец, Червен и Щръклево;

Защитена зона (33) „Ломове“ обхваща комплекс от дълбоко врязани в равнината каньони с характерни отвесни варовикови стени по дължината на меандрите на река Русенски Лом и притоците ѝ. Основни местообитания са горските и широко разпространените храсталаци от келяв габър, драка и люляк на места с ливадни и тревни съобщества. По долината, главно около селищата има селскостопански площи.

Тук се срещат пъстър смок, медянка, червен ангъч, синявица, пъстър пор, видра, благороден елен, 24 вида прилепи и др. В района на Ломове са установени 149 вида птици, от които 37 са включени в Червената книга на България, а 59 са от европейско природозащитно значение.

Защитена зона „Ломове“ (BG0002025)

Зоната е ценна поради европейското си значение за опазването на редки и застрашени местообитания, растения и животни. Мястото е едно от най-важните в страната за опазването на египетския лешояд и други защитени видове птици.

Територията е чувствителна към дейности, причиняващи безпокойство на видовете птици гнездящи по скалите. Скално катерене, делта- и парапланеризъм, иманярство, браконьерство, продължаващото застрояване на територията, разораването на пасищата и ливадите са основните причини за загубата на ценни за птиците местообитания.

Около 16% от „Ломове“ са под законова защита съгласно националното природозащитно законодателство. Голямо е значението на природен парк “Русенски Лом”, обявен за опазване на уникален равнинен каньон и застрашени растителни и животински видове. През 1989 година територията става Орнитологично важно място.

Гнездовият успех на популацията на египетския лешояд– един от най-високите в Европа

Предмет на опазване в защитена зона “Ломовете” с идентификационен код BG0002025 са следните видове птици:

видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие:

Малък воден бик (*Ichthyophaga minutor*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Ливаден дърдавец (*Circus cygnus*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърбрия (*Anthus campestris*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Червеногрба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Белочела сврачка (*Lanius nubicus*);

видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:

Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Обикновен пчелояд (*Merops apiaster*), Брегова лястовица (*Riparia riparia*).

- част от територията на ЗЗ „Рибарници Мечка” с код **BG0002024** (пореден № 1271) за опазване на дивите птици, обявена със заповед № РД-561/05.09.2008 год. Площта ѝ е 2737,95 ха, от които 560.5 ха са на територията на община Иваново в землището на с. Мечка.

- част от територията на ЗЗ „Батин” с код **BG0000232** (пореден № 1028) за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Обявена е със Заповед № РД-693/25.08.2020 г. (ДВ. бр. 81/2020 г.) Площта ѝ е 2690,86 ха, от които 549.5 ха са на територията на община Иваново в землището на с. Мечка.

3.5 Лечебни растения

Лечебните растения са важна част от природните растителни ресурси и национално природно богатство. Те имат важно място в бита на повечето български домакинства, а през последните десетилетия добиват и важно икономическо значение. За да се опази и съхрани този ресурс, то той трябва да се ползва устойчиво, в количества и по начин които не водят до трайно намаляване на генетичния или ресурсния им потенциал и позволяват дългосрочното задоволяване на нуждите на сегашните и бъдещите поколения.

България е единствената страна в ЕС, която има специализиран Закон за лечебните растения и две свързани с него наредби. Според изискванията на чл.50, т.3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР) за опазване и устойчиво ползване на лечебните растения към общинската програма за опазване на околната среда се разработва специален раздел "Лечебни растения", което е задължение на кмета на общината.

Разделът „Лечебни растения“ към ОПООС на община Иваново е разработен на основание чл.50, т.3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР) и чл.79, ал.1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Спазени са изискванията на действащото в момента законодателство по отношение на биоразнообразието и лечебните растения, в т.ч. и изискванията на чл. 55 от ЗЛР относно съдържанието на раздела.

Целта на раздел „Лечебни растения“ е да осигури опазване на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси на територията на община Иваново, като планира ползването, така че то да бъде екологосъобразно и устойчиво.

Дейностите по опазването и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки са във връзка с целите на общината в тази насока:

- Опазване на естествените находища на лечебни растения в община Иваново от увреждане и унищожаване;
- Осигуряване на устойчивото ползване на лечебните растения, недопускащо намаляване на генетичния и/или ресурсния им потенциал;
- Постигане на ефективно прилагане на изпълнителната и контролна дейност на община Иваново в съответствие с изискванията на Закона за лечебните растения и наредбите към него.

„Ресурси от лечебни растения“ е съвкупността от лечебни растения, разгледани като природен продукт, използван от хората за задоволяване на сегашни или потенциални техни нужди“.

Лечебните растения участват в състава на дървесни, храстови и тревни съобщества, като в някои от тях доминират, заемат обширни територии и придават облика на растителността. Други имат много ограничено разпространение, единични находища и са с природозащитна значимост. Лечебните растения формират и участват в местообитания с конзервационна значимост, включени в мрежата Натура 2000.

Като част от биоразнообразието на страната, лечебните растения са подложени на редица заплахи: влошаване, фрагментация и загуба на местообитания; прекомерно използване и неспазване на правилата за опазване на находищата и видовете; замърсяване на въздуха, водата и почвата; ниската численост и ниска плътност на индивидите в някои популации; климатични промени и др.

Законът за лечебните растения (обн., ДВ, бр. 29/ 2000 г.) е специализиран ресурсологичен закон, който регламентира дейностите по опазване и ползване на лечебните растения, задълженията на физическите и юридическите лица и на органите на държавната и местната власт.

Основната цел на закона е осигуряване на условия за дългосрочно устойчиво ползване на лечебните растения на територията на страната. Към него има списък със 739 вида лечебни растения.

Законът допуска два вида ползване – за лична употреба и за стопански нужди. Под **лични нужди** се разбира количества билки в свежо състояние, събрани от едно лице в рамките на един ден, както следва:

- а) корени, коренища, луковици или грудки – до 1 кг;
- б) стръкове – до 2 кг;
- в) листа – до 1 кг;
- г) кори – до 0,5 кг;
- д) цветове – до 0,5 кг;
- е) семена – до 0,1 кг;
- ж) плодове – до 10 кг;
- з) пъпки – до 0,5 кг;
- и) талус – до 1 кг.

Събирането за стопански цели е събирането на билки в големи количества за търговски цели или преработка. Събирането за стопански цели се извършва от физически и/или юридически (билкозаготвители) лица, след издаване на разрешително и заплащане на такса за ползване, преди да започне събирането на съответните билки. В билкозаготвителните пунктове се изкупуват само билки, за които е издадено разрешително по чл. 21, ал. 2 от Закона за лечебните растения, когато билките са събрани от диворастящи лечебни растения. Разрешителните придружават събраните количества билки в пунктовете.

Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от общински съвет в размер не по-голям от размера на таксите за ползване на лечебни растения от земите включени в Държавния фонд. Към момента има приета от Общински съвет Иваново Наредба за определянето и администрирането на местните такси, цени на услуги и права на територията на Община има Определена е тарифа за таксите за страничните ползвания и страничните горски продукти, добити от общински горски фонд.

Разрешителното за ползване се издава на физическо лице, което събира билки за продажба или за първична обработка или генетичен материал от лечебни растения, и определя:

- 1) вида на ползването;
- 2) разрешеното количество билки или генетичен материал по видове морфологични части;
- 3) района или конкретното находище;

- 4) начина на ползване;
- 5) задължения на ползвателя.

При издаването на разрешителни на територията на Община Иваново се осъществява контрол по отношение на:

- Уведомяване на РИОСВ Русе за организирани билкозаготвителни пунктове и складове за билки до започване на дейността в тях от съответния билкозаготвител;
- Водене на книга за изкупените, реализираните и наличните количества билки, регистрирана в РИОСВ Русе;
- Периодични проверки на наличните или намиращите се в процес на първична обработка билки и на необходимата документация;
- Спазване на законоустановения срок (до 20 януари) за представяне в РИОСВ Русе на обобщена информация за изкупените, обработените и реализираните през предходната година билки, както и за складовите наличности;
- Водене на регистър на издадените разрешителни за ползване на лечебни растения на територията на Община Иваново;
- Изпълнение задълженията на всеки ползвател на лечебни растения след приключване и по време на ползването им;
- Отнемане на разрешителното за ползване със заповед на кмета на общината, при настъпило увреждане или унищожаване на находищата на лечебни растения в резултат от дейността на титуляра на разрешителното за ползване.

С най-голямо разпространение в община Иваново са следните лечебни и защитени растения: жълт равнец, камшик лечебен, полски и горчив пелин, червен глог, жаблек, изсипливче, червен и жълт кантарион, гингер, маточина, шипка, черен бъз, бъзак, живовляк, дива тиква, обикновена леска, мразовец (есенен минзухар), смрадлика, мъждрян, лечебен росопас, бръшлян, обикновена луличка, лечебна комунига, мащерка, мента, гръмотрън, риган, драка, пипериче обикновено, чобанка, телчарка, пача трева, пълзящо прозорче, иглика, трънка, дребнолистна липа, трабузан/бабини зъби, подбел, лопен, върбинка лечебна, великденче, миризлива теменуга, бодлив залист, нисък тревист бъз, бяла върба, черно кучешко грозде, черен оман (заралистче), коприва обикновена, вратига и много други. Макар и не много добри, има условия за добив на известни количества диворастящи плодове, някои горскоплодни култури (орех и лешник) и диворастящи гъби.

По данни на РИОСВ-Русе предмет на стопанска дейност в района на обхвата на инспекцията са следните билки: обикновена коприва (корени, листа), трескот (корени), липа (цвят, листа), бяз (цвят, плод), глухарче, врабчови чревца, мащерка, бял равнец, шипка (плод), слез, обикновен глог (цвят с листа, плодове), змийско мляко, обикновен пчелинок, маточина, репей, бръшлян и някои др.

Изкупуването и/или първичната обработка на билки се извършва в билкозаготвителни пунктове. Съхраняването на изсушени билки се извършва в складове за билки. Изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, са определени в Наредба №5 от 19.07.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки.

Със заповед по чл.10, ал.1, 2 и 3 и чл.14 от ЗЛР на Министъра на околната среда и водите. ежегодно се определя специален режим за опазване и ползване на защитените лечебни растения в която се определят допустимите за събиране количества билки от естествените находища извън територията на националните паркове на конкретни видове лечебни растения и се въвежда забрана за събирането на билки от естествените им находища на определени видове лечебни растения;

Контрол по изпълнение на заповедта за територията на община Иваново се осъществява от РИОСВ Русе.

„Природозащитно значими“ или „консервационно значими“ видове са видовете диворастящи растения, които са уязвими или под заплахата от изчезване и се нуждаят по една или друга причина от мерки за защита. Според степента на застрашеност на видовете в определен географски обхват се създават локални, национални и т.н. Червени списъци.

Консервационно значимите видове лечебни растения в България са няколко десетки. Те оформят различни групи в зависимост от: степента им на застрашеност; нормативната рамка за защита, нивото на заплахата – национално, европейско и глобално; разрешената степен на ползване и т.н.

Необходимо е винаги да се има предвид, че и широко разпространени видове лечебни растения, при неправилно събиране и/или изчерпване на находищата до край, могат бързо да намалеят, да станат редки или уязвими и да се окажат в риск от унищожаване. Затова е важно да се опазват и ползват правилно, така че находищата да имат възможност да продължат да съществуват през следващите години и да се възобновяват.

Ползването на лечебните растения трябва да бъде съобразено с разпоредбите на действащото в страната национално и европейско законодателство.

„Стопански значими“ видове лечебни растения

Тези видове имат много добри запаси в природата или се култивират, което позволява събиране на големи количества. Това са: липа, коприва, жълт кантарион, глог, мента, маточина, лавандула, лайка, диланка, шипка, трънка, къпина, малина, хвойна и др.

Лечебните растения в региона на Община Иваново, се срещат изключително около пътните артерии, синурите на поземлените имоти, пасища и мери, запустели и необработени участъци, в горския фонд (ДГФ), Общински горски фонд (ОГФ) или в частните горски парцели, както и в прилежащите селищни системи около дворовете.

Биологически неоправданата експлоатация на лечебните растения, вследствие на тяхното неправилно събиране, е една от негативните страни на антропогенния фактор. Това от своя страна води до влошаване състоянията на техните естествени местообитания и находища.

Състоянието на находищата от лечебни растения в Община Иваново може да се определи, като благоприятно, но в риск, тъй като извън границите на населените места голям процент от територията е заета от агроценозите на обработваемите земи. Направеният преглед на състоянието на най-важните лечебни растения в общината определя главните и оперативни цели на управление, свързани с опазване и поддържане на разнообразието на екосистемите и на видовете лечебни растения, като създава предпоставки за развитие на следните приоритети с отношение към този сектор:

1. Развитие на екотуризъм и съпътстващи дейности. Това допринася за повишаване на конкурентноспособността на местната икономика и екологосъобразния начин на ползване на ресурсите чрез опазване на дивата природа, както и на нейното разумно и устойчиво използване от местното население.
2. Превръщането на природните дадености в поминък за част от населението.
3. Осъществяване на образователни дейности за постигане на устойчиво развитие и добро управление, свързано със съхраняване на природата и нарастването на дела на лечебните растения в местната икономика.
4. Устойчиво и балансирано развитие на земеделието, в т.ч. и в посока за култивиране на диворастящи лечебни растения и превръщането им в основа за развитие на малък бизнес.

Мерки за опазване

- Дейности по поддържане и управление на пасища и ливади, като определяне на правилната пасищна натовареност и контрол, правилни срокове за косене на ливадите, почистване на дървесна и храстова растителност и др.
- . Екологосъобразно земеделие и животновъдство.
- Екологосъобразно стопанисване на горите, така че да не се променя драстично тяхната екологична структура и оттам условията за различните видове лечебни растения.
- Дейности по опазване и възстановяване на ресурсите на лечебни видове.

Неразделна част към ПООС е *Доклад от 2018 г. – Определяне запасите от лечебни растения, прогнозни количества, количествена оценка и период на възстановяване СЛЕД: обследване на ресурсите от лечебни растения с търговско значение, местоположение на находищата – картиране, определяне количествена оценка и устойчиво ползване на територията на Община Иваново.*

3.6. Отпадъци

Община Иваново има изготвена Програма по управление на отпадъците за периода 2022-2028г. (ОПУДО). Програмата е разработена на основание чл. 52 от ЗУО и в съответствие с Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците от 2021г. утвърдени със Заповед на Министъра на околната среда и водите, в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците до 2028г.

Основната цел на Програмата е да се идентифицират дейностите, свързани с устойчивото управление на отпадъците на община Иваново.

На територията на общината се осъществява организирано сметосъбиране и сметоизвозване по утвърден график от „Скалар еко“ ЕООД. Събраните количества отпадъци се извозват до Регионално депо град Русе.

Услугата обхваща 100% от населението на общината.

По отношение на третирането на отпадъци, на разположение на общината са следните съоръжения:

- Регионално депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан. „Регионално депо – Русе“ е изградено през 2005 г., като в рамките на първоначалната инвестиция са изградени три клетки за неопасни отпадъци, две клетки за инертни отпадъци и две клетки за опасни отпадъци;

- Мобилна инсталация за оползотворяване на строителни отпадъци с капацитет 170-200 хил. тона годишно.

Услугите по управление на отпадъците се извършват по начин, предотвратяващ замърсяване на водоизточници за питейно водоснабдяване и водопой на животни. Целта е също да не се допуска риск от замърсяване на водни обекти, почви и чувствителни екосистеми.

Оператори, подлежащи на проверки на територията на община Иваново по фактор „Отпадъци“:

- „ЕМЦ Дистрибушън“ ЕООД- производство на подцинковани стоманени тръби в с. Иваново; „Строймат“ ЕООД- производство на вододисперсни бои и сухи строителни смеси в с. Щръклево;

- „ГИП“ ЕООД- производство на антифриз и течност за чистачки в с. Мечка;

- „Управление на отпадъците“ ЕООД- площадка за дейности с отпадъци в с. Щръклево;

- „Премиум Парте 94“ ЕООД- автоморга в с. Щръклево;

- „Скалар еко“ ЕООД- сметосъбиране на територията на община Иваново;

- „Капре“ ЕООД- цех за месопреработка в с. Щръклево;

- „Свиневъдно Сдружение“ ООД- месодобивно предприятие, с. Иваново;

- „Манджарови груп“ ЕООД- млекопреработвателно предприятие в с. Пиргово;

- „Винарски съюз“ АД- винарска изба в с. Нисово;

- „Хоризонт САЩ“ ООД- винарски комплекс в с. Мечка;

- „Вестмакс“ ЕООД- производство на интериорни врати в с. Красен;

- „Непал 10“ ООД- интензивно отглеждане на птици в с. Щръклево.

Рекултивираните депа за битови отпадъци / селски сметища на територията на община Иваново са 5 бр., в с. Пиргово, с. Божичен, с. Кошов, с. Червен и с. Табачка.

Единствено за депото в с. Пиргово (рекултивирано по ИСПА) са изпълнени всички СМР, предвидени в инвестиционните проекти; останалите 4 сметища са саморекултивирани

Община Иваново не разполага с финансови средства за рекултивация на селските сметища и общинското депо. За изпълнение на рекултивационните дейности е необходимо външно финансиране (ДБ – ПУДООС и др.)

Контролните функции от страна на Общинска администрация Иваново следва да бъдат засилени. Това важи особено по отношение на забраните за изхвърляне на отпадъци на непозволенни места и при налагането на адекватни глоби и санкции.

Независимо от включването на общината в регионалната система за управление на отпадъците за регион Русе нови нерегламентирани сметища могат да възникнат или старите такива да бъдат замърсени отново. След изграждането на регионалната система за управление на отпадъците транспортните разстояния до съоръжението за екологосъобразно обезвреждане на отпадъците ще нараснат и за потоците отпадъци, които няма да бъдат обхванати от системата на организирано сметосъбиране и сметозивозване, ще е необходимо допълнително заплащане за транспортирането им до депото. Този факт създава опасност от възникване на нерегламентирани сметища. Ето защо следва да бъдат предприети необходимите мерки за осигуряване спазване на законодателството. Предвижда се засилване на активността на контролните органи и по - специално за осигуряване на контрол при прилагане на забраните за изхвърляне на отпадъци на неразрешени за това места и налагане на адекватни санкции.

Сумата от наложените глоби и санкции трябва най-малко да покрива разходите за закриване на нововъзникналите сметища. Административно-наказателните клаузи на ЗУО позволяват налагането на глоби с необходимия размер, които да послужат като превантивна мярка срещу нарушаването на законодателството.

От така направената по-горе оценка на съществуващата система за управление на отпадъците в общината могат да се направят **следните изводи:**

- **Общинската администрация е предприела необходими мерки за опазване чистотата на околната среда, като предоставя сметосъбираща услуга на цялото население на общината**

- **От РСУО-Русе, на което Община Иваново е член са предприети мерки за изпълнение целите за рециклиране и намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци чрез изпълнявания се в момента проект по ОПОС 2014-2020 за проектиране и изграждане на анаеробна инсталация за разделно събрани биоразградими отпадъци.**

- **Общинска администрация управлява и контролира всички дейности, които са в нейните компетенции, по управление на отпадъците в съответствие със съществуващата законодателна рамка в страната и участва регулярно в обучения по прилагането на законодателството, свързано с управлението на отпадъци.**

Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаването на проблемите с отпадъците на територията на Община Иваново

Основните проблеми, свързани с третирането на отпадъците на територията на община Иваново могат да бъдат обобщени в следните насоки:

- прилагане на йерархия при управление на отпадъците
- Липса на икономически инструменти, свързани с предотвратяване образуването на отпадъци. За съжаление настоящите системи за производство и потребление не предлагат много стимули за превенция и намаляване на отпадъците.
- Събирането на екотаксите за продукти, след употребата на които се образуват масоворазпространени отпадъци. Отделяните разходи за управление на отпадъците на всички нива са недостатъчни, а инвестициите, свързани с управлението на отпадъците са скъпоструващи. Наблюдава се тенденция на съдебна отмяна на дадени предписания на операторите, свързани със задължението на лицата по чл. 14 от ЗУО.
- все още експертите констатираят неконтролирано изхвърляне и/или изгаряне на отпадъците и появата на нерегламентирани сметища в и извън населените места. Съставянето на АУАН не винаги води до почистване на замърсените терени.

В някои населени места при предприети всички възможни мерки от кмета и изразходени средства в това число и човекоресурс, все още се наблюдава нерегламентирано изхвърляне на отпадъци от недобросъвестни граждани в населените места.

Препоръки

- **Да продължи осъществяваният от Община Иваново контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнението на програмните документи по управление на отпадъците.**
- **Да се регламентират функции по отношение на ангажиментите на Общината във връзка с осигуряване на площадки за отпадъците от строителство и разрушаване от ремонтна дейност на домакинствата, както и функции на Общината като Възложител на строителни дейности (от гледна точка на изискванията на ЗУО относно ОСР).**
- **Да продължи предприемането на мерки за алтернативни решения за предоставяне на услугата за дейности по почистване, събиране и извозване на смесените битови отпадъци, поради възникването на непредвидени ситуации.**
- **Да се предприемат мерки за поддържане на норма на натрупване на битовите отпадъци в рамките на референтните стойности за типа населено място, за да се изпълняват количествените цели по „Отпадъци“ на национално ниво.**

- Да се оптимизира чрез увеличение броят на морфологичните единици при определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, с цел действително идентифициране на отпадъка и минизиране на количествата „Други“. Това неминуемо ще подпомогне изпълнението на целите в съответствие с приоритетите за управление на отпадъците.

- Да се извърши специализирано проучване относно генерираните количества, морфологичен състав, източници и количества повторно използвани, рециклирани и оползотворени ОСР на територията на общината, включително отделна информация и за ОСР от ремонтна дейност на домакинствата, които са ангажимент на Общината.

- Да не се допуска образуването на нерегламентирани сметища чрез своевременни превантивни мерки за идентифициране и отстраняване.

- Да продължи мониторингът на депата в съответствие с нормативните изисквания за недопускане на замърсяване на околната среда.

- Да се изготви единен регистър на информацията, във връзка с видовете и количествата на генерираните отпадъци и странични продукти, за да се стимулира прилагането на кръговата икономика на общинско ниво.

3.7 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

3.7.1 Шум

Основните източници на шум на територията на общината са типичните източници, характерни за съвременните населени места – транспортните потоци на различните видове транспорт - /пътен, ж.п., въздушен/ и локалните източници на шум - промишлени, комунално–битови, спортни и други обекти.

Основно влияние върху шума на територията на общината има транспортната инфраструктура, която е представена от пътища на републиканската и общинска пътна мрежа и ж.п. инфраструктура.

На територията на Община Иваново е извършен мониторинг на два обекта – „ПИХ ИНДЪРСТРИ“ АД и ПК „Зора“ с. Тръстеник. Относно предприятието за производство на тръби при извършения контрол не са установени превишения на нивата на шум.

Периодично за втория обект постъпват жалби за високи нива на шум и замърсяване на въздуха от обработката на зърнени култури. Предприети са необходимите административно-наказателни мерки от страна на екоинспекцията.

3.7.1.1 Еквивалентни нива на шум

Еквивалентното ниво на шума, L_{eq} , dBA (шумова характеристика), излъчван от транспортния трафик се определя от динамичните параметри на потока – интензивност (брой МПС/час), структура (процент тежкотоварни МПС и автобуси в общия поток), скорост на движение (km/h) и параметри на пътното трасе – настилка, надлъжен наклон (%).

По експертна оценка, в аспекта на шумовото натоварване, общинската територия не принадлежи към тези, застрашени от наднормени шумови нива. Конфигурацията на републиканската и общинска пътна мрежа не предполага наднормено акустично натоварване на населените места и общината, още повече, че капацитета на пътната мрежа е по-висок от съществуващото ползване.

Шумовите характеристики на потока на разстояние 7,5 m. от оста на близката лента за движение, в зависимост от класа на пътя са :

II клас – в граници 65÷70 dBA при разрешена скорост 80 km/h;

III клас – в граници 60÷65 dBA при разрешена скорост 60 km/h;

IV и V клас – до 60 dBA в зависимост от конкретното натоварване и скорост на движение.

Локални източници на шум – към тази категория се отнасят производствени обекти, обекти за спортни прояви, гари, пазари, дискотеки. Съгласно справка на РИОСВ-Русе, относно състоянието на компонентите и факторите на околната среда, на територията на община Иваново са извършвани измервания на нивата на шум на „Прециз интер холдинг“ АД. Не са регистрирани отклонения от нормите.

3.7.1.2 Гранични стойности на шум

Граничните стойности на нивото на шума за различните територии и зони са регламентирани в Наредба №6 за показателите за шум в околната среда (МЗ, МОСВ, ДВ. бр.58/2006 г.) и са дадени в следващата таблица.

Таблица 17 Гранични стойности на нивата на шум за различните територии

	Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шум, dBA		
		ден	вечер	нощ
1.	Жилищни зони и територии	55	50	45
2.	Централни градски части	60	55	50
3.	автомобилен' подложени трафик на въздействието на интензивен Територии	60	55	50
4.	Територии, подложени на въздействието на железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5.	шум , подложени на въздействието на авиационен Територии	65	65	65

6.	Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7.	Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
8.	Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
9.	Зони за научно-изследователска и учебна дейност	45	40	35
10.	Тихи зони извън агломерациите	40	35	35
*Източник: Наредба №6/26.06.2006 за показателите за шум в околната среда /МЗ и МОСВ/				

Като цяло, съществуващият шумов режим на ниво община се характеризира с преобладаване на шумовете от транспортни източници. По отношение на нивата, генерираният шум е в границите на допустимото, а по отношение на пространственото разпределение, то е ограничено, не само поради специфичният релеф на общинската територия, респ. конфигурацията на пътната мрежа, но и проведените в последните години ремонти на част от мрежата, което допринася за намаляване на шумовото въздействие от транспорта.

3.7.1.3 Други вредни физични фактори

Като правило, източници на електромагнитни полета са и радиопредавателите на къси, средни и дълги вълни, частните радиостанции на УКВ, телевизионни предаватели и ретранслатори, подстанции за високо напрежение – открити и закрити, електропроводи, трафопостове, захранващи жилищни квартали, късовълнови и УКВ системи за мобилни комуникации на транспорта, полицията, бърза помощ и др., радарни системи на КАТ, авиотранспорта, за ТВ и други сателитни връзки, лични системи за комуникации (радиолюбителски предаватели). За посочените предаватели няма експертни оценки, не е определяна хигиенно-защитна зона спрямо жилищната и работната среда. Не съществува информация доколко интензитета на РЧ полетата е в границите или над нивата на пределно допустимото ниво (ПДН) – 3 V/m за жилищни квартали и 60 V/m за работна среда (БДС 14525 и Наредба № 9 от 1991 г. на МЗ). Липсата на данни от измервания, информация за експертизи и други проучвания показва, че източниците на ЕМП не са предмет на наблюдение и контрол както по време на проектирането и изграждането, така и при експлоатацията им.

3.7.2 Радиационен гама фон и атмосферна радиоактивност

На територията, контролирана от РИОСВ – Русе, Изпълнителна агенция по околната среда и водите е изградила 3 пункта, които са част от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон, единият от които е в гр. Русе. Данните постъпват в системата и се публикуват на интернет страницата на ИАОС. Резултатите от наблюденията през 2020 г. показват, че радиационният гама-фон в контролираните пунктове, е в границите на характерния естествен гама-фон за съответния пункт и конкретните метеорологични условия.

Кратка информация за радиологичните характеристики на необработваеми почви и води от повърхностни реки и водоеми :

Програмата на РЛ-Варна и РЛ-Плевен за радиологичен мониторинг на околната среда в териториалния обхват на инспекция на РИОСВ - Русе през 2020 г. се осъществява съгласно заповед РД- 295/28.04.2017г. на МОСВ.

Радиологичният мониторинг на необработваемите почви се осъществява в пунктовете за наблюдение, като пробите се вземат от почвен слой с дълбочина 0 - 20 cm и се извършва гама-спектрометричен анализ за определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди в тях. Наблюдаваните пунктове са:

- 5 броя пунктове област Русе - фонов мониторинг: (Ветово, Голямо Враново, Иваново, Русе, Сваленик);
- 3 броя пунктове - фонов мониторинг: (р. Дунав при гр. Русе, р. Дунав при Гр. Силистра, р. Янтра преди вливане в р. Дунав при с. Новград).

През 2020г е взета проба от пунктовете, данните са в процес на анализиране. Не са установени отклонения в измерените специфични активности на естествените радионуклиди U-238, Ra-226, Th-232, K-40 и техногенния Cs-137 в седиментите, които са в диапазона съответно: 29- 32 Bq/ kg, 32- 41 Bq/ kg, 40 - 43 Bq/ kg, 487 - 513 Bq/ kg, 6,4- 7,7 Bq/ kg.

Води:

Радиологичният мониторинг на повърхностните водни тела се осъществява, чрез мрежа от пунктове и се изразява в наблюдение на радиологичните показатели във взетите водни проби, съгласно Наредба №Н-4/14.09.2012г. за характеризиране на повърхностни води - обща алфа радиоактивност (0,2 Bq/l), обща бета радиоактивност (0,5 Bq/l), съдържание на естествен уран ($40\mu\text{g/l}$), специфична активност на радий-226 (0,1 Bq/l).

Наблюдаваните радиологични показатели са: обща алфа и обща бета активност, естествен уран и ^{226}Ra .

За 2020 г. от РЛ-Варна и РЛ-Плевен са взети 3 броя повърхностни води (фонов мониторинг), които са изследвани в РЛ София от 3 броя пунктове за повърхностни води - фонов мониторинг: (р. Дунав при гр. Русе, р. Дунав при гр. Силистра, р. Янтра преди вливане в р. Дунав при с. Новград).

Обобщени изводи за радиационното състояние на околната среда на територията на община Иваново

Локалните мониторингови станции от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон, разположени в Русе не са регистрирали повишени стойности на радиационния гама-фон през 2020 г., различни от характерните стойности за тези пунктове.

Не е наблюдавана тенденция за повишаване на обемната специфична активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух.'

При наблюдението на радиационното състояние от фоновия мониторинг за необработваеми почви не са констатирани изменения над характерните за съответните райони стойности на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди.

В повърхностните водни тела и седименти, не са установени замърсявания с естествени и техногенни радионуклиди.

3.7.3.1 Пътна инфраструктура

Пътната мрежа на община Иваново е формирана от пътища от републиканската пътна мрежа и от общински пътища. Конфигурацията ѝ е силно повлияна от спецификата на разнообразния релеф и меандрирания каньон на “Ломовете”, както и от териториално-административното деление преди 1978 г., когато големите села са били самостоятелни общини.

Републиканската пътна мрежа на територията на общината, чиято обща дължина възлиза на 86,9 км, включва участъци от следните пътища от първи, втори и трети клас:

първокласен път I-2 (E-70) Граница Румъния – Русе – Цар Калоян – о.п. Разград – о.п. Шумен – Девня – Варна;

първокласен път I-5 (E-85) Русе – Бяла – Велико Търново – ... – граница Гърция, който осигурява основната ѝ връзка с Русе и общините Две могили и Борово;

второкласен път II-52 Русе – Пиргово – Мечка – Свищов;

третокласен път III-202 (Русе-Цар Калоян) – Щръклево – Кацелово – Опака – Попово;

третокласен път III-501 Русе – Иваново – Две могили – Бяла.

Общинската пътна мрежа е с обща дължина 103,7 км, осигурява връзките на селата с общинския център и между тях и включва следните пътища:

RSE1101 (III-202, Русе-Щръклево) – Красен – (III-501);

RSE1102 (III-202, Щръклево-Нисово) – аерогара Русе;

RSE3106 (III-501, Русе-Иваново) – Божичен;

RSE3109 (III-501, Иваново-Две могили) – Кошов;

RSE3111 (RSE1110, Иваново-Червен) – Табачка;
RSE3112 (II-52, Пиргово-Мечка) Мечка – Тръстеник (RSE1105);
RSE3113 (II-52, Русе-Мечка) Пиргово – пристанище Пиргово;
RSE3114 (III-202, Щръклево-Нисово) – м. Обретенка;
RSE3115 (III-202, Нисово-Кацелово) – Сваленик (TGV1100);
RSE1103 (III-202, Нисово-Кацелово) – Червен (RSE1110);
RSE1105 (I-5, Русе- п. к. Две могили) – Тръстеник – (I-5);
RSE1108 (III-501, Русе-Две могили) – Ивановски скални църкви;
RSE1110 (III-501, Иваново-Две могили) – Червен – Средновековен град Червен;
TGV1100 (III-202, Горско Абланово-Опака) Крепча – Гърчинов – общинска граница (Опака-Иваново) – Сваленик – общинска граница (Иваново-Ветово) – (I-2);
RAZ2161 (III-2002, Цар Калоян-Захари Стояново) Костанденец – общинска граница (Цар Калоян-Иваново) – Сваленик (TGV1100);
RSE2100 (I-2, Русе-Писанец) –Щръклево – (RSE1108);
RSE2104 (III-202, Щръклево-Кацелово) Нисово – Сваленик (TGV1100); -
RSE2107 (II-52, Пиргово-Мечка) – Иваново – (III-501).

Обслужването на общинската територия с обществен транспорт се осъществява по областната транспортна схема от междуградски превози. Те осигуряват, както връзки с областния център Русе и съседните по-големи градове, така и връзките между населените места на общината.

Общата дължина на пътната мрежа на територията на общината възлиза на 190.6 км., в т.ч.: 86.9 км. републикански пътища, от които 28.9 км първокласни, 13.1 км второкласни, 44.9 км. третокласни и 103.7 км общински. Гъстотата на пътната мрежа е 384.75 км/1000 кв. км и по-висока от средната за областта 370.00 км/1000 кв. км.

Поради ветрилообразната конфигурация на пътната мрежа, насочена към гр. Русе, връзката между част от селищата се осъществява през града. Радиалните връзки, които са от съществено значение за устойчивото развитие на общината, са слабо развити поради ограничаващата роля на релефа. Липсва пряк път между с. Иваново и с. Щръклево. Конфигурацията на мрежата не осигурява пряк достъп на селищата от югоизточната и източната част на територията до общинския център и крайбрежния район. Практически е невъзможно да се проведе „затворен” общински туристически маршрут.

Републиканските пътища са с добри технически параметри и в добро експлоатационно състояние, което важи и за по-голямата част от общинските пътища.

По отношение на интензивността на автомобилното движение и състава на транспортните потоци, данните, установени на два постоянни преброителни пункта от Агенция „Пътна инфраструктура“ показват, че:

- по-висока е интензивността на движението в участъка от републикански път I-5 (E-85), като преобладаващо е лекото движение, следвано от тежкотоварното с ремаркета (TIR);
- в участъка от републикански път I-2 (E -70) също преобладаващо е лекото движение, следвано от тежкотоварното с ремаркета (TIR);
- товарното движение, включително леко-товарното представлява 28,93 % от общия обем на движението в реални бройки МПС по РП I-2, но достига 41,80 % по РП I-5;
- най-високите стойности на транспортното натоварване от север на юг по РП I-5 (E-85), са отчетени до км 18+349 (участъка след разклона за с. Пиргово), след което започват да намаляват;
- данните от транспортното натоварване в посока от Русе към Варна по РП I-2 (E-70) отчетени на пункт 684 на км 16+800 (кръстовището с РП III-202 към с. Щръклево) показват по-ниски стойности в сравнение с отчетените на следващия пункт 683 на км 31+500;
- пропускателната способност на републиканските пътища като цяло е достатъчна – наситеност на трафика между 40 и 50%, което означава двата пътя още дълго време ще може да обезпечават безпроблемно трафика.

3.7.3.2. Железопътна инфраструктура

През общинската територия преминава част от жп линия № 4 Русе – Бяла – Горна Оряховица – Подкова, първа категория, единична електрифицирана. На нея са разположени 2 гари - Иваново и Табачка и 2 спирки - Кошов и Божичен. Гара Иваново е междинна пътническа и товарна гара. Съществуващите пътничепотоци са малки, вкл. и поради липсата на довеждащ транспорт от останалите селища в общината. Гара Табачка е междинна пътническа гара, която обработва минимален пътничепоток. Спирките в Божичен и Кошов не функционират. Железопътна линия № 9 Русе – Разград – Варна преминава транзитно през територията на общината и на нея няма разположени гари и спирки.

3.7.3.3. Авиационна инфраструктура

Край с. Щръклево е изградено летище за съвместно базиране на ВВС и Гражданска авиация, което не се експлоатира вече близо 20 години. Летищният комплекс

е с развита материалнотехническа база и пистата му има възможности за приземяване и на самолети от клас “Джъмбо Джет”. Няколкото опита от последните години да бъде предоставен на концесия, за да се възобнови дейността му, са се оказали безуспешни.

3.7.3.4 Воден транспорт

На територията на общината има две нефункциониращи пристанища:

- пътническо пристанище при с. Пиргово с наклонена зидана кейова стена. Достъпно е по местен път в недобро състояние през с. Пиргово, свързано с пътища П-52 и RSE 3113;
- пътническо пристанище при СО Стълпище. Достъпно е от път П-52 през с. Мечка.

И двете пристанища не разполагат с приемни сгради и са закрити.

УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА НА ОБЩИНА ИВАНОВО В КОНТЕКСТА НА ВЪПРОСИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Община Иваново е юридическо лице със своя собственост (публична и частна) и свой бюджет. Орган на изпълнителната власт в Общината е нейният кмет, а орган на местното самоуправление е Общинският съвет.

С Решение на Общински съвет Иваново е одобрена структура и численост на общинска администрация Иваново.

При осъществяване на своята дейност, кметът на Община Иваново се подпомага от един заместник-кмет и секретар. Администрацията е структурирана в две дирекции – „Специализирана администрация” и „Административно правно обслужване, финанси и управление на собствеността”.

Функции на структурните звена в общинска администрация Иваново в областта на

Околната среда:

- Дирекция „Административно правно обслужване, финанси и управление на собствеността”
 - Отчитане на приходите и разходите на Бюджета на Община Иваново по единна бюджетна класификация;
 - Осъществяване на събирането и отчитането на местните данъци и такси;
 - Изготвяне на предложение до Общински съвет – Иваново за одобряване на ежегодната план-сметка за разходите, които ще се финансират от приходите от ТБО.

- Осигуряване на квалифициран персонал за извършване на дейностите в общинска администрация, в т.ч. и дейностите по управление на отпадъците.

- Дирекция „Специализирана администрация”

- Осъществяване на дейностите по разработване на екологичната политика на общината.

- Подпомагане на дейността на кмета при осъществяване на правомощията му във връзка с прилагане на екологичното законодателство.

- Проучване на възможности за участие на общината с проекти и програми от предприєдинителните и кохезионните фондове на Европейския съюз.

Двете длъжности „работник по опазване на околната среда“ и „работник поддръжка“ са част от общата администрация на община Иваново, като изпълняват мероприятия по поддръжка и почистване на улици, алеи, паркове, инженерни съоръжения и други територии за обществено ползване.

Възложените с нормативната уредба правомощия и задължения на кмета на община Иваново са обезпечени чрез звено „Екология“, в което работи един служител на длъжност „главен експерт”.

Функциите между отделните звена, които са пряко ангажирани с опазване на околната среда, в т. число изготвяне и отчитане на план-сметки и др., са ясно разграничени.

От направения подробен анализ на управленската структура на Общината в контекста на въпросите по опазване на околната среда могат да се направят следните заключения:

- Броят на служителите в звената от Направление „Екология“ е не достатъчен за изпълнение на възложените функции. Не се наблюдават проблеми, свързани с текучество или затруднения при набиране на персонал.

- Квалификацията на служителите е много добра. Общината разполага с служители с висока професионална квалификация, които осигуряват екологосъобразното управление на околната среда.

- Община Иваново има добре разработена нормативна база в областта на околната среда.

За оптималното изпълнение на своите задачи в разглежданата област, Община Иваново си сътрудничи със съседни общини, регионални органи на централни ведомства от компетенциите, на които са въпроси по опазване на околната среда, бизнеса и НПО. Обменът на документи с други административни органи, юридическите лица и

общинските предприятия се осъществява по електронен път чрез Системата за електронен обмен на съобщения.

За реализацията на комуникационните и други цели, заложи в проектите, Община Иваново си партнира с различни организации, включително представители на бизнеса. Общината разполага с добре структурирана система за информиране на обществеността, с ясно идентифицирани целеви групи. За информиране на обществеността общината използва разнообразни подходи и механизми – профили в социалните мрежи, интернет адрес, публични информационни табла за предоставяне на информация на обществеността, целеви кампании, работа с медии, разпространение на информационни материали и други.

Препоръки

- Необходимо е полагане на съвместни усилия и сътрудничество между община Иваново и съседните ѝ общини за справяне с някои проблеми, като подобряване КАВ, овладяване популацията на безстопанствените кучета и др.
- Необходим е засилен контрол и по-добра координация от страна на община Иваново с другите ведомства (РЗИ, МВР, РИОСВ и др.) по отношение на допусканите нарушения.
- Провеждане на информационни кампании и повишаване на знанията и ангажираността на обществото по въпросите за опазване на околната среда.
- Информация за отпадъците. Като се има предвид значението и обхвата на този вид общински услуги, препоръчително е община Иваново да организира специална секция за отпадъците на интернет страницата на Общината (портал за отпадъци)

УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Услуги предоставяни от Общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда, са:

Събиране и транспортиране на битовите отпадъци до инсталации и съоръжения за тяхното третиране. Услугата се възлага по реда на ЗОП на фирма-изпълнител.

Водоснабдяване Водоснабдяване и канализация ООД град Русе осигурява тези услуги на територията на общината. Дружеството е с предмет на дейност: водоснабдяване, канализация, пречистване на битови и отпадни води, услуги на граждани и фирми, търговска дейност, проучване, проектиране, изграждане, поддържане

и управление и контрол при изграждане на водоснабдителни, канализационни и пречиствателни системи.

Озеленяване в населените места.

Общината подкрепя и стимулира проекти за озеленяване и изграждане, подмяна или естетизация на елементите на парковото обзавеждане в зелените площи общинска собственост.

Чистота в населените места. Поддържането и опазването на чистотата на територията на община Иваново се извършва съгласно приети наредби.

Община Иваново предоставя и други услуги, свързани с опазване на околната среда на своята територия във връзка с изпълнението на проекти, инициативи и други.

Препоръки

- **Да се повиши информираността на населението за превантивните мерки за намаляване на количествата на генерираните отпадъци.**
- **Да се разработят програми и да се прилагат добри практики за минимизиране на отпадъците от храни.**
- **Изграждане на канализационни системи в някои населени места.**
- **Изграждане на малки пречиствателни станции в по-големите села на общината,**
- **Намаляване загубите по водопроводната мрежа.**
- **Провеждане на кампании за разумно използване на питейната вода.**

До 2020 г. всяка страна-членка на ЕС следва да включи в системите си за отчет и докладване екосистемните услуги. В изпълнение на тези ангажименти община Иваново следва да картира и остойности екосистемните услуги и да ги интегрира в отчетите си.

ФИНАНСОВ АНАЛИЗ НА ОБЩИНА ИВАНОВО

Дейностите по опазване на околната среда и управление на отпадъците се организират и осъществяват от Общинска администрация – Иваново и назначените за целта служители. Разходите за тези функции в общинския бюджет се покриват предимно от приходите от такса „битови отпадъци“ и други собствени приходи на Общината.

Необходимостта от изграждането на нови допълнителни съоръжения и инсталации за третиране на отпадъците и осъществяване на дейности, свързани с предотвратяване на последиците от климатичните промени, бедствия, аварии и

катастрофи, пряко свързани с опазването на природата и околната среда ще постави остро въпроса за тяхното финансиране.

Средствата от общинския бюджет се събират ежегодно от такса битови отпадъци и се разходва, съгласно приета План - сметка за приходите и разходите за извършване на услугите по третиране на отпадъци, както и поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места на територията на Община Иваново.

Таксата за битови отпадъци се определя като промил върху данъчната оценка на недвижимите имоти на физическите лица и промил върху по-високата стойност между данъчната оценка и отчетната стойност на недвижимите имоти на юридическите лица по смисъла на чл.21 от ЗМДТ.

Предвид чувствителността на населението към увеличаването на размера на такса „битови отпадъци“, Община Иваново трябва да търси и допълнителни източници на финансиране на дейностите по опазване на околната среда, чистота и управление на отпадъците.

Други източници на приходи за опазване на околната среда и управление на отпадъците

Държавен бюджет

Целевото финансиране на общински проекти от страна на държавния бюджет не е пряко обвързано с целите и приоритетите в областта на опазване на околната среда и управлението на отпадъците. Необходимо е подобряване на координацията между институциите при определянето на проектите, в т.ч. разработване на ясни критерии за финансиране и процедури за контрол.

Външно финансиране - Оперативни програми

Външното финансиране се извършва чрез кандидатстване с проекти пред ОП „Околна среда“, ПУДООС, ПРСР, НДЕФ и други финансиращи организации.

Необходимостта от засилване на контролната дейност от страна на администрацията както и провеждане на кампании сред населението за в бъдеще има вероятност да доведат до още по - голямо увеличаване на необходимите финансови средства.

За изпълнението на планове за действие предвидени в стратегическите документи на общината следва да се търсят източници на средства извън общинския бюджет – Оперативни програми, финансирани от фондовете на ЕС, Програма за развитие на селските райони, Програми за трансгранично сътрудничество, Програми на българските министерства и други.

IV. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT/

На основата на направените подробни анализи (Раздел III) и на основните изводи и препоръки към тях, е направена взаимнообвързана оценка на вътрешните за община Иваново силни и слаби страни, както и на външните за общината възможности и заплахи.

SWOT-анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ (Община Иваново) е разгледан откъм неговите „силни“ и „слаби страни“. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Целта на този анализ е да оцени кои направления от дейностите по опазване на околната среда в община Иваново са най-ефективни, в кои може да се постигне най - добър успех и хармонично развитие чрез използване на силните страни и благоприятните възможности на външната среда, както и чрез преодоляване или намаляване на действието на слабите страни и външните заплахи.

При използване на цялата налична информация за съществуващото състояние и тенденциите по компоненти и фактори на околната среда, са изведени основни аспекти на силните и слабите страни на общината по отношение на опазване на околната среда, както и на възможностите и заплахите от страна на средата, които са представени в

Таблица № 1.

Между четирите квадранта съществуват определени зависимости.

Връзката между силните страни и възможностите дава представа за лостовете на развитие.

Връзката между слабите страни и заплахите формира основните проблеми на развитие.

Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете на развитие, а връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие.

Таблица № 1.

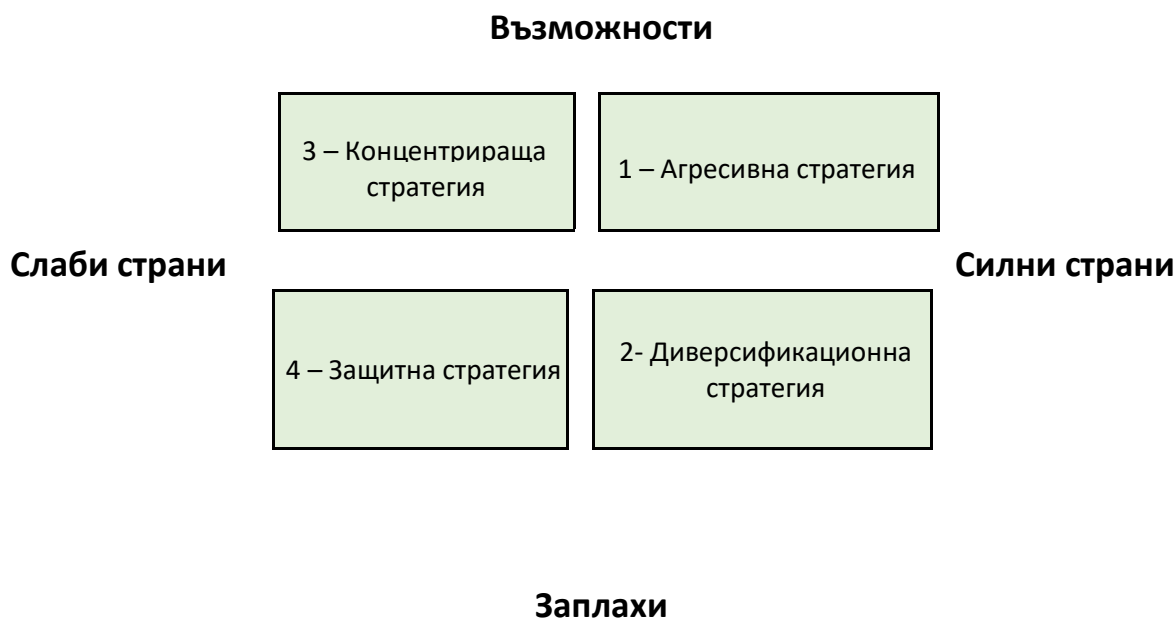
СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)	СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)
➤ Красива природа и чиста околна среда. ➤ Запазено биоразнообразие - флора и фауна, лечебни растения и диворастващи плодове. ➤ Чист атмосферен въздух, липса на сериозни източници на замърсяване на околната среда, на наднормен шум и йонизирани лъчения. ➤ Плодородна земя и благоприятни климатични условия за биологично земеделие и животновъдство. ➤ Изградено Регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на съвременните екологични изисквания. ➤ Добре изградена система за организирано сметосъбиране във всички населени места на общината. ➤ Наличие на нормативна база и стратегически документи на местно ниво за разрешаване на проблемите по опазване на околната среда.	➤ Лошо състояние на част от елементите на техническата инфраструктура. ➤ Амортизирана водопроводна мрежа. ➤ Липса на канализация и ПСОВ ➤ Основен източник на отопление в общината са твърдите горива. ➤ Високо ниво на депониране на различни видове отпадъци, включително биоразградими и рециклируеми. ➤ Липса на система за организирано събиране и оползотворяване на строителните отпадъци. ➤ Периодично възникване на нерегламентирани замърсявания. ➤ Липса на собствени финансови средства за съфинансиране на големи екологични проекти. ➤ Слабо развито био земеделие.

ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)	ЗАПЛАХИ (THREATS)
➤ Потенциал за развитие на биологично земеделие, растениевъдство и животновъдство. ➤ Ресурси, традиции и потенциал за развитие на екологични производства в предприятия от хранително-вкусовата промишленост. ➤ Изграждане на канализация и ПСОВ. ➤ Използване на нови технологии за възстановяването на екологичното равновесие и за третирането и оползотворяването на отпадъците. ➤ Съхранение на зелените системи и залесителни мероприятия. ➤ Намаляване използването на конвенционални източници на енергия, включително твърди горива, чрез замяната им с възобновяеми такива. ➤ Въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение. ➤ Повишаване на екологичната култура на населението за опазване на околната среда. ➤ Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на екологични проекти. ➤ Използване на финансови инструменти на ЕС за решаване на	➤ Замърсяване на околната среда от антропогенни и други фактори. ➤ Нарастването на енергийните нужди може да доведе до неекологосъобразни решения и ➤ увеличаване използването на твърди горива. ➤ Незаконна сеч и браконьерство в горите. ➤ Риск от горски пожари и природни бедствия. ➤ Нарастващи разходи за управление и депониране на отпадъците, чистота и озеленяване. ➤ Социална чувствителност към повишаване на такса „Битови отпадъци”. ➤ Недостатъчна държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на опазването на околната среда. ➤ Глобално изменение на климата, водещо до изместване на климатичните зони и пораждање на ресурсни проблеми. ➤ Риск от ускоряване на ерозионните процеси. ➤ Загуба на биоразнообразие от неконтролирани антропогенни дейности.

проблемите, свързани с опазване на околната среда.	➤ Непокриване на ветеринарно-санитарните изисквания за производство на животновъдна продукция. ➤ Глобални пандемии и влошаване на епизоотичната обстановка.
--	--

На база на проведения SWOT-анализ и позициониране на обекта на анализ съобразно таблицата горе, е определена най-удачната стратегия с дейности за реализиране от Община Иваново в бъдеще, в контекста на въпросите по опазване на околната среда. Това е най-благоприятната стратегическа позиция (в първи квадрант), която се заема от агресивната стратегия. Всеки обект на анализ се стреми да заеме максимална площ в квадранта между силните страни и възможностите. Тази позиция е най-благоприятна и стратегията с дейности трябва да е построена така, че заемащата в нея площ само да се увеличава.

Координатна система за определяне на най-подходяща стратегия за Община Иваново, основаваща се на SWOT-анализа

От ключова значение за положителното развитие на община Иваново при реализацията и на политики за опазване на околната среда е да бъдат предвидени освен дейности за укрепване на силните страни и възползване от възможностите, също и такива за намаляване на слабите страни и ограничаване на заплахите.

РАЗДЕЛ V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията описва крайното желано състояние на околната среда на община Иваново според представите на населението и на общинското ръководство.

УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ В ОБЩИНА ИВАНОВО, ЧРЕЗ РАЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ

Следствие от проведената от Общината политика в областта на опазване на околната среда:

- До 2028 г. и в следващите години, по отношение на качеството на атмосферния въздух, замърсителите ще се поддържат под установените законодателни норми.
- Части от територията на община Иваново е обхваната от канализационна мрежа и всички отпадъчни води се пречистват преди заустване. Подменена е голяма част от остарелите водопреносни съоръжения. Рискът от наводнения е сведен до минимум.
- Делът на смесено събраните битови отпадъци е намален с повече от 50%, а количеството на разделно събраните отпадъци е увеличено. Като цяло количеството генерирани отпадъци на човек е намаляло.
- Увеличена е площта на зелените площи, както в рамките на населените места, така и в околностите. Създадени са условия за увеличаване на видовото разнообразие и е подобро състоянието на популациите на видовете.
- Шумовото натоварване е в границите на допустимите норми. Създадени са добри условия за рекреация в по-големите паркове на територията на община Иваново.
- Проблемът с безстопанствените кучета е останал в миналото

Визията за околната среда на общината може да се постигне чрез формулирането на адекватни цели и съответстващи на тях мерки за съхраняване и подобряване на състоянието на околната среда.

РАЗДЕЛ VI. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Генерална стратегическа цел

„УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА В ОБЩИНА ИВАНОВО ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОБРИ УСЛОВИЯ ЗА ЖИВОТ И РАБОТА, ЧРЕЗ ОБНОВЯВАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА, БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА И ЗАПАЗВАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ“.

2. Специфични цели

Стратегическата цел на Община Иваново в областта на околната среда е да се ангажира и съдейства за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всичките ѝ компоненти и фактори на въздействие, за намаляване на риска за здравето на населението. За постигането на генералната стратегическа цел на Общинската програма за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели, оценени по приоритетност:

✓ **Специфична цел № 1: Устойчиво и интегрирано управление на водните ресурси**

○ ***Мярка 1.1: Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината.***

Подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода в Община Иваново. Изграждане на канализационна мрежа и осигуряване на необходимата инфраструктура за пречистване и отвеждане на отпадъчните води от населените места.

Подобряване на мониторинга и контрола върху състоянието и качеството на повърхностните и подземни води.

○ ***Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия Корекция на речни корита, прочистване и укрепване на канали, дерета и др.***

✓ **Специфична цел №2: Усъвършенстване на системата за управление на отпадъците**

Осигуряване на екологосъобразното управление на отпадъците, чрез предотвратяване и ограничаване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

○ ***Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци***

○ ***Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.***

○ *Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците*

○ *Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на общината за управление на отпадъците*

○ *Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците*

✓ **Специфична цел № 3: Опазване и управление на почвите и биологичното разнообразие**

○ *Мярка 3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие*

Опазване и възстановяване на природните екосистеми, генетичното биоразнообразие и обезпечаване на биологичната сигурност, съгласно българското и международно екологично законодателство. Подобряване на контрола върху възможните негативни влияния върху почвите и биологичното разнообразие и обезпечаване постигането на устойчиво използване на биологичните ресурси в Община Иваново.

○ *Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000*

Включване на териториите с природозащитна стойност в цялостната схема за устройство на територията на Община Иваново. Устройване и социализиране на защитените зони по Натура 2000 като част от рекреационния потенциал на общината.

✓ **Специфична цел №4: Опазване качеството на атмосферния въздух и подобряване чистотата на населените места в Община Иваново**

○ *Мярка 4.1: Развитие и оптимизиране на системите за мониторинг и подобряване качеството на атмосферния въздух*

Поддържане на нивата на замърсителите на въздуха в населените места до нормативно определените нива в страната.

○ *Мярка 4.2: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за общественно ползване*

Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова пътна и улична мрежа. Увеличаване и поддържане на зелените площи в населените места.

✓ **Специфична цел №5: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население**

о *Мярка 5.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в Общинска администрация - Община Иваново*

о *Мярка 5.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда*

Създаване на работещ механизъм за обмен на информация сред заинтересованите институции и организации работещи в сферата на околната среда. Осигуряване на публичен достъп до информация относно състоянието на околната среда и общинските дейности по управлението ѝ чрез интернет платформа.

Формулираните по-горе цели на Общинската програма за опазване на околната среда на Община Иваново представят не само посоката на развитие на политиката на общината в тази област през следващите няколко години, но са и базиращи за бъдещата стратегия за устойчиво развитие на общината. Постигането на целите заложи в настоящата програма само по себе си е следваща стъпка към систематичното решаване на екологичните проблеми в Община Иваново.

РАЗДЕЛ VII: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ИВАНОВО 2022 Г. – 2028 Г.

Специфична цел № 1: Устойчиво и интегрирано управление на водните ресурси

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатори за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 1.1: Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината	1.1.1. Изграждане, разширяване и ремонт на водоснабдителните мрежи в населените места на Община Иваново		Община, „В и К” ООД	2022 – 2028	МОСВ, ПУДООС, ОПОС, ДБ, Общински бюджет, СПРЗСР, ФЛАГ, Публична инвестиционна програма на МС и др.	Лин. метри изградена, разширена и ремонтирана водоснабдителна мрежа.
	1.1.2. Въвеждане на алтернативни технологии за пречистване на битови отпадъчни води в малките населени места		Община	2022 – 2028	МОСВ, ДБ, Общински бюджет и др.	Брой въведени технологии.
	1.1.3. Осъществяване на постоянен и периодичен мониторинг относно качествата на подаваната питейна вода на територията на Общината		ВиК РЗИ	2022 – 2028	„В и К” ООД РЗИ	Показатели мг/л. Регулярно представяне от РЗИ-Русе на Протоколи от изпитване на води.

	1.1.4. Изграждане на пречиствателни станции за питейна вода на територията на Общината		Община, „В и К” ООД	2022 – 2028	МОСВ, ПУДООС, ОПОС, ДБ, Общински бюджет, СПРЗСР, ФЛАГ, Публична инвестиционна програма на МС и др.	Брой изградени пречиствателни съоръжения за питейна вода.
	1.1.5. Изграждане на канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води в населените места на Община Иваново		Община, „В и К” ООД	2022 – 2028	МОСВ, ПУДООС, ОПОС, ДБ, Общински бюджет, СПРЗСР, ФЛАГ, Публична инвестиционна програма на МС и др.	Лин. метра/брой изградени канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води.
Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от	1.2.1. Брегоукрепване, почистване и поддръжка на речните корита в общината		Община	2022 – 2028	ОПОС, ПУДООС, ДБ, Общински бюджет и др.	Лин. метри брегоукрепени/почистени речни корита.
	1.2.2. Почистване, обезопасяване и благоустрояване на дерета		Община	2022 – 2028	ОПОС, МОСВ, ДБ, Общински бюджет	Лин. метра почистени/обезопасени дерета.

наводнения и други природни бедствия	1.2.3. Превенция и управление на риска от наводнения и засушаване в общината (в т.ч. екологосъобразна инфраструктура)		Община	2022 – 2028	ОПОС, ДБ, Общински бюджет	Предприети действия по превенция и управление на риска от наводнения и засушаване, изградена инфраструктура – отчети, справки, брой.
	1.2.4. Превенция и управление на риска от горски пожари		Община	2022 – 2028	ОПОС, СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет	Мониторинг на системата за оповестяване. Предприети действия.
	1.2.7. Залесяване/създаване на нови горски насаждения за ограничаване на ерозията		Община, ДГС, частни собственици на гори	2022 – 2028	СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет, Частни инвестиции	Залесени площи, дка.
	1.2.8. Актуализиране на План за действие при бедствия и аварии		Община	2022 – 2028	Общински бюджет	Актуализиран План за действия при бедствия и аварии, при необходимост.

Специфична цел №2: Усъвършенстване на системата за управлението на отпадъците

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатори за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
	2.1.1. Организиране на информационни кампании за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци		Община и медии	постоянен до 2028 г.	Общински бюджет и др.	Брой проведени кампании.

Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци	2.1.2. Разяснителна кампания сред населението, живеещо в селата за ползите от фамилното компостиране		Община и медии	постоянен до 2028 г.	Общински бюджет и др.	Брой проведени кампании.
	2.1.3. Извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2022 г.		Община	2022	Общински бюджет, ДБ и др.	Изготвен актуален Морф. анализ на отпадъците.
	2.1.4. Почистване на нерегламентирани сметища в покрайнините на селищата в общината		Община	постоянен до 2028 г.	Общински бюджет и др.	Брой/площ почистени нерегламентирани сметища.
Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2028 г.	2.2.1. Въвеждане и усъвършенстване на система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци във всички населени места на общината		Община	2022 - 2028	Организация по оползотворяване на МРО Общински бюджет и др.	Въведена система за разделно събиране на различните видове масово разпространени отпадъци, при проявен интерес към Община Иваново от организациите по оползотворяване.
	2.2.2. Закупуване на контейнери за разделно събиране на растителни и биоотпадъци	-	Община	2022 - 2028	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО или ОПОС	Брой закупени контейнери.

Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците	2.2.3. Закупуване на компостери за домашно компостиране и реализиране на пилотни проекти по населени места с увеличаване броя на обхванатите домакинства	-	Община	2022 - 2028	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО ПУДООС и др.	Брой закупени и предоставени на домакинствата компостери. Брой реализирани проекти.
	2.2.4. Отреждане и предоставяне на временни площадки в населените места на общината, на които гражданите да могат да оставят разделно събрани строителни отпадъци от малки ремонтни дейности.		Община	2022 - 2028	Общински бюджет, ПУДООС, и други	Брой изградени площадки.
	2.3.1. Участие в регионалната система за управление на отпадъците - регион Русе	-	РСУО	2022 - 2028	РСУО, МОСВ	Взето участие от Община Иваново в заседанията на Общото събрание на РСУО.
	2.3.2. Поставяне на видеонаблюдение и контрол на критичните точки за образуване на нерегламентирани сметища		Община	2022 - 2028	Общински бюджет, Държавен бюджет, МОСВ	Обхванати територии.
	2.3.3. Подновяване на амортизираните съдове за смет /закупуване на нови/		Община	2022 - 2028	Общински бюджет	Брой подновени съдове.

Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общината за управление на отпадъците	2.4.1. Приемане на промени в общинската нормативна уредба съобразно развитието и изискванията на европейското, националното законодателство и местните политики за отпадъци		-	2022 - 2028	-	Приети промени в общинската нормативна уредба.
	2.4.2. Обучения на служители в ОА и други общински звена по теми за управление на отпадъците		Община, МОСВ, НСОРБ	2022 - 2028	Общински бюджет, Държавен бюджет и др. източници	Брой участия на служители в обучения по теми за управление на отпадъците.
	2.4.3. Изграждане на единна информационна система за управление на отпадъците, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните		Община	2022 - 2028	Общински бюджет и др. източници	Изградена единна информационна система за управление на отпадъците.
	2.4.4. Изготвяне и публикуване на годишен отчет по изпълнение на дейностите заложи в Програмата за управление на отпадъците		Община	Постоянен веднъж годишно до 31 март	-	Изготвен отчет на ПУО 2022-2028.
Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на	2.5.1. Публикуване на обяви за консултации, срещи, обществени обсъждания и други в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на отпадъците	-	Община	2022 - 2028	-	Брой проведени консултации, срещи, обществени обсъждания и други.

йерархията на управление на отпадъците	2.5.2. Провеждане на информационни и разяснителни кампании и издаване на информационни материали за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците за различни възрастови и социални групи		Община	2022 - 2028	Общински бюджет и др.	Брой проведени информационни и разяснителни кампании, разпространени информационни материали.
	2.5.3. Провеждане на местни кампании по почистване на обществени зелени площи, паркове, градинки, площади и др.		Община	2022 - 2028	Общински бюджет и др.	Брой проведени кампании по почистване.
	2.5.4. Организиране на конкурси на екологична тематика за деца и ученици		Община, училища и детски градини	2022 - 2028	Общински бюджет и др.	Брой организирани конкурси.
	2.5.5. Участие в национални кампании на ПУДООС		Община, кметства, училища и детски градини	2022 - 2028	ПУДООС	Брой депозирани и одобрени проекти.

Специфична цел № 3: Опазване и управление на почвите и биологичното разнообразие

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатори за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка.3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие в общината	3.1.1. Проучване на потребностите, разработка и реализация на проекти, насочени към запазване и подобряване на биологичното разнообразие в общината		Община РИОСВ, ДГС	2022 – 2028	ПУДООС и други	Брой разработени и реализирани проекти.
	3.1.2. Изграждане на нови и поддържане на съществуващи екопътеки в общината		Община, ДГС,	2022 – 2028	СПРЗСР, Общинския бюджет и други	Изградени нови и поддръжка на съществуващи екопътеки, км.
	3.1.3. Подобряване икономическата стойност на горите, увеличаване на зелените системи и залесителни мероприятия		Община	2022 – 2028	СПРЗСР, Общински бюджет и други	Проведени залесителни мероприятия и други, дка.
	3.1.4: Осъществяване на контрол за недопускане на ползване на лечебни растения по начини и със средства, водещи до увреждане или унищожаване на находищата		РИОСВ, ДГС, Община	2022 – 2028	Общински бюджет и други	Осъществен контрол. Брой съставени предписания, АУАН и НП.
	3.1.5:Извършване на съвместни проверки на място (находища, пунктове и пазари), относно спазване на условията, поставени в		РИОСВ, ДГС, Община	2022 – 2028	Общински бюджет и други	Брой извършени съвместни проверки.

	позволителните за ползване на лечебни растения					
	3.1.6. Насърчаване към модерно, екологично селско стопанство.		ДГС, Община Бизнес	2022 – 2028	Държавен бюджет Бизнес Донорски програми	Брой насърчителни мерки.
	3.1.7. Инвентаризация на площи със замърсена почва – предварителен преглед и предварителни проучвания Актуализация на информацията за състоянието на почвите в близост до големите рискови индустриални предприятия.		ИАОС МОСВ Общинска администрация	До 5-та година след приемане на Програмата	Държавен бюджет Бизнес	Брой проведени проучвания.
	3.1.8. Устойчиво управление на деградирани земеделски земи, чрез: - Биологична рекултивация с тревни смеси, характерни за района; - Прилагане на противоерозионни мерки и техники за обработка на почвата	x 380 лв/ha	МЗХГ Земеделски стопани	Ежегодно, по време на изпълнение на ПООС	ПРСР /Държавен бюджет Мярка 10 За рекултивация	Рекултивирана площ, дка.
Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000 в общината	3.2.1. Подпомагане изпълнението на мерки по опазване и възстановяване на редки и застрашени растителни и животински видове, както и на ценни природни територии в общината		РИОСВ, ДГС, Община	2022 – 2028	ОПОС, ПУДООС и други финансиращи програми	Брой изпълнени мерки.

	3.2.2. Изпълнение на предвидените лесоустройствени мероприятия по горскостопанските планове за горските територии		Община , ДГС	2022 – 2028	ДБ, Общинския бюджет и други финансиращи програми	Изпълнени лесоустройствени мероприятия, дка/ха.
	3.2.3. Развитие на предприятия за преработка на диворастващи плодове, билки и гъби.		Частен сектор	2022 – 2028	СПРЗСР, ОПИК и частни инвестиции	Брой новооткрити предприятия.

Специфична цел №4: Опазване качеството на атмосферния въздух и подобряване чистотата на населените места

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатори за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 4.1: Реализиране на проекти и дейности за ограничаване вредното въздействие от употреба на твърди горива и внедряване на щадящи околната среда производства	4.1.1. Въвеждане на ВЕИ в общинска инфраструктура		Община	2022 – 2028	Общински бюджет, ДБ, Европейски фондове	Брой/площ общинска инфраструктура с ВЕИ.
	4.1.2. Реализиране на проекти за енергийна ефективност в обществени и жилищни сгради		Община	2022 – 2028	Общински бюджет, ДБ, Европейски фондове	Брой реализирани проекти.
	4.1.3. Въвеждане на енергоспестяващо улично осветление в населените места на община Иваново		Община	2022 – 2028	ЕИП, Общински бюджет, ДБ, Европейски фондове	Обхванати населени места, улици.

	4.1.4. Провеждане на ежегодни информационни кампании за ползите от въвеждането на енергоспестяващи мерки и за вредното въздействие на изгарянето на твърди горива		Община	2022 – 2028	Общински бюджет	Брой проведени информационни кампании.
Мярка 4.2: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за общественно ползване	4.2.1. Увеличаване и поддържане на зелените площи в населените места – дървесна и храстова растителност, цветни алеи и др.		Община	2022 – 2028	Общински бюджет, ПУДООС и други	Поддържане на съществуващи зелени площи, дка. Новоизградени зелени площи, дка.
	4.2.2. Организиране на ежегодни кампании за почистване на обществени зелени площи във всички населени места на общината		Община	2022 – 2028	Общински бюджет	Брой проведени кампании.
	4.2.3. Контрол за спазване на нормативните изисквания в областта на опазване на околната среда, включително изсичане на дървета и изгаряне на битови отпадъци		Община	2022 – 2028	-	Осъществен контрол. Брой съставени предписания, АУАН и НП.
	4.2.4. Намаляване на емисиите на прах от общински улици и пътища, чрез редовно почистване и поддържане		Община	2022 – 2028	Общински бюджет	Метене и миене на улици, дка. Ремонти на общинска пътна и улична мрежа, км.

Специфична цел №5: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране	Индикатори за изпълнение
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 5.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в Общинска администрация - Иваново	5.1.1. Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда		Община	2022 – 2028 г.	НСОРБ, ДБ, Общински бюджет	Служители с повишена професионална квалификация, брой.
	5.1.2. Създаване на общинска информационна система за мониторинг и управление на околната среда и регистър на зелени площи		Община	2022 – 2028 г.	Общински бюджет	Създадени информационна система и регистър.
Мярка 5.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда	5.2.1. Консултации и обществени обсъждания в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на опазването на околната среда		Община	2022 – 2028 г.	-	Брой проведени консултации и обществени обсъждания.
	5.2.2. Издаване и разпространение на информационни материали, свързани с опазването на околната среда		Община, РИОСВ, НПО Училища	2022 – 2028 г.	ПУДООС, Общински бюджет	Брой издадени и разпространени информационни материали.
	5.2.3. Провеждане на анкетни проучвания за мнението на населението за опазването на околната среда	-	Община	2022 - 2028 г.	-	Брой проведени анкетни проучвания.

	5.2.4. Организиране на конкурси на екологична тематика и „зелени“ училища за деца и ученици от общината	-	Община, Училища, Детски градини	2022 - 2028 г.	-	Брой организирани конкурси. Отчет за дейностите.
--	---	---	--	----------------	---	---

РАЗДЕЛ VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Организацията за изпълнението на общинската Програма за опазване на околната среда на община Иваново може да се определи като процес на системно планиране, събиране и анализ на информация и данни, разработване на проекти, кандидатстване за финансиране, реализация на одобрените проекти и редица други контролни и съпътстващи дейности. В този смисъл е целесъобразно Общината да разработи и прилага единна стройна организация за изпълнението на програмата, в която са ясно определени отговорниците за заложените проекти и дейности. За установяване на степента на изпълнение на целите на Общинската програма за опазване на околната среда се предвижда система за наблюдение и оценка, която ще работи при условията на:

- Използване на показатели за наблюдение и оценка
- Съответствие с принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност .

Наблюдението и оценката следва да проследяват ежегодно до каква степен са изпълнени конкретните задачи (чрез показателите) за постигане целите на ОПООС и спазени ли са тези основни принципи. В случаи, че не са изпълнени задачите за съответния период или не са съблюдавани принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност се извършва анализ на причините за това и какви действия следва да бъдат предприети с оглед на тяхното реализиране.

За наблюдение и оценка на изпълнението на ОПООС, координиращ орган е РИОСВ.

По отношение реализацията на заложените в Програмата цели и мероприятия, основната дейност за координация, изпълнение и отчет е задължение на еколога на общината.

Периодично да се извършва актуализация на програмата, свързана с възникнали нови обстоятелства и документи.

Да се представя ежегоден отчет за изпълнението пред Общинския съвет.

Източници на финансиране на екологични проекти

Основните източници за финансиране на екологични проекти са:

- Общинския бюджет;
- Държавния бюджет;
- Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда;
- Националния доверителен екофонд;

- Публична инвестиционната програма на МС;
- Кохезионен фонд;
- Европейски фонд за регионално развитие;
- Финансови ресурси по линия на МОСВ;
- Оперативна програма „Околна среда“ 2022 - 2028 г.;
- Финансов механизъм на ЕИП;
- Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2022 - 2028 г. (СПРЗСР);
- Програма за иновации и конкурентоспособност 2022 - 2028 г.;
- Специализирани кредитни линии на банкови институции;
- Механизъм „съвместно изпълнени“ в рамките на протокола от Киото към Рамковата конвенция по изменение на климата;
- Споразуменията за двустранно сътрудничество;
- Международни организации, финансови институции и др.

РАЗДЕЛ IX. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2022 - 2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице, най-често еколога на общината. Орган за контрол по изпълнение на Програмата е Общинският съвет.

Кметът на общината информира ежегодно Общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта се изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за предходната година, който се представя **в срок до 31 март** и се публикува на Интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Русе /ИАОС/. Препоръчва се Годишният доклад да съдържа информация за: Същността на общинската политика за опазване на околната среда; Напредъка по изпълнението на целите, приоритетите и мерките; Възникналите проблеми и предприетите мерки за тяхното решаване; Осъществяваните мероприятия за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на политиката.

За осъществяване на мониторинга се използват следните документи: Въпросници; Протокол за предаване на въпросниците; Протокол за приемане на

попълнените въпросници; Анкетни карти; Протоколи от провеждане на публични мероприятия; Матрични карти за оценка на индикаторите; Мониторингови доклади.

Контролът като основна функция на системата за управление има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнение на тази политика.

Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания за законосъобразност в публични институции и органи на местната власт.

Община Иваново има разработена и функционираща вътрешна система за финансово управление и контрол, която на практика покрива изискванията за контрол върху законосъобразността на прилаганите инструменти при изпълнение на общински политики. В този смисъл съществуващите субекти на контрол, вътрешни за общината и техните правомощия се уреждат от действащата вътрешна система за финансово управление и контрол. Формите и методите на работа за тях се предопределят от нормативните изисквания.

Реализирането на ПООС на община Иваново е непрекъснат процес на изпълнение на дейностите, наблюдение, контрол и актуализация. Отчита се натрупания опит, трудностите и неуспехите, извършват се корекции на съществуващите вече насоки за развитие в посока към адаптиране на новите обстоятелства и промени във вътрешната и външна среда.

Главните рискове за постигането на стратегическите цели са свързани с комплекс от фактори, които до голяма степен са трудно предвидими в бъдещето. Това означава, че реализацията на програмата трябва да бъде непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, анализ и корекции при грешки, трудности и неуспехи за адаптиране на планираните дейности към новите обстоятелства и пазарни условия. Основните компоненти на Програмата за опазване на околната среда (визия, цели, приоритети и мерките в плана), имат за цел да дадат преди всичко перспективи и

насоки за развитие, но нямат задължителен характер. Тези компоненти не ограничават възможността да бъдат разработвани, предлагани и реализирани и други практически мерки, програми и дейности, стига да са финансово и организационно обезпечени.

РАЗДЕЛ X. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата в Република България 2021-2030 г.
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие 2030 г.
- Национален план за управление на отпадъците в Република България 2021–2028 г.
- Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021–2027 г.
- Националната програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г.
- Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030г.
- Национална програма за развитие: България 2030
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.
- Национална програма за приоритетно изграждане на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
- Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци
- Стратегия на ЕО относно бъдещото управление на битовите отпадъци
- Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа
- Зелена книга за Европейска стратегия за пластмасовите отпадъци в околната среда

Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. с посл. изм. (Директива (ЕС) 2018/851) относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

- Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда.
- Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;
- Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване;
- Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;
- Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда; Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Директива 75/439/ЕИО относно отработени масла;
- Директива 2020/362/ЕС на Комисията от 17 декември 2019 г. за изменение на приложение II към Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно излезлите от употреба превозни средства;
- Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили;
- Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и поспециално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието;
- Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид;
- Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/;
- Директива 91/271/ЕИО за пречистването на градските отпадъчни води;

- Директива 99/31/ЕС за депониране на отпадъци;
- Директива 2004/35/ЕО от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети.
- Директива 85/337/ЕЕС относно оценката на въздействието върху околната среда, изменена с Директива 97/11/ЕС, изменена и допълнена с Директива 2003/35/ЕС относно участието на обществеността при изготвянето на някои планове и програми, касаещи околната среда 31985L0337 31997L0011 32003L0035.
- Директива 90/313/ЕЕС относно достъпа до информация за състоянието на околната среда, отменена с Директива 2003/4/ЕС относно достъпа на обществеността до информация 31990L0313 32003L0004.
- Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда 32001L0042.
- Директива 2008/50/ЕО от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за почист въздух за Европа
- Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 Декември 2004 година относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух.
- Директива 2001/80/ЕС относно ограничаване на емисиите от определени замърсители, изпускани в атмосферния въздух от големите горивни инсталации.
- Директива 94/63/ЕС за ограничаване на емисиите от ЛОС при съхранение и превоз на бензини между терминали и бензиностанции 31994L0063.
- Директиви 98/70/ЕС , изменена и допълнена с Директива 2003/17/ЕС относно нормите за съдържание на вредни вещества в бензините, газьола за промишлени и комунални цели и дизеловото гориво 31998L007032003L0017.
- Директиви 99/32/ЕС относно намаляване съдържанието на сяра в определени течни горива 31999L0032.
- Директива 2005/33/ЕС, изменяща Директива 99/32/ЕС.
- Директива 99/13/ЕС за ограничаване на емисиите от ЛОС при определени промишлени дейности 31999L0013.
- Директива 2004/42/ЕО от 21 април 2004 година относно намаляването на емисиите от летливи органични съединения, които се дължат на използването на органични разтворители в някои лакове и бои и в продукти за преобоядисване на превозните средства и за изменение на Директива 1999/13/ЕО.

- Директива 97/68/ЕС относно мерките за ограничаване на замърсяването на атмосферния въздух с газо- и прахообразни замърсители от двигатели, инсталирани в извънпътни машини.
- Рамкова Директива 2000/60/ЕС за водите 32000L0060.
- Директива 2006/7/ЕС относно управление на качеството на водите за къпане, отменяща Директива 76/160/ЕЕС 32006L0007.
- Директива 76/160/ЕЕС относно качеството на водите за къпане:31976L0160.
- Директива 98/83/ЕС относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека 31998L0083.
- Директива 75/440/ЕЕС относно изискванията за качеството на повърхностните води, предназначени за питейно битови водоснабдяване, изменена от Директиви 79/869/ЕЕС и 91/692/ЕЕС:31975L0440 31979L0869 31991L0692.
- Директива 91/271/ЕЕС относно пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места, изменена с Директива 98/15/ЕЕС:31991L0271 31998L0015.
- Директива 91/676/ЕЕС относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници 31991L0676.
- Директива 80/68/ЕЕС за защита на подземните води от замърсяване с опасни вещества, изменена от Директива 91/692/ЕЕС:31980L0068 и 31991L0692 и Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им
- Директива 2006/11/ЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни директиви, отменяща Директива 76/464/ЕЕС 32006L0011.
- Директива 76/464/ЕЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни към нея, всички изменени от Директива 91/692/ЕЕС 31976L0464 31991L0692.
- Директива 92/43/ЕЕС относно съхранението на природните местообитания и на дивата флора и фауна 31992L0043.
- Директива 79/409 за съхранението на дивите птици 31979L0409
- Директива 1999/22/ЕС относно отглеждането на диви животни в зоологическите градини.
- Директива 96/82/ЕЕС относно контрола на големите аварии с опасни химикали 31996L0082.

- Директива 2003/105/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2003 изменяща Директива на Съвета 96/82/ЕС за контрол на големите аварии с опасни вещества 32003L0105.
- Рамкова Директива 2000/14/ЕС относно шумовите емисии на съоръжения, предназначени за употреба извън сградите 32000L0014.
- Директива 2002/49/ЕС за оценка и управление на шума в околната среда 32002L0049.
- Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска), ратифицирана на 25.01.1991 г., в сила за Р България от 01.05.1991 г., обн. ДВ, бр. 23/1995 г.
- Конвенция за биологичното разнообразие е ратифицирана на 29.02.1996 г., в сила за РБългария от 16.07.1996, обн. ДВ, бр.19/1999 г.
- Конвенция по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбиви птици (Рамсарска), ратифицирана, в сила за РБългария от 24.01.1976 г., обн. ДВ, бр. 56/10.07.1992 г.
- Конвенция по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (Вашингтонска, CITES), ратифицирана през 1990 г., в сила за Р България от 16.04.1991 г., обн. ДВ, бр. 6/1992 г.
- Конвенция за защита на световното културно и природно наследство, ратифицирана и влязла в сила за България през 1976 г.
- Конвенция за защита на мигриращите видове (Бонска), ратифицирана със закон - ДВ, бр. 69/1999 г., обн. в ДВ, бр. 16/2000 г., в сила от 01.11.1999 г.
- Закон за опазване на околната среда
- Закон за водите
- Закон за управление на отпадъците
- Закон за чистотата на атмосферния въздух
- Закон за почвите
- Закон за защита от шума в околната среда
- Закон за подземните богатства
- Закон за опазване на земеделските земи
- Закон за биологичното разнообразие
- Закон за лечебните растения
- Закон за защитените територии
- Закон за защита на растенията

- Закон за защита на животните
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати
- Закон за устройство на територията
- Закон за местните данъци и такси

Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане

- Наредба №7 от 22 декември 2003 г. с посл. изм. ДВ. бр.21 от 1 Март 2013 г. за правила и нормативи за устройство на отделните територии и устройствени зони;
- Наредба №7 от 3 май 1999 г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух;
- Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, с посл. изм. и доп. ДВ бр.79 от 8 октомври 2019 г.;
- Наредба №11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, доп. и изм. ДВ бр. 25/2017 г., в сила от 24.03.2017 г.;
- Наредба №1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, с посл. изм. и доп. ДВ бр.102 от 23 Декември 2016 г.;
- Наредба №2 от 13 септември 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, с посл. изм. и доп. ДВ бр.30 / 09.12.2011 г.;
- Наредба №3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
- Наредба №1 от 11 април 2011 г. за мониторинг на водите, с посл. изм. и доп. ДВ бр.20 от 15 март 2016 г.;
- Наредба №6 от 9 ноември 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, с посл. изм. и доп. ДВ бр.24 от 23 март 2004 г.;
- Наредба №9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейнобитови цели, с посл. изм. и доп. ДВ бр.6 от 16 януари 2018 г.;

- Наредба №2 от 8 юни 2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване, с посл. изм. и доп. ДВ бр.48 от 27 юни 2015 г.;
- Наредба №12 от 18 юни 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, с посл. изм. и доп. ДВ бр.15 от 21 февруари 2012 г.;
- Наредба за ползването на повърхностните води, обн. ДВ бр. 100 от 16 декември 2016 г.
- Наредба №26 (посл. изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002 г.) за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт;
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. (изм. и доп. ДВ. бр.30 от 31 Март 2020 г.) за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъци, вкл. информация от общините.;
- Наредба №2 от 23.07.2014 г. (изм. ДВ. бр.46 от 1 Юни 2018 г.) за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.
- Наредба №4 от 5.04.2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.82 от 5 Октомври 2018 г.) за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
- Наредба № 6 Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017 г.) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Наредба №7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;

- Наредба №7 от 19.12.2013 год., посл. изм. и доп., ДВ бр. 7 от 20.01.2017 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г.

- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ.. бр.98 от 8 Декември 2017 г.;
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци Обн. ДВ. бр.29 от 30 Март 1999 г.;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието Обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.;
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти - 08.01.2013 г.;
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, Обн. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013 г. (посл. изм. и доп. ДВ. бр.37 от 21 Април 2020 г.);
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Обн. ДВ. бр.100 от 19 Ноември 2013 г., изм. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 Юни 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори, Обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, Обн. ДВ. бр.73 от 25 Септември 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба №3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите;
- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия, обн. ДВ бр. 15 от 16 февруари 2007 г.;
- Наредба №4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите;
- Наредба №2 от 20 януари 2004 г. за привалата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, обн. ДВ бр. 14 от 29 февруари 2004 г.;
- Наредба №5 от 19 юли 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, посл. изм. ДВ бр.66 от 10.08. 2018 г.;
- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии с посл. изм. ДВ бр.55 от 7 юли 2017 г.;

- Наредба №54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда, обн. ДВ бр.3 от 11 януари 2011 г.;
- Наредба №6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението, с посл. изм. и доп. ДВ. бр.26 от 29 Март 2019 г.;

Наредба за изграждане, експлоатация и развитие на национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон в Република България, изм. ДВ бр.40 от 16 Май 2006 г.;

- Наредба за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения;
- Наредба №9 от 14 март 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти, изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, Обн. ДВ. бр.25 от 18 Март 2003 г., посл. изм. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони Приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., в сила от 11.09.2007 г., посл. изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 30.11.2012 г.
- Указания на Министерството на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда